КЪЭБАРЫШIУР ЛУКА КЪЫЗЭРИIОТАГЪЭР

АПЭРЭШЪХЬ

Мы тхылъыр зыкIэстхыгъэр

Хъугъэ-шIагъэхэу тапашъхьэ щыхъугъэхэм якъэбархэр цIыфыбэмэ
атхыжьынхэу пылъыгъэх. [2]Ахэмэ атхыгъэхэр цIыфхэу а Iофхэр ублапIэм
щегъэжьагъэу нэкIэ зылъэгъугъэхэрэмрэ Тхьэм игущыIэхэм афэлажьэхэрэмрэ
къызэрэтаIотэжьыгъэхэм атетэу ары. [3] Арэущтэу сэри мы хъугъэшIэгъэ Iоф пстэуми
яублапIэ щегъэжьагъэу сыфэсакъыпэу зысэгъэунэфы ужым, о, лъытэныгъэ
зифэшъошэ Феофил*, зэкIэлъыкIоу пфэстхынхэу тесыубытагъ, [4]о къыуагъэшIэгъэ
Iофхэм яшъыпкъагъэ пшIэным пае.

1:3 Феофил – Лука мы тхылъыр зыфитхырэр ары, еплъ Апостол. 1:1. Феофил тхьаматэ горэу щытыгъ,
Мэссихь ехьылIэгъэ къэбарышIуми щыгъуазэу щытыгъ. Ащ нэмыкIэу Феофил икъэбар зи тиIэп.

МэлэIич ДжэбраIил умэхъэкIо Иуан къызэрэхъущтыр къызэриIуагъэр

[5]Иудей хэкум* ипачъыхьэ Ирод* имафэхэм Зэчрей зыцIэу зы дин пащэ горэ
щыIагъ. Ар АвиекIэ заджэхэрэ дин пэщэ купым хэтыгъ. Ишъхьэгъусэ Елизаветэ
Хьарун къытехъукIыгъэ цIыфхэм ащыщыгъ. [6]ТIуми Тхьэу ЗиусхьанымкIэ
шъыпкъагъэ яIэу, иунашъохэмрэ ихабзэхэмрэ атетхэу, зэрагъэмысэн Iоф зи
абгъэдэмылъэу псэущтыгъэх. [7] Бын яIагъэп, сыда пIомэ Елизаветэ бын къыхэкIэу
щытыгъэп, тIури ныбжькIэ хэкIотагъэхэу щытыгъэх. [8]Зэчрей зыхэт дин пэщэ купыр
Тхьэм иунэшхо щылэжьэнэу игъо къызынэсым, Зэчрей дин пащэу Тхьэм ыпашъхьэ
Iоф щишIэщтыгъ. [9]Дин пащэхэм яхабзэ тетэу пхъэдз зашIым, Зиусхьаным иунэшхо
кIоцI чIэхьанышъ, мэ IэшIу зыпихырэ уцыр Тхьэм пае ыгъэстынэу Зэчрей къытефагъ.
[10]Уцыр зыщагъэстын фэе сыхьатыр къызэсым, Зэчрей уцыр ыгъэстыфэкIэ, зэкIэ
цIыфхэр Тхьэм иунэшхо щагу Тхьэм щелъэIущтыгъэх.
[11]Джащыгъум уц гъэстыпIэм иджабгъукIэ щытэу, Зиусхьаным имэлэIич горэ
Зэчрей къыщыфэлъэгъуагъ. [12]Зэчрей ар зелъэгъум, къащти щынэгъэшхо хэфагъ.
[13]Джащыгъум мэлэIичыр къыдэгущыIагъ:
–Укъэмыщт, Зэчрей. УилъэIу Тхьэм къызэхихыгъ. Уишъхьэгъусэ Елизаветэ
къо къыфэхъущт, ащи Иуан цIэу о фэуусыщт. [14]Ар гушIогъошхорэ тхъэгъошхорэ
къыпфэхъущт, ар къызэрэхъугъэм пае, цIыфыбэхэри гушIощтых. [15] ЗиусхьанымкIэ
лIышхоу щытыщт, сэнэпсымрэ узыгъэутэшъон шъонымрэ яшъощтэп, янэ ышъо
зыхидзагъэм щегъэжьагъэуи Тхьэм ы Псэ ЛъапIэ инэу ыгу илъыщт. [16]Израил
цIыфыбэхэри Зиусхьанэу я Тхьэ игъогу къытыригъэхьажьыщтых. [17]Тхьэм ы Псэ
ЛъапIэ пегъымбарэу Илясым* ыгу зэрилъыгъэм фэдэу, ащ ыгу илъэу, Иляс кIуачIэ
зэриIагъэм фэдэуи кIуачIэ иIэу, Зиусхьаныр къэкIоным ыпэкIэ, ар къэкIощт. Тыхэмрэ
къохэмрэ агухэр шIу зэфишIыжьыщтых, Тхьэм

1:5 Иудей хэкур – зэкIэ Палестинэ хэгъэгур ары.
1:5 Ирод – Ирод Иныр ары. Хьисэ къэхъуным ыпэкIэ 37-4 илъэсхэм къакIоцI Израил хэгъэгум зэкIэ
ипачъыхьэу щытыгъ.
1:17 Пегъымбар Иляс – еплъ Пегъымбар Малахие тхылъэу ытхыгъэм 4:5-6.

емыдэIухэрэри шъыпкъагъэ зиIэ цIыфхэм ягъогу тыригъэхьащтых. Арэущтэу
Зиусхьаным фэшъошэ лъэпкъ хъунэу ащ Израил лъэпкъыр ыгъэхьазырыщт.
[18] –Ар зэрэшъыпкъэр сыдэущтэу сшIэщта?– ыIуи, Зэчрей мэлэIичым риIуагъ.
–Сэ лIыжъы сыхъугъ, сишъхьэгъуси ныбжькIэ хэкIотагъ.
[19]–Тхьэм ыпашъхьэ ит мэлэIичэу ДжэбраIил сэры,– къыриIожьыгъ
мэлэIичым. –Мы къэбарышIур осIоным пае, сыкъыбдэгущыIэнэу Тхьэм
сыкъигъэкIуагъ. [20]Джары, сэ къыосIуагъэр пшIошъ хъугъэпышъ, а зыфэсIогъэ Iофхэр
охъухэфэ, умыгущыIэшъоу, бзакоу ущытыщт. Игъо къызысыкIэ, ахэр къэхъунхэ фае.
[21] Ащ нэсыфэ Зэчрей Тхьэм иунэшхо къызэрэчIэмыкIыжьыгъэр цIыфхэм
агъэшIагъоу ащ ежэщтыгъэх. [22]ЕтIанэ Зэчрей Тхьэм иунэшхо къызычIэкIыжьым,
цIыфхэм къадэгущыIэн ылъэкIыгъэп. Джащыгъум Тхьэм иунэшхо зыгорэ

къызэрэщыфэлъэгъуагъэр зэхашIыкIыгъ. Зэчрей зыфаер ыIэхэмкIэ къагуригъаIоу,
бзакоу къэнагъ.
23 Тхьэм иунэшхо Iофэу щишIэщтыгъэхэм ямафэхэр зытекIыхэм, Зэчрей иунэ
ыгъэзэжьыгъ. 24 Бащэ темышIэу ишъхьэгъусэ Елизаветэ ышъо сабый хидзагъ,
мэзитфыкIи цIыфмэ къахэхьагъэп. 25 «Зиусхьаным мыр сэ къысфишIагъ», ыIуагъ ащ.
«Мы мафэхэм ынэшIу къысщифэу, цIыфхэмэ апашъхьэ симыгъуагъэ щыстырихыгъ».

МэлэIичэу ДжэбраIил Хьисэ къызэрэхъущтыр Мерэм къызэрэриIуагъэр

26 Елизаветэ мэзихкIэ лъэрмыхьэу, Тхьэм имэлэIич ДжэбраIил Галилей
хэкум* щыщэу, Назарет зыцIэ къалэ горэм* къыгъэкIуагъ. 27 Ар къызфигъэкIуагъэр
Мерэм зыцIэ пшхагъэ горэ ары. Юсыф

1:26 Галилей хэкур – Израил хэгъэгум итемыр лъэныкъо ит. Архелай ышэу Ирод Антипэ зыцIэр а хэкум ипщэу щытыгъ.
1:26 Назарет зыцIэ къалэр - Галилей псыхъураем икъыблэ цыпэм километр 26-кIэ пэчыжьэу, итыгъэ къохьэпIэ лъэныкъокIэ ит.

лIэу пачъыхьэ Даутэ къытехъукIыгъэ цIыфхэм ащыщым а Мерэм къыщэнэу
ыгъэунэфыгъэу щытыгъ. 28 Мерэм зыдэщыIэм мэлэIичыр къакIуи къыIуагъ:
–ГушIо, о Тхьэм ынэшIу зыщифагъэр, Зиусхьаныр уигъусэ!
29 МэлэIичым къыIуагъэм Мерэм лъэшэу къыгъэгузэжъуагъ, а шIуфэс
гущыIэу къыриIуагъэм къикIырэми егупшысагъ.
30 –Укъэмыщт, Мерэм,– ыIуи, мэлэIичым ащ къыриIуагъ, –Тхьэм ынэшIу
къыпщифагъ. 31 О пшъо сабый хидзэнышъ, къо къыпфэхъущт. Ащ Хьисэ* цIэу о
фэуусышт. 32 Ар цIыфышхоу хъущт, анахь Иным ы КъокIи еджэщтых. Ятэшхо
пачъыхьэ Даутэ итIысыпIэ лъапIэ Зиусхьанэу Тхьэм ащ къыритыщт, 33 мыкIодыжьын
тетыгъуи Якъубэ ылъэпкъ фыриIэщт. Итетыгъошхуи егъэшIэм кIэух иIэщтэп.
34 –Ар сыдэуштэу хъуна?– еупчIыгъ Мерэм мэлэIичым. –Сэ пшъэшъэ дэмыкIуагъэу
сыщыт.
35 –Тхьэм ы Псэ ЛъапIэ къыпфехыщт, анахь Иным ыкIуачIи уигъусэщт,–
къыриIожьыгъ мэлэIичым. –Арышъ, кIэлэ лъапIэу къэхъущтым Тхьэм ы КъокIэ
еджэщтых. 36 Мары, уиблагъэ Елизаветэу бын къызхэмыкIынэу зыфаIощтыгъэм
ижъышъхьэм ышъо хидзагъэу, джы яхэнэрэ мазэм ит; 37 сыда пIомэ Тхьэм
ымылъэкIын Iоф зи щыIэп.
38 –Мары, сэ Зиусхьаным сырипщылI,– къыIуагъ Мерэм. –О зэрэпIуагъэм
тетэу къыздэрэхъу.
ЕтIанэ мэлэIичым Мерэм къыгъани, IукIыжьыгъ.

Мерэм Елизаветэ ыдэжь зэрэкIуагъэр

39 А мафэхэм Мерэм зигъэхьазыри, Iошъхьэ хэкум щыщэу Иудэ зыцIэ унэгъо
лъэпкъыр зыдэс къуаджэ горэм псынкIэу кIуагъэ. 40 А къуаджэм зынэсым, Мерэм
Зэчрей иунэ ихьи, Елизаветэ шIуфэс рихыгъ. 41 Елизаветэ Мерэм ишIуфэс гущыIэ
зызэхехым, сабыеу ыныбэ

1:31 Хьисэ – а цIэм къикIырэр «цIыфхэр мыкIодхэу Къэзыгъэнэжьырэр» ары.

илъым зыкъигъэхъыягъ. Джащыгъум Тхьэм ы Псэ ЛъапIэ Елизаветэ ыгу инэу илъ
хъуи, 42 Елизаветэ мэкъэшхокIэ къыIуагъ:
–Бзылъфыгъэ пстэумэ анахьи Тхьэм ынэшIу о нахь къыпщифагъ, о пкъы
къыхэкIыщт сабыими Тхьэм ынэшIу къыщифагъ. 43 Сэ сыхэт, си Зиусхьан янэ садэжь
къэкIонэу? 44 О уишIуфэс гущыIэ сэ стхьакIумэ зынэсым, сыныбэ илъ сабыим
гушIуагъокIэ зыкъигъэхъыягъ. 45 Зиусхьаным къыриIуагъэр къехъулIэнкIэ зышIошъ
хъугъэр сыхьатмафэ ежьагъ!

Мерэм Зиусхьаным щытхъушхо зэрэфишIыгъэр

46 ЕтIанэ Мерэм къыIуагъ:
–Сэ спсэкIэ Зиусхьаным иинығъэ щытхъушхор фэсэшIы,

[47]сымыкӀодэу сыкъэзыгъэнэжьырэ Тхьэм инэу сыщэгушӀукӀы,
[48]сыда пӀомэ Зиусхьаныр ипщылӀ тхьамыкӀэ нэшӀукӀэ къеплъыгъ.
Мары, джы щегъэжьагъэу лъэхъан пстэуми яцӀыфхэм
сэ сыхьатмафэ сежьагъэу аӀощт,
[49]сыда пӀомэ ЛъэкӀыныгъэшхо ЗиӀэм Іоф гъэшӀэгъонхэр къысфишӀагъэх.
Ежьым ыцӀэр ары лъапӀэр.
[50]Тхьэм ежь ищынагъо зыгу илъ цӀыфхэм гукӀэгъу афешӀы,
ятэ щегъэжьагъэу ыкъо хиубытэу.
[51] Іоф гъэшӀэгъонхэр ыӀэкӀэ ыгъэхъагъэх,
пэгагъэ зыгу илъхэр зэбгырифыгъэх.
[52]Тетыгъо зиехэм ятӀысыпӀэхэм къаридзыхыгъэх,
пэгагъэ зыгу имылъхэр къыӀэтыгъэх.
[53]ЩыкӀагъэ зиӀэхэм тынышӀухэр аритыгъэх,
ау байхэр ӀэнэкӀэу къыгъэнагъэх.
[54, 55] ИпщылӀэу Израил лъэпкъым кӀэлъэплъэ.
Тятэшхохэр къызэригъэгугъагъэхэм атетэу,
Ибрахьимрэ ащ къытехъукӀыгъэ цӀыфхэмрэ
гукӀэгъу афишӀынэу ыгу илъ зэпыт.

[56]Елизаветэ дэжь Мерэм мэзищкӀэ щыӀагъ, етӀанэ ядэжь ыгъэзэжьыгъ.

УмэхъэкӀо Иуан къызэрэхъугъэр

[57]Елизаветэ илъфэгъу мафэ къэси, къо къыфэхъугъ. [58]Елизаветэ игъунэгъухэмрэ иблагъэхэмрэ Зиусхьаным гукӀэгъушхо ащ къызэрэфишӀыгъэр зызэхахым, Елизаветэ фэгушӀуагъэх.

[59]Яенэрэ мафэм сабыир сунэт ашӀынэу зэрэугъоихэ зэхъум, цӀэу ятэ Зэчрей ыцӀэ фаусынэу аублагъ. [60] Ау сабыим янэ афидагъэп.

–Хьау, ащ Иуан ыцӀэщт,– ыӀуагъ.

[61] –О уиблагъэхэм зи ахэтэп ащ фэдэ цӀэ зиӀэр, –къыраӀожьыгъ ахэмэ.

[62] Ащ нэуж сабыим ятэ ӀэкӀэ зэхырагъэшӀыкӀызэ, цӀэу фиусынэу зыфаемкӀэ еупчӀыгъэх. [63]Ащ пхъэмбгъу парчэ горэ къахьынэу агуригъэӀуагъ. Ар къызахьым, ащ тыритхагъ:

–Ащ ыцӀэщтыр Иуан.

Ахэмэ зэкӀэми ар агъэшӀэгъуагъ. [64]Ардэдэм ыбзэрэ ыбзэгурэ къытӀупщыжьхи, Тхьэм щытхъу фишӀэу къэгущыӀэжьыгъ. [65] Гъунэгъухэу къегъэтӀысыкӀыгъэхэр зэкӀэ щынэгъошхом хэфагъэх, Иудей Іошъхьэ хэкум тыдэкӀи а Іофхэри зэкӀэ зэлъашӀэ хъугъэх. [66]А Іофхэр зэхэзыхыгъэ пстэуми ахэр агухэм ралъхьэхэу аӀощтыгъ:

–Мы сабыир сыд фэдэу хъущта?

Сыда пӀомэ Зиусхьаным ынэшӀу ащ щифагъ.

Зэчрей ыгу Тхьэм къырилъхьэгъэ гущыӀэхэр къызэриӀуагъэхэр

[67]Тхьэм ы Псэ ЛъапӀэ сабыим ятэу Зэчрей ыгу инэу илъ хъуи, мы гущыӀэхэр къыригъэӀуагъэх:

[68] –Зиусхьанэу Израил и Тхьэ щытхъушхор ий,
сыда пӀомэ ылъэпкъэу Израил нэшӀукӀэ къеплъи,
шъхьафитныгъэ къыритыгъ.
[69]Тхьэм ежьым фэлажьэрэ пачъыхьэ Даутэ къытехъукӀыгъэ
цӀыфхэм ащыщэу лъэкӀыныгъэшхо зиӀэу,
тымыкӀодэу тыкъэзыгъэнэжьыщтыр къытфигъэкӀуагъ,
[70]пасэм щегъэжьагъэу ипегъымбар лъапӀэхэм агухэм къарилъхьи,
къызэраригъэӀуагъэм фэдэу.
[71] Ащ типыйхэм тащиухъумэу, тымыкӀодэу тыкъигъэнэжьыщт,
тызыуджэгъухэрэми тыкъаӀэкӀихыжьыщт.
[72]Арэущтэу Тхьэм тятэжъышхохэм гукӀэгъушхо къафешӀы,
зэзэгъыныгъэ лъапӀэу ежьымрэ тятэжъышхоу Ибрахьимэрэ
азыфагу гущыӀэ пытэкӀэ дилъхьагъэри егъэцакӀэ.
[73] А гущыӀэ пытэр мырыгъэ:

[74] Тэ типыйхэм тыкъаIэкIихыжьыщт,
щынагъуи тыгухэм арымылъэу, ежьым тыфэлэжьэнэу тигъэлъэкIыщт,
[75] ежьым ыпашъхьэ тигъашIэкIэ гукъэбзагъэрэ шъыпкъагъэрэ тиIэхэзэ.

[76]ЕтIанэ Зэчрей къыпигъэхъожьыгъ:
–О сикIал, анахь Иным урипегъымбарэу аIощт,
сыда пIомэ Зиусхьаным игъогу бгъэпсынэу ежьым ыпэ укIощт.
[77] О Зиусхьаным ылъэпкъ ебгъэшIэщт, япсэкIодхэр зэрафигъэгъухэрэмкIэ
ахэр мыкIодхэу, Тхьэм къызэригъэнэжьхэрэр.
[78] Ти Тхьэ гукIэгъуныгъэу иIэр иныр.
Ежьыр къыкъокIырэ тыгъэм фэдэу уашъом къикIэу къытфэкIощт,
[79]лIэныгъэм ищынагъо хэтхэмрэ шIункIыгъэм хэтхэмрэ атепсэным пайй,
мамырныгъэ гъогум тытыригъэхьаным пайй.
[80] Сабыим хахъуи, ыгуи ыпси хэхъуагъ. Израил цIыфмэ апашъхьэ
къызщихьащт мафэм нэс шъоф нэкIым щыIагъ.

ЯТЮНЭРЭШЪХЬ

Хьисэ къызэрэхъугъэр

(Маттэ 1:18-25)

А мафэхэм Рим* къэралыгъошхом зэкIэ ис цIыф пстэури алъытэнхэу ыкIи
ацIэхэр атхынхэу Кайсар Аугуст* зыцIэм унашъо къыдигъэкIыгъ. [2]Мыр апэ дэдэу
цIыфхэр зыщалъытагъэхэр ары. Ар къызыхъугъэр Сирие хэкум* иIэшъхьэтетэу
Квириный зыцIэм илъэхъан ары. [3]Арыти, хэтрэ цIыфи ежь ыцIэ аригъэтхыным пае,
ятэ-янэхэр зыщыщ къалэм кIуагъэ.
[4] Арэущтэу Юсыф пачъыхьэ Даутэ къытехъукIыгъэ цIыфхэм зэращыщым
пае, Галилей хэкум щыщэу Назарет зыцIэ къалэм дэкIи, Иудей хэкум щыщэу Даутэ
икъалэу Бэтлэхьэм* зыцIэм дэкIоягъ.
[5] Юсыф Мерэмэу къыщэнэу ыгъэунэфыгъэм игъусэу ежь ыцIэ аригъэтхыным
пае, Бэтлэхьэм дэкIоягъ. Мерэм ышъо сабый хидзагъ, [6]ыкIи ащ дэжьым щыIэхэу,
илъфэгъу мафэ къэсыгъ. [7]Джащыгъум Мерэм ыкъоу щыпэбыныр къыфэхъуи,
хъэдэным кIоцIищыхьагъ. ХьакIэщым ахэмэ апае чIыпIэ нэкI иIэжьэпти, былымхэр
зычIэт цощым ит Iус шхынлъэ горэм дилъхьагъ.

МэлэIичыр мэлэхъохэм къазэрэфэлъэгъуагъэр

[8]А Iэгъо-благъом мэлэхъо заулэ ямэлхэм апэсхэу чэщым губгъом итыгъэх.
[9]Тхьэм имэлэIич горэ ахэмэ къафэлъэгъуагъ. Зиусхьаным инэфынэ гъэшIэгъонышхо
мэлахъохэр къызеуцухьэм, ахэр лъэшэу къэ-щтагъэх. [10]Ау мэлэIичым къариIуагъ:

2:1 Рим – Рум ары.
2:1 Аугуст – Кайсар Гай Октавиан цIэу зэреджагъэхэм ащыщ. Хьисэ къэхъуным ыпэкIэ 27-рэ илъэсым щегъэжьагъэу Хьисэ къызэхъу нэужым 14-рэ илъэсым нэсыфэ ар Рим и Кайсарэу щытыгъ.
2:2 Сирие хэкур – Сирие зыцIэ хэкур Рим къэралыгъошхом щыщ хэкоу щытыгъ. Израил хэгъэгур Сирие хэкум щыщыгъ.
2:4 икъалэу Бэтлэхьэм – Ерусалим километрийкIэ пэчыжьэу, икъыблэ лъэныкъокIэ щыт.

–Шъукъэмыщт, ау шъукъэдаIу! ЗэкIэ шъулъэпкъ пае къэбар гушIогъошхо
къышъосIощт: [11]Шъуи КъэгъэнэжьакIо Даутэ икъалэ* непэ къыщыхъугъ, Зиусхьанэу
Мэссихь ары. [12]Мыр шъоркIэ нэшанэ хъущт: Зы сабый горэ хъэдэным
кIоцIыщыхьагъэу, Iус шхынлъэм дэлъэу къэжъугъотыщт.
[13]ЕтIанэ ошIэ-дэмышIэу мэлэIичым ыдэжь уашъом щыщэу мэлэIич купышхо
къыщылъэгъуагъ. Тхьэм щытхъушхо фашIэу мырэущтэу къаIуагъ:
[14]–Щытхъушхор уашъомкIэ Тхьэм ий,
чIылъэмкIэ цIыфхэу Тхьэр разэ зыфэхъухэрэм гупсэфыныгъэр яй!
[15] МэлэIичхэр IукIыжьхи, уашъом зыдэкIоежьхэм, мэлахъохэм зэраIожьыгъ:
–Зиусхьаным зикъэбар къытфигъэIугъэ хъугъэ-шIагъэр тлъэгъунэу Бэтлэхьэм
тыжъугъакIу.
[16]Арыти, Бэтлэхьэм псынкIэу кIохи, Мерэми Юсыфи Iус шхынлъэм дэлъ

сабыйри къагъотыгъэх. [17]Ахэмэ ахэр залъэгъухэм, мэлэIичым сабыим ехьылIагъэу
къариIуагъэхэр аIотэжьыгъэх. [18]Мэлахъохэм къаIуагъэхэр зэхэзыхыгъэ цIыф пстэуми
агъэшIэгъуагъэх. [19]Ау Мерэм мы Iофхэр зэкIэ ыгу риубытэхи ягупшысагъ.
[20]Мэлахъохэм зэхахыгъэ пстэумрэ алъэгъугъэ пстэумрэ апае Тхьэр агъэлъапIэзэ,
щытхъу фашIызэ, агъэзэжьыгъ. А Iофхэр зэрэхъугъэхэр мэлэIичым ахэмэ
къызэрариIуагъэм тетэу ары.

Юсыфрэ Мерэмрэ сабыеу Хьисэ Зиусхьаным ыпашъхьэ зэрэрахьагъэр

[21] Мэфий тешIагъэу сабыир сунэт ашIын фаеу зэхъум, Мерэм ышъо
хидзэным ыпэкIэ, мэлэIичым ащ къызэрэриIогъагъэм тетэу Хьисэ фаусыгъ.
[22] Пегъымбар Мусэ и Тэурат хабзэ иунашъо тетэу* Юсыфрэ Мерэмрэ
зызыщагъэкъэбзэжьын фэе мафэхэр зыблэкIхэм, сабыир Зиусхьаным ыпашъхьэ
рахьаным пае, Ерусалим зыдахьыгъ, [23]мы унашъоу

2:11 Даутэ икъалэ – Бэтлэхьэм ары.
2:22 Пегъымбар Мусэ и Тэурат хабзэ иунашъо тетэу – еплъ Пегъымбар Мусэ ящэнэрэ тхылъэу ытхыгъэм 12:2-4.

Зиусхьаным ихабзэ итым тетэу:* «Хэтрэ хъулъфыгъэ щыпэбыныр Зиусхьаным иеу
щытын фае». [24]Ащ нэмыкIэуи Ерусалим зыфэкIуагъэхэр Зиусхьаным ихабзэ иунашъо
тетэу*, ежьхэр къабзэу хъунхэм пае, «губгъо тхьаркъо цIыкIуитIу е тхьаркъо щыр
цIыкIуитIу» къурмэныпхъэу ахьыныр ары.
[25] А мафэхэм Симеон зыцIэу зы лIы горэ Ерусалим дэсыгъ. Ар шъыпкъагъэ
зиIэу, Тхьэм ищынагъо зыгу илъ лIэу щытыгъ. Израил игукъао Тхьэм
тырихыжьыным ежэу щытыгъ. Тхьэм ы Псэ ЛъапIи ыгу илъыгъ. [26]Тхьэм ы Псэ
ЛъапIэ Симеон зэхэригъэшIыкIыгъ, Зиусхьаным ыдэжь къикIынэу щытыгъэ
Мэссихь* ылъэгъуным ыпэкIэ, лIэныгъэр зэримылъэгъущтыр. [27]Арэущтэу зыхъукIэ,
Тхьэм ы Псэ ЛъапIэ Симеон Тхьэм иунэшхо чIигъэхьагъ. Тэурат хабзэм иунашъо
тетэу, сабыир Тхьэм ыпашъхьэ рахьаным пае янэрэ ятэрэ сабыеу Хьисэ Тхьэм
иунэшхо къызычIахьэм, [28]Симеон сабыир IаплIкIэ къышти, мы гущыIэхэр ыIохэзэ,
Тхьэм щытхъу фишIыгъ:

[29]–Зиусхьан, сызэрэбгъэгугъагъэм тетэу, сэ о
уиIорышIэр гупсэфыныгъэ сыгу илъэу джы дунаим серэхыжь;
[30, 31] сыда пIомэ цIыф лъэпкъ пстэуми апашъхьэ
о щыбгъэхьазырыгъэу, цIыфхэр мыкIодхэу къэзыгъэнэжьыщтыр
сэ сынэхэмкIэ слъэгъугъэ.
[32] Ар нэфынэу хымэ лъэпкъхэм* шъыпкъагъэр
языгъэшIэщтыр ары,
о плъэпкъ Израил щытхъушхо иIэ зыгъэхъущтри ары.

2:23 Зиусхьаным ихабзэ итым тетэу – еплъ Пегъымбар Мусэ ятIонэрэ тхылъэу ытхыгъэм 13:2.
2:24 Зиусхьаным ихабзэ иунашъо тетэу – еплъ Пегъымбар Мусэ ящэнэрэ тхылъэу ытхыгъэм 12:8.
2:26 Мэссихь – Мессихыр ары. Пачъыхьэ Даутэ ылъэпкъ къытехъукIыгъэу, пегъымбархэм къызэраIуагъэм тетэу, Израил
цIыфхэм шъхьафитныгъэрэ мамыр тетыгъомрэ аригъэгъотынхэу Тхьэм ахэр къызэригъэгугъэгъэ пщы лъапIэр ары.
2:32 хымэ лъэпкъхэр – мыджуртхэр ары.

[33]Юсыфрэ сабыим янэрэ Симеон сабыим ехьылIагъэу къыIогъэ гущыIэхэр
агъэшIэгъуагъэх. [34]ЕтIанэ ахэмэ ынэшIу къащифэнэу Симеон Тхьэм афелъэIуи,
сабыим янэ Мерэм риIуагъ:

–Израил щыщ цIыфыбэхэр мы сабыим текIодэнхэм паий, цIыфыбэхэри
мыкIодхэу къыгъэнэжьынхэм паий, нэшанэу цIыфхэр къызпэуцущтыр хъуным паий,
Тхьэм ар къыгъэкIуагъ.
[35] Арэущтэу цIыфыбэмэ агухэм арылъхэр нафэ къэхъущтых. Сэшхом фэдэу
гукъэошхом о угуи къыуIэщт.
[36]Асир зыцIэ унагъом щыщэу, Фануил ыпхъоу Аннэ ыцIэу зы пегъымбар
бзылъфыгъэ горэ щыIагъ. ЫныбжькIэ лъэшэу хэкIотагъэу щытыгъ. ЗыдэкIо ужым
илъэсиблэ илI игъусагъ. [37]ЕтIанэ лIыр лIи, бзылъфыгъэр ыныбжь тIокIиплIырэ
плIырэ охъуфэ шъузабзэу щытыгъ. Чэщи мафи Тхьэм иунэшхо къычIэмыкIэу, нэкIэу,
Тхьэм елъэIоу, чэщи мафи Тхьэм фэлажьэу щытыгъ. [38]А ныор а сыхьат дэдэм

Мерэмрэ Юсыфрэ абгъодахьи, Тхьэм щытхъу фишIи, Тхьэм Ерусалим шъхьафитныгъэ къызэрэритыщтым паплъэхэу щытыгъэ цIыфхэм сабыим игугъу къафишIы зэпытыщтыгъ.
[39] Мерэмрэ Юсыфрэ Зиусхьаным ихабзэ иунашъо тетэу, зэкIэри загъэцакIэ ужым, Галилей хэкум щыщ якъалэу Назарет агъэзэжьыгъ. [40]Сабыим хахъуи, ыгуи ыпсэми ахэхъуагъ, акъылышIуагъэ иIэ хъугъэ, Тхьэм ынэшIуи ащ къыщифэу щытыгъ.

КIалэу Хьисэ Тхьэм иунэшхо зэрэкIуагъэр

[41] Илъэс къэс Хьисэ янэ-ятэхэр Пасхъэ зыцIэ мэфэкI мэфэшхом* дэжь Ерусалим кIощтыгъэх. [42]КIалэр илъэс пшIыкIутIу зэхъум, хабзэм тетэу мэфэкI мэфэшхом пае Ерусалим кIуагъэх. [43] МэфэкI

2:41 Пасхъэ зыцIэ мэфэкI мэфэшхор – Пасхъэ зыцIэ мэфэкI мэфэшхомрэ Хьалыгъу Мыгъэтэдж зыщашхырэ мэфэкI мэфэшхохэмрэ зэдагъэлъапIэхэзэ, Тхьэм Мысырым (Египет) къызэрэригъэкIыжьыгъагъэхэр джуртхэм агъэлъапIэ. Пасхъэ мэфэкI мэфэшхор Нисан зыцIэ мазэм и 14-м тефэ (яплIэнэрэ мазэм иапэрэ мафэ пэгъунэгъу). Хьалыгъу Мыгъэтэдж зыщашхырэ мэфэкI мэфэшхохэм Нисан и 15-22 мафэхэм къакIоцI агъэлъапIэ. А мафэхэм тэджэпс тхьацум халъхьэрэп.

мэфэшхо мафэхэр зыблэкIхэм, янэ-ятэхэм якъалэ къагъэзэжьы зэхъум, ахэмэ амышIэу кIалэу Хьисэ Ерусалим къыдэнагъ. [44]Адрэ ягъусэхэм ахэтэу гугъэхэу, янэ-ятэхэр зы мафэ гъогум тетыгъэх. ЕтIанэ яблагъэхэмрэ яныбджэгъухэмрэ адэжь кIалэм щылъыхъухэу аублагъ. [45] Къызамыгъотыжьым, лъыхъухэзэ, Ерусалим къагъэзэжьыгъ.[46]Мэфищ ужым Тхьэм иунэшхо чIэсэу, дин гъэсакIохэмэ ахэсэу, ахэмэ къаIорэм едэIоу ыкIи яупчIэу къагъотыжьыгъ. [47] КIалэм ыIорэм къедэIущтыгъэ пстэуми игубзыгъагъэрэ ипэгъокIхэмрэ агъэшIагъощтыгъэх. [48] Янэ-ятэхэм кIалэр залъэгъум, агъэшIэгъуагъ.
–А кIал, сыда къытэпшIагъэр?– къыриIуагъ янэ. –Уяти сэри гумэкIыгъом тыхэтэу тыкъыплъэхъу.
[49]–Сыд пае шъукъыслъыхъура?– ариIожьыгъ ежьым. –Сэ Сятэ иунэшхо сычIэсын зэрэфаер шъушIэрэба?
[50] Ау кIалэм гущыIэхэу къариIуагъэхэр къагурыIуагъэхэп ахэмэ.
[51] ЕтIанэ янэ-ятэхэм ягъусэу Хьисэ Назарет ехыжьыгъ, афэIорышIэуи щытыгъ. Янэ мы Iофхэр зэкIэ ыгу риубытагъэх. [52]Хьисэ хахъозэ, иакъылышIуагъи хахъозэ, Тхьэми цIыфхэми агу къеIугъ.

ЯЩЭНЭРЭШЪХЬ

УмэхъэкIо Иуан Тхьэм игущыIэхэр зэригъэIущтыгъэхэр
(Маттэ 3:1-12; Марк 1:1-8; Иуан 1:19-28)

Кайсар Тиверый* итетыгъо ипшIыкIутфэнэрэ илъэсыр арыгъэ; Понтый Пилат* зыцIэр Иудей хэкум иIэшъхьэтетэу щытыгъ; Ироди* Галилей хэкум ипщэу щытыгъ; ышы Филипп* Итурей хэкумрэ

3:1 Тиверый – Хьисэ къызэхъу нэужым я 14-37 илъэсхэм къакIоцI Рим (Рум) Кайсарэу щытыгъ.
3:1 Понтый Пилат – Рим цIыфхэм ащыщэу, Понтый Пилат, Хьисэ къызэхъу нэужым я 26-36 илъэсхэм къакIоцI, хэкухэу Иудей, Самарие, Идумей яIэшъхьэтетэу щытыгъ.
3:1 Ирод - Ирод Антипэ ары. Хьисэ къэхъуным ыпэкIэ я 4-рэ илъэсым к ыщегъэжьагъэу Хьисэ къызэхъу нэужым я 39-рэ илъэсым нэсыфэ, ар Галилей хэкумрэ Перей хэкумрэ япщэу щытыгъ.

Трахонит хэкумрэ япщэу щытыгъ. Лисание зыцIэр Авилиней хэкум ипщэу щытыгъ.
[2]Аннэрэ Кайафэрэ* дин пэщэшхохэу* щытыгъэх. А мафэхэр ары Зэчрей ыкъо Иуанэу шъоф нэкIым щыпсэущтыгъэм Тхьэм игущыIэхэр къызыфехыгъэхэр. [3] Иуан Иордан псыхъом иIэгъо-благъо зэкIэ къыкIухьэу, цIыфхэм Тхьэм игущыIэхэр аригъэIухэзэ, мырэущтэу къыIощтыгъ:
–ШъуипсэкIодхэм шъуафыкIэгъожьи, зысэжъугъэумэхъ*, Тхьэм ахэр къышъуфигъэгъунхэм пае.
[4]Мы Iофхэр зэкIэ хъугъэх, пегъымбар Ешай игущыIэхэр зэрыт тхылъым зэритым фэдэу,*
«ПIъоф нэкIым зы джэ макъэ горэ къыщэIу:

Зиусхьаным игъогу фэжъугъэпси,
игъогу лъагъохэр зэшъхьэ-зэшъоу фэшъушIых.
[5] Сыдрэ къуладжи сэищт, сыдрэ Iуашъхьи бги къефэхыщт.
Гъогу IонтIагъэхэр занкIэу хъущтых.
Зэшъхьэ-зашъоу щымыт гъогухэр зэшъхьэ-зашъоу хъущтых.
[6]ЦIыфхэр мыкIодхэу Тхьэм къызэригъэнэжьхэрэр
цIыф пстэуми алъэгъущт».

3:1 Филипп – Хьисэ къэхъуным ыпэкIэ 4-рэ илъэсым щегъэжьагъэу Хьисэ къызэхъу нэужым я 34-рэ илъэсым нэсыфэ, Итурей хэкумрэ Трахонит хэкумрэ япщэу щытыгъ. Ахэр хэгъэгум итемыр тыгъэ къыкъокIыпIэ лъэныкъом итыгъэх.
3:2 Аннэрэ Кайафэрэ – Хьисэ къызэхъу нэужым я 6-15 илъэсхэм къакIоцI Аннэ дин пэщэшхоу щытыгъ. Кайафэу Аннэ ыпхъум илI я 18-36 илъэсхэм къакIоцI дин пэщэшхоу щытыгъ.
3:2 дин пэщэшхор – дин пащэхэм ятхьаматэуи Тхьэмэтэ Хэсэшхом итхьаматэуи щытыгъ.
3:3 умэхъыныр – «ШъуипсэкIодхэм шъуафыкIэгъожьи, зысэжъугъэумэхъ, Тхьэм ахэр къышъуфигъэгъунхэм пае», ыIоти, умэхъэкIо Иуан (Яхья) цIыфхэр псым чIигъаощтыгъэх (ыумэхъыщтыгъэх). Хьисэ уашъом зыдэкIоежьыгъэм къыщегъэжьагъэу, цIыфхэм диным ехьылIагъэу тетыгъо зиIэ цIыф горэм зырагъэумэхъы — а цIыфым ахэр псым чIегъаох, е псы тIэкIу ашъхьэхэм атыреутхэ. Арэущтэу ХьисэкIэ шIошъхъуныгъэ яIэ зэрэхъугъэр къагъэлъагъо. Ащ нэмыкIэуи Хьисэ **лIи,** лIагъэхэм къызэрахэтэджыкIыжьыгъэм пае япсэкIодхэр къафэгъугъэхэу, мыкIодыжьын щыIэныгъэ яIэ зэрэхъугъэми шыхьат фэхъух.
3:4-6 пегъымбар Ешай игущыIэхэр зэрыт тхылъым зэритым фэдэу - еплъ Пегъымбар Ешай тхылъэу ытхыгъэм 40:3-5.

[7] ЦIыф купышхохэм зырагъэумэхъынэу Иуан ыдэжь къыдэкIыгъэх. Ежьым ахэмэ ариIуагъ:
–Шъо блэщылъфхэр!* Тхьэм игубжэу къэкIощтым шъуIэкIэкIынэу хэта шъушъхьэ къизылъхьагъэр? [8]ШъуипсэкIодхэм шъуафыкIэгъожьыным фэшъошэ IофышIухэр жъугъэцакIэх. «Ибрахьим тэ тят ары», шъугукIэ шъуIон шъуфитэу шъумыгугъ, сыда пIомэ сэ шъосэIо, Тхьэм мы мыжъохэм Ибрахьимэ пае бынхэр къахигъэхъукIынхэ ылъэкIыщт. [9] Ощыр чъыг лъапсэхэм атыраубытэгъах. Арэущтэу сыдрэ чъыгэу шIугъэ къызпымыкIэрэр раупкIынышъ, машIом падзэщт.
[10]ЦIыф купышхохэр Иуан къеупчIыгъэх:
–Сыда адэ тэ тшIэщтыр?
[11]–Хэти джэнитIу зиIэм джанэ зимыIэм зыр рерэт,– ариIожьыгъ ахэмэ. – Шхын зиIэми шхын зимыIэм рерэт.
[12]Хьакъулахь ахъщэр* хэзыххэрэми зырагъэумэхъыным пае, Иуан ыдэжь къакIохи къеупчIыгъэх:
–Дин гъэсакIу, тэ сыда тшIэщтыр?
[13] –ЦIыфхэм къаIышъухын фаем нахьыбэ къаIышъумых,– ариIожьыгъ ахэмэ.
[14]–Адэ, тэ сыда тшIэщтыр?– аIуи, дзэлIхэри Иуан къеупчIыгъэх.
–Зыми егъэзэзыныгъэкIэ иахъщэ къытешъумых, зыми пцIыкIэ шъуемыдау. Ахъщэ лэжьапкIэу къышъуатырэм шъуезэгъ,– ариIожьыгъ ахэмэ.
[15] –Мы Иуан Мэссихьэу* зыфаIорэр ары шъуIуа?–аIоу, гугъапIэ яIэу цIыфхэр зэкIэ агухэмкIэ зэупчIыжьыщтыгъэх.

3:7 блэщылъф – блэм къыхэкIырэ лъфыгъэр ары.
3:12 хьакъулахь ахъщэр – цIыфхэр къалэ горэм дахьэхэ е дэкIыхэ зыхъукIэ, псэуалъэхэу, хьапщыпхэу, лэжьыгъэхэу яIэхэм Рим (Рум) къэралыгъошхом (хьыкумэтым) ахъщэу атырилъхьащтыгъэр ары. ЦIыфхэм, анахьэу дин тхьаматэхэм, хьакъулахь ахъщэр хэзыххэрэр зэрапэсыщтыгъэхэп, гъэнэфэгъэ дин унашъохэр къырамыдзэхэу зэрэщытыгъэхэм пае.
3:15 Мэссихь – Мессихьыр ары. Пачъыхьэ Даутэ ылъэпкъ къытехъукIыгъэу, пегъымбархэм къызэраIуагъэм тетэу, Израил цIыфхэм шъхьафитныгъэрэ мамыр тетыгъорэ аригъэгъотынхэу Тхьэм ахэр къызэригъэгугъэгъэ пщы лъапIэр ары.

[16]–Сэ псымкIэ шъусэумэхъы, ау сэщ нахьи нахь лъэкIыныгъэшхо иIэу зыгорэ къэкIощт,– ариIуагъ Иуан ахэмэ зэкIэ. –Ащ ицокъэлъэпсхэр фэстIэтэнхэуи сифэшъуашэп. Ащ Тхьэм ы Псэ ЛъапIэрэ машIомрэкIэ шъо шъуиумэхъыщт. [17]Ащ ихьанцэ ыIэ кIэлъ, ихьамэщи ыукъэбзыжьынышъ, икоци иконхэм аритэкъожьыщт, ау уарзэр мыкIосэжьын машIомкIэ ыгъэстыщт.
[18]Арэущтэу Иуан цIыфмэ нэмыкI Iофыбэхэр аригъашIэхээ, къэбарышIур аригъэIущтыгъ.
[19]Пщы Ирод, ежь ышы* псаоу пэтми, а шым ишъузэу Иродиадэ зыцIэр

къызэрищэжьыгъэм паий, ащ нэмыкI бзэджагъэу ышIэгъэ пстэуми апаий, Иуан пщы
Ирод егыигъ. [20]Джащыгъум Ирод бзэджагъэу ышIэгъэ пстэуми ахигъахъуи,
идзэлIхэм Иуан хьапсым чIаригъэдзагъ.

Иуан Хьисэ зэриумэхъыгъэр

(Маттэ 3:13-17; Марк 1:9-11)

Иуан цIыф пстэури ыумэхъыхэ зэхъум, Хьисэи ыумэхъыгъ. Хьисэ Тхьэм
зелъэIум, уашъор зэIукIи, [22]тхьаркъом ыпкъ фэдэу пкъы иIэу, Тхьэм ы Псэ ЛъапIэ
Хьисэ къыфехыгъ. Уашъом зы макъэ горэ къиIукIыгъ:
–Оры сэ шIу слъэгъурэ с Къо кIасэр. Сэ сыгу о къыоIугъ.*

Хьисэ лъэпкъэу къызхэкIыгъэр

(Маттэ 1:1-17)

[23]Хьисэ иIоф зеублэм, илъэс щэкI ыныбжьыгъ. ЦIыфмэ къызэрашIошIыгъэм
фэдэу, ар Юсыф ыкъуагъ. Ар Илый ыкъуагъ. [24]Ар Матфат ыкъуагъ. Ар Левый
ыкъуагъ. Ар Мелхый ыкъуагъ. Ар Ианнай

3:19 ыш - ышы Филиппэу (еплъ Марк 6:17) Рим (Рум) къэлэшхом щыпсэущтыгъэр ары.
3:22 Оры сэ шIу слъэгъурэ Скъо кIасэр. Сэ сыгу о къыоIугъ - еплъ Сэбур (Псалтыр) 2:7; Пегъымбар Мусэ
апэрэ тхылъэу ытхыгъэм 22:2; Пегъымбар Ешай тхылъэу ытхыгъэм 42:1.

ыкъуагъ. Ар Юсыф ыкъуагъ. [25]Ар Маттафый ыкъуагъ. Ар Амос ыкъуагъ. Ар Наум
ыкъуагъ. Ар Еслим ыкъуагъ. Ар Наггей ыкъуагъ. [26]Ар Мааф ыкъуагъ. Ар Маттафый
ыкъуагъ. Ар Семей ыкъуагъ. Ар Юсыф ыкъуагъ. Ар Иудэ ыкъуагъ. [27]Ар Иоаннан
ыкъуагъ. Ар Рисай ыкъуагъ. Ар Зоровавел ыкъуагъ. Ар Салафиил ыкъуагъ. Ар
Нирый ыкъуагъ. [28]Ар Мелхый ыкъуагъ. Ар Аддый ыкъуагъ. Ар Косам ыкъуагъ. Ар
Елмодам ыкъуагъ. Ар Ир ыкъуагъ. [29]Ар Иосие ыкъуагъ. Ар Елиезер ыкъуагъ. Ар
Иорим ыкъуагъ. Ар Матфат ыкъуагъ. Ар Левый ыкъуагъ. [30]Ар Симеон ыкъуагъ. Ар
Иудэ ыкъуагъ. Ар Юсыф ыкъуагъ. Ар Ионан ыкъуагъ. Ар Елиаким ыкъуагъ. [31] Ар
Мелеай ыкъуагъ. Ар Майнан ыкъуагъ. Ар Маттафай ыкъуагъ. Ар Нафан ыкъуагъ. Ар
Даутэ ыкъуагъ. [32]Ар Иессе ыкъуагъ. Ар Овид ыкъуагъ. Ар Вооз ыкъуагъ. Ар Сэлмон
ыкъуагъ. Ар Наасон ыкъуагъ. [33] Ар Аминадав ыкъуагъ. Ар Арам ыкъуагъ. Ар Есром
ыкъуагъ. Ар Фарес ыкъуагъ. Ар Иудэ ыкъуагъ. [34]Ар Якъубэ ыкъуагъ. Ар Исхьакъ
ыкъуагъ. Ар Ибрахьимэ ыкъуагъ. Ар Фаррэ ыкъуагъ. Ар Нахор ыкъуагъ. [35] Ар Серух
ыкъуагъ. Ар Рагав ыкъуагъ. Ар Фалек ыкъуагъ. Ар Евер ыкъуагъ. Ар Салэ ыкъуагъ.
[36]Ар Кайнан ыкъуагъ. Ар Арфаксад ыкъуагъ. Ар Сим ыкъуагъ. Ар Нухьэ ыкъуагъ. Ар
Ламех ыкъуагъ. [37]Ар Мафусал ыкъуагъ. Ар Енох ыкъуагъ. Ар Иаред ыкъуагъ. Ар
Малелеил ыкъуагъ. Ар Кайнан ыкъуагъ. [38]Ар Енос ыкъуагъ. Ар Сиф ыкъуагъ. Ар
Адэм ыкъуагъ. Ар Тхьэм ий.

ЯПЛIЭНЭРЭШЪХЬ

Шэйтаныр Хьисэ псэкIод ригъэшIэнэу ыуж зэритыгъэр

(Маттэ 4:1-11; Марк 1:12-13)

Тхьэм ы Псэ ЛъапIэ инэу ыгу илъэу, Хьисэ Иордан псыхъом къыIукIыжьыгъ. [2]Тхьэм
ы Псэ ЛъапIэ ежьыр шъоф нэкIым ыщагъ. А чIыпIэм шэйтаныр ежьым псэкIод
ригъэшIэнэу мэфэ тIокIитIурэ ыуж итыгъ. А мафэхэм Хьисэ зи ышхыгъэп, ахэри
зытешIэхэ ужым къэмэлэкIагъ.
[3]Джащыгъум шэйтаным Хьисэ къыриIуагъ: -О Тхьэм ури Къомэ, мы мыжъор
хьалыгъу хъунэу унашъо фэшI. [4]–Тхьэм игущыIэ тхыгъэхэм арыт,–* риIожьыгъ
Хьисэ, –«Хьалыгъу закъор арэп цIыфыр зэрэпсэущтыр, сыдрэ гущыIэу Тхьэм ыдэжь
къикIырэр ары нахь». [5]ЕтIанэ шэйтаным Хьисэ чIыпIэ лъагэ горэм дищаий, зы
нэплъэгъукIэ дунаим тет пачъыхьагъо пстэури къыригъэлъэгъугъэх. [6]Ащ Хьисэ
къыриIуагъ:
–Мы пачъыхьагъохэм ятетыгъо пстэумрэ щытхъушхоу яIэмрэ о остыщтых,
сыда пIомэ сIэ илъых ыкIи сэ сызфаем естынэу сыфит. [7] Лъэгонджэмышъхьэу
укъэтIысэу, сэ сыбгъэлъапIэмэ, ахэр зэкIэри оуие хъущтых. [8]–Тхьэм игущыIэ
тхыгъэхэм арыт,–* риIожьыгъ Хьисэ, –«Зиусхьанэу уи Тхьэ бгъэлъапIэзэ, ежьым

изакъоу уфэлэжьэн фае».
[9]Ащ ыужым шэйтаным Хьисэ Ерусалим ыщи, Тхьэм иунэшхо нахь лъэгапIэу
иIэм тыригъэуцуи къыриIуагъ: –О Тхьэм ури Къомэ, мыщ дэжьым зыщедзых; [10, 11]
сыда пIомэ Тхьэм игущыIэ тхыгъэхэм арыт:*
«Тхьэм имэлэIичхэм укъаухъумэнэу унашъо къафишIыщт,
о плъакъокIи мыжъом уемыутэкIыным пае, аIэхэмкIэ уаIэтыщт».
[12] –Тхьэм игущыIэ тхыгъэхэм арыт,–* риIожьыгъ Хьисэ, –«Зиусхьанэу уи
Тхьэ умыушэты».
[13] ЕтIанэ шэйтаным Хьисэ псэкIод зэригъэшIэн Iэмал пстэури зеухым, игъо
къыфифэмэ къыгъэзэжьынэу IукIыжьыгъ.

4:4 Тхьэм игущыIэ тхыгъэхэм арыт – еплъ Пегъымбар Мусэ ятфэнэрэ тхылъэу ытхыгъэм 8:3.
4:8 Тхьэм игущыIэ тхыгъэхэм арыт – еплъ Пегъымбар Мусэ ятфэнэрэ тхылъэу ытхыгъэм 6:13.
4:10-11 Тхьэм игущыIэ тхыгъэхэм арыт – еплъ Сэбур (Псалтыр) 91:11-12 (урыс библиемкIэ 90:11-12).
4:12 Тхьэм игущыIэ тхыгъэхэм арыт – еплъ Пегъымбар Мусэ ятфэнэрэ тхылъэу ытхыгъэм 6:16.

Хьисэ иIоф Галилей хэкум зэрэщиублагъэр

(Маттэ 4:12-17; Марк 1:14-15)

[14]ЕтIанэ Тхьэм ы Псэ ЛъапIэ илъэкIыныгъэкIэ Хьисэ Галилей хэкум
ыгъэзэжьыгъ. Хьисэ икъэбар а хэкум зэкIэ щыIугъ. [15]ЦIыф пстэуми щытхъу
къыфашIэу, Хьисэ ахэмэ ясинэгогухэм* Тхьэм игущыIэхэр щаригъашIэщтыгъэх.

Назарет дэс цIыфхэм Хьисэ зэрамыштагъэр

(Маттэ 13:53-58; Марк 6:1-6)

[16]Хьисэ зыщапIугъэ Назарет къалэм* къэкIуагъ. Зэрихабзэу шэмбэт мафэм*
синэгогум чIэхьагъ. ЗычIахьэм, Тхьэм игущыIэ тхыгъэхэм ащыщхэм афяджэнэу
апашъхьэ къиуцуагъ. [17]Пегъымбар Ешай итхылъ къыратыгъ. Тхылъыр къызэIуихи,
мырэущтэу зэрытхэгъэ чIыпIэр къыгъотыгъ:*
[18] «Зиусхьаным ы Псэ ЛъапIэ сыгу илъ хъугъэ;
сыда пIомэ Тхьэм дэгъэ лъапIэр къысщифагъ.
КъызкIысщифагъэр тхьамыкIэхэм къэбарышIур язгъэIуныр ары.
Зыгу кIодыгъэхэр згъэхъужьынхэуи, хьапсчIэсхэр шъхьафит
зэрэхъужьыщтхэр
язгъэIунэуи,
нэшъухэр къэзгъэплъэжьынхэуи, къин зыщэчыхэрэр шъхьафит
сшIыжьынхэуи Тхьэм сыкъигъэкIуагъ.
[19] Зиусхьаным ынэшIу цIыфхэм къазыщифэщт илъэсыр къызэрэсыгъэм
икъэбар язгъэIунэуи
сыкъигъэкIуагъ».
[20]Хьисэ етIанэ тхылъыр зэгуилъхьэжьи, синэгогу IофышIэм ритыжьи
тIысыгъэ. Синэгогум чIэс

4:15 синэгогу – джуртмэ ятхьэлъэIупIэ ары.
4:16 Назарет къалэр – еплъ 1:26.
4:16 шэмбэт мафэр – джуртхэм ямэфэ лъапI ары. А мафэм хэти Iоф ышIэн фитэп.
4:17-19 зэрытхэгъэ чIыпIэр къыгъотыгъ – еплъ Пегъымбар Ешай тхылъэу ытхыгъэм 61:1-2; 58:6.

цIыф пстэуми анэхэр тырагъэкъагъэхэу ежьым еплъыщтыгъэх. [21] Хьисэ ахэмэ ариIоу
ыублагъ:
–Зэхэшъухы пэтзэ, мы гущыIэхэу Тхьэм игущыIэ тхыгъэхэм арытхэр непэ
къэшъыпкъэжьыгъэх.
[22]ЦIыфхэм агу инэу Хьисэ еIугъ, игущыIэ дахэхэри агъэшIэгъуагъэх. Ахэмэ
къаГуагъ:
–Юсыф ыкъу арыба мыр?
[23]–Щэч хэмылъэу, мы гущыIэжъыр къысэшъуIощт: «Iазэ, зыгъэхъужь!»–
ариIуагъ Хьисэ. –Капернаум къалэм Iофэу щыпшIагъэхэу зэхэтхыгъэхэр мы къалэу
уянэ икъалэ щышIэх.
[24] Хьисэ етIани къыпигъэхъожьыгъ:
–Шъыпкъэр шъосэIо, хэтрэ пегъымбар янэ икъалэ щадэрэп. [25]Ау шъыпкъэр

шъосэІо, пегъымбар Иляс* имафэхэм илъэсищырэ мэзихырэ уашъом щыІэ Тхьэм
ощхыр къемыщхэу зыпеупкІым, хэкум тыдэкІи гъэблэшхуи зыщэхъум, Израил
хэгъэгум шъузэбэ Іаджи исыгъэх. [26] Ау щытми, ахэмэ ащыщ горэм ыдэжь Тхьэм
Иляс ыгъэкІуагъэп, Сидон къалэм иІэгъо-благъо щыщ Сарептэ къуаджэм дэс шъузабэ
горэм ыдэжь ыгъэкІуагъэ нахь. [27]Ащ фэдэуи, пегъымбар Елисей* имафэхэм шъоджэ
уз Іаер зиІэ цІыфыбэхэр Израил исыгъэх, ау Елисей ахэмэ ащыщэу зи
ыгъэхъужьыгъэп. Сирие хэкум щыщэу Неман зыцІэр ыгъэхъужьыгъэ нахь.
[28] Ар зызэхахым, синэгогум чІэс цІыф пстэури лъэшэу къэгубжыгъэх.
[29]Къызщылъэтхи, Хьисэ къалэм дафи, къалэр зытет бгышъхьэм радзыхынэу ащагъ.
[30]Ау Хьисэ ахэмэ азыфагу дэдэм кІоцІырыкІи ІукІыжьыгъ.

Хьисэ лІы горэм джынэпцІэ Іае зэрэхифыгъэр

(Марк 1:21-28)

[31] ЕтІанэ Хьисэ Галилей хэкум щыщ Капернаум къалэм* къехи, шэмбэт
мафэм цІыфхэм Тхьэм игущыІэхэр аригъашІэхэу ыублагъ. [32] ЦІыфхэм Хьисэ Іофхэр

4:25-26 пегъымбар Иляс – еплъ Пачъыхьэхэм якъэбархэр зэрыт апэрэ тхылъым (3-я Царств) 17:1.
4:27 пегъымбар Елисей – еплъ Пачъыхьэхэм якъэбархэр зэрыт ятІонэрэ тхылъым (4-я Царств) 5:1-4.
4:31 Капернаум къалэр – Галилей псыхъуаем итемыр тыгъэ къохьэпІэ Іушъом Іут.

ЗраригъашІэщтыгъэ шІыкІэр лъэшэу агъэшІэгъуагъ, сыда пІомэ тетыгъошхо иІэу,
ахэмэ адэгущыІэщтыгъэ ары.
[33] Синэгогум джынэпцІэ Іае зыхэс лІы горэ щыІагъ. Ар мэкъэшхокІэ
къахэкууагъ:
[34] - Еоой, сыд уиІофэу къытхэлъыр, Нахарет щыщ Хьисэ? ТыбгъэкІодынэу
укъэкІуагъа? О хэтми узыщыщыр сэшІэ: Тхьэм ыдэжь къикІыгъэ ЛъапІэр оры!
[35] -Щыгъэт, мы лІым хэкІыжь!- къыІуагъ Хьисэ джынапцІэм егыеу.
ДжынапцІэм зэкІэмэ апашъхьэ лІыр къыриути, зи римышІэу хэкІыжьыгъ.
[36]ЗэкІэми лъэшэу агъэшІагъоу зэраІожьыщтыгъ:
- Мыр сыда? ТетыгъошхорэлъэкІыныгъэшхорэ иІэу, джынэпцІэ Іаехэм
унашъо афишІызэ, цІыфхэм ахефых.
[37] Джаущтэу Хьисэ икъэбар Іэгъо-блэгъо хэкум тыдэкІи щыІугъ.

Хьисэ цІыфыбэхэр зэригъэхъужьыгъэхэр

(Маттэ 8:14-17; Марк 1:29-34)

[38] Хьисэ синэгогум къычІэкІыжьи, Симон иунэ ихьагъ. Симон ишІугуащэ
плъырстырэм инэу ригъэзыгъэу пІэм хэлъыгъ. Хьисэ ар ыгъэхъужьынэу елъэІугъэх.
[39] Хьисэ сымаджэм шъхьэщыуцуи, плъырстырэм егыий,
хигъэкІыжьыгъ. Бзылъфыгъэр занкІэу къэтэджыжьи, ахэр къыхьакІэу
ыублагъ.
[40] Тыгъэр къохьажьы зэхъум, уз зэфэшъхьаф зиІэ сымаджэхэр
зэкІэри Хьисэ къыфащэхэу цІыф пстэуми аублагъ. Ахэмэ ащыщ пэпчъ
ыІэ тырилъхьэзэ, ыгъэхъужьыщтыгъэх. [41] ДжынапцІэхэр цІыфыбэхэм
къахэкІыжьыщтыгъэх ыкІи къэкуощтыгъэх:
- Оры Мэссихьэу Тхьэм ы Къор!
Ар зэрэ Мэссихьыр ахэмэ ашІэщтыгъэти, Хьисэ ягыити,
къэгущыІэнхэу фит ышІыщтыгъэхэп.

Хьисэ Галилей хэкур къыкІухьэзэ, Тхьэм игущыІэхэр цІыфхэм зэраригъэІущтыгъэхэр

(Марк 1:35-39)

[42]Нэф къызэшъым, Хьисэ къалэм дэкІи, чІыпІэ Іудзыгъэ горэм кІуагъэ. Ау
цІыф купышхохэр ежьым лъыхъухи къызагъотыжьым, адэжь къагъэнэнэу
пылъыгъэх.
[43] –НэмыкІ къалэхэми Тхьэм и Тетыгъошхо* ехьылІэгъэ къэбарышІур
цІыфмэ щязгъэІун фае. Джары Тхьэм сыкъызфигъэкІуагъэр,- ариІуагъ Хьисэ.
[44]Арэущтэу Галилей хэкум ит синэгогухэм Тхьэм игущыІэхэр цІыфмэ

щаригъэIущтыгъэх.

ЯТФЭНЭРЭШЪХЬ

Хьисэ апэрэ нэбгырищыр игъогу рыкIонхэу къызэряджагъэр

(Маттэ 4:18-22; Марк 1:16-20)

Мафэ горэм Хьисэ Геннисарет зыцIэ псыхъураем* Iутэу, Тхьэм игущыIэхэм
ядэIунхэм пае, цIыф купышхохэр къэзэрэугъоихи тезэрэгъэбэнагъэх. 2А чIыпIэм псы
Iушъом къошъуитIу Iутэу Хьисэ ылъэгъугъ. Пцэжъыяшэхэр ахэмэ къарыкIыгъэхэу,
яхъытыухэр агъэкъэбзэщтыгъэх. 3А къуашъохэм язэу Симон ием Хьисэ ихьи, тIэкIу
IукIотынэу Симон риIуи тIысыгъэ. ЕтIанэ къуашъом исэу, цIыф купышхохэм Тхьэм
игущыIэхэр аригъашIэхэу ыублагъ.
4ЦIыфхэм зарегъашIэхэ ужым, Хьисэ Симон риIуагъ:

4:43 Тхьэм и Тетыгъошхо – Тхьэм мы дунаими, мы дунаим ицIыфхэми тетыгъошхоуи лъэкIыныгъэшхоуи
афыриIэр ары. Инджылыр Тхьэм и Тетыгъошхо зытегущыIэкIэ, зыфиIорэр загъорэ мы уахътэм Тхьэм
тетыгъошхоу иIэр ары, загъори къэкIощт уахътэм тетыгъошхоу иIэщтыр ары, загъори Тхьэм ыдэжь
мыкIодыжьын щыIэныгъэ щыуиIэныр ары.
5:1 Геннисарет зыцIэ псыхъураер – Галилей псыхъураер ары. Галилей хэкум ит псыхъурай. ИкIыхьагъэ
километрэ 21-рэ мэхъу, инахь шъомбгъуапIэр километрэ 13 мэхъу.

–КуупIэм хахьи, пцэжъые къэшъуубытыным пае, шъуихъытыухэр
хажъудзэх.
5–Тхьаматэ, чэщы реным бэрэ тыулэугъ, ау зи къэтыубытыгъэп,–
къыIожьыгъ Симон. –Ау о зэрэпIорэм тетэу, джыри зэ хъытыухэр сэ хэздзэжьыщтых.
6Хъытыухэр зыхадзэхэм, пцэжъыябэхэр къаубытыгъэти, яхъытыухэр зэготхъыхэу
аублагъ. 7Ягъусэхэу адрэ къуашъом исхэр къэкIонхэшъ, къадэIэпыIэнхэу Iэ
афашIыгъ. Ахэр къакIохи, чIэбынкIэ щынагъоу къошъуитIумэ пцэжъые арызэу
ашIыгъ.
8Симон Петрэ ар зелъэгъум, Хьисэ ылъакъохэм адэжь зыщыридзыхи ыIуагъ:
–Сэ збгъодэкI, Зиусхьан! Сэ сыпсэкIодышIэ цIыф.
9Ар зыкIиIуагъэр пцэжъыехэу къаубытыгъэхэр зэрэбагъэм пае, ежьыми адрэ
игъусэхэми агучIэ изыгъагъэти ары. 10Ащ фэдэу Зеведей ыкъуитIоу Якъуби Иуани
Симон дэлажьэщтыгъэхэми агучIэ изыгъагъ.
–Умыщын,– риIуагъ Хьисэ Симон. –Пцэжъые къэуубытыным пае, ыуж
узэритыгъэм фэдэу, джы къыщегъэжьагъэу цIыфхэр сэ сигъогу къытебгъэхьащтых.
11ЕтIанэ ахэмэ якъуашъохэр псым къыхалъэшъужьхи, зэпстэури къагъани,
Хьисэ ыуж ихьагъэх.

Хьисэ шъоджэ уз Iае зиIэ лIы горэ зэригъэхъужьыгъэр

(Маттэ 8:1-4; Марк 1:40-45)

12Хьисэ къалэ горэм щыIэу, лIы горэ шъоджэ уз Iаер ыпкъ хизэу къэкIуагъ.
Ащ Хьисэ зэрилъэгъугъэм тетэу, чIыгум бгъэгукIэ зыщыридзыхи елъэIугъ:
–Тхьаматэ, уфаемэ сыбгъэхъужьын плъэкIыщт.
13Хьисэ ыIэ ыщэий, теIаби* къыIуагъ:
–Сыфай, псаоу хъужь!
Ардэдэм шъоджэ узыр а лIым хэкIыжьыгъ. 14Хьисэ ащ фигъэпытэу риIуагъ:
–Мыр зыми емыIотэжь, ау дин пащэм ыдэжь кIуи, зегъэлъэгъу.
Узэрэхъужьыгъэм пае, пегъымбар Мусэ иунашъо тетэу къурмэн шIы. Ар
узэрэхъужьыгъэмкIэ цIыфхэм апашъхьэ шыхьат щыхъущт.

5:13 теIаби – шъоджэ уз Iае зиIэм утеIабэ хъущтыгъэп.

15 Ау Хьисэ икъэбар ыпэм нахьи нахьыбэу цIыфмэ ахэхьагъэу хъугъэ.
Арэущтэу цIыф купышхохэр Хьисэ къыIохэрэм къядэIунхэу, яузхэри
рагъэгъэхъужьынхэу ыдэжь къакIохэу хъугъэ. 16Ау Хьисэ цIыфмэ ахэкIызэ, Iудзыгъэ
чIыпIэхэм Тхьэм щелъэIуным пае, кIонэу ихабзэу щытыгъ.

Хьисэ лIы горэу зыIэпкъ-лъэпкъ узым зэкIиубытагъэр зэригъэхъужьыгъэр

(Маттэ 9:1-8; Марк 2:1-12)

[17] Зы мафэ горэм Хьисэ цIыфхэм Тхьэм игущыIэхэр аригъашIэщтыгъэх.
Галилей хэкум щыщ къоджэ пстэуми, Иудей хэкум щыщ къоджэ пстэуми, Ерусалими
къарыкIыгъэхэу, фарисейхэри* Тэурат егъэджэкIо пащэхэри* Хьисэ къедэIущтыгъэ
цIыфхэм ахэсыгъэх. Сымаджэхэр ыгъэхъужьынхэу Зиусхьаным ыкIуачIэ Хьисэ
хэлъыгъ. [18]Джащыгъум лIы горэу зыIэпкъ-лъэпкъ узым зэкIиубытагъэр пIуаблэм
телъэу нэбгырэ заулэмэ къахьызэ, Хьисэ ыпашъхьэ ралъхьаным пае, унэм рахьанэу
пылъыгъэх. [19] Ау цIыфхэр зэрэбагъэм къыхэкIыкIэ сымаджэр унэм рахьан
алъэкIыгъэп. Арэущтэу зэхъум, унашъхьэм дэкIуаехи, унашъхьэм щыщ тырахи,
сымаджэр пIуаблэм телъэу, цIыф пстэуми къалъэгъоу Хьисэ ыпашъхьэ
къыратIупщэхыгъ.
[20]Ахэмэ яшIошъхъуныгъэ зелъэгъум, Хьисэ а лIым риIуагъ:
–УипсэкIодхэр къыпфэгъугъэх.
[21] Ар зеIом, Тэурат егъэджэкIо пащэхэмрэ фарисейхэмрэ агухэмкIэ аIоу аублагъ:
–Хэта мыр? Тхьэр егъэпцIыба? Тхьэм нэмыкIэу, хэта псэкIодхэр зыгъэгъун
зылъэкIырэр?
[22] Ау Хьисэ ахэмэ агухэм арылъыр ешIэти ариIуагъ:
–Сыд пае ащ фэдэ Iофхэр шъо шъугукIэ шъуIора? [23]Тара нахь псынкIагъор,

5:17 фарисейхэр – джуртхэм ащыщхэу диным рыкIорэ цIыф купэу щытыгъэх. Ахэр Тэурат хабзэм итхэмрэ ятэжъхэм къакIэныжьыгъэ хабзэхэмрэ агу етыгъэу апылъыщтыгъэх.
5:17 Тэурат егъэджэкIо пащэхэр – Тэурат хабзэм итхэмрэ джуртхэм адрэ тхылъ лъапIэхэу яIэхэм арытхэмрэ цIыфхэм агурызыгъаIоу щытыгъэ пащэхэр ары.

«УипсэкIодхэр къыпфэгъугъэх», пIоныр ара, хьауми «Къэтэджи къэкIухь», пIоныр
ара? [24]Ау къэшъуушIэным пае, Щыф Лъэпкъым ы Къо* псэкIодхэр ыгъэгъунхэу
дунаим тетыгъо зэрэщыриIэр, – джащыгъум Хьисэ лIэу зыIэпкъ-лъэпкъ узым
зэкIиубытагъэу щытым риIуагъ: –Сэ осэIо, къэтэджи, уипIуаблэ къашти, шъуадэжь
кIожь!
[25] Ардэдэм а лIыр ахэмэ апашъхьэ къыщытэджи, пIуаблэу зытелъыгъэр
зыдиштэжьи, Тхьэм щытхъу фишIызэ, ядэжь кIожьыгъэ. [26]ЗэкIэми агучIэ изыгъэу
Тхьэм щытхъу фашIыщтыгъ. Щынагъэхэу къаIощтыгъ:
–Сыда гъэшIэгъонышху тэ непэ тлъэгъугъэр!

Хьисэ игъогу рыкIонэу Левый къызэреджагъэр

(Маттэ 9:9-13; Марк 2:13-17)

[27] Ащ нэуж Хьисэ къызыдэкIым, хьакъулахь ахъщэ зыщыхахырэ унэм Iусэу,
хьакъулахь ахъщэр хэзыхырэ лIы горэу Левый зыцIэр ылъэгъугъ.
–Сауж къырыкIу,– риIуагъ Хьисэ. [28]Левый къэтэджи, зэкIэри къыгъани,
Хьисэ ыуж ихьагъ.
[29]ЕтIанэ Левый иунэ ешхэ-ешъошхо Хьисэ щыфишIыгъ. Хьакъулахь ахъщэр
хэзыххэрэмрэ нэмыкI хьакIэхэмрэ бэ хъухэу Iанэм пэсыгъэх. [30]Арэущтэу залъэгъум,
фарисейхэмрэ Тэурат егъэджэкIо пащэхэмрэ ар агу римыхьэу, Хьисэ игъогу
рыкIохэрэм араIуагъ:
–Хьакъулахь ахъщэр хэзыххэрэмрэ псэкIод зышIэхэрэмрэ сыда
шъузкIадашхэрэр ыкIи шъузкIадешъорэр?
[31] –Псаухэр арэп Iазэ зищыкIагъэхэр, сымаджэхэр ары нахь,– ариIожьыгъ
Хьисэ. [32] –Шъыпкъагъэ зиIэ цIыфхэм сяджэнэу арэп сыкъызфэкIуагъэр, псэкIод
зышIэхэрэр япсэкIодхэм афыкIэгъожьынхэм пае, сяджэнэу ары нахь.

5:24 ЦIыф Лъэпкъым ы Къо – «ЦIыф Лъэпкъым ы Къо фэдэу уашъом иошъуапщэхэм ахэтэу, зыгорэ къехыгъ», пегъымбар Даниил къыIогъэгъэ гущыIэхэр Хьисэ ежь ышъхьэ пае ыIожьыгъэх. ЦIыф Лъэпкъым ы Къоу зиунэр уашъом щыIэу, уашъом къехыгъэр Хьисэ ары (Иуан 3:13). Гъощагъэхэм алъыхъузэ, мыкIодхэу къыгъэнэжьынхэм пае, ЦIыф Лъэпкъым ы Къо къэкIуагъ (Лука 19:10). ЦIыфыбэмэ апае шъхьэщэфыжьэу ыпсэ ытыным пае, ЦIыф Лъэпкъым ы Къо къэкIуагъ (Марк 10:45). ЛIагъэхэм къахэтэджыкIыжьын фэягъ (Маттэ 17:9). Ежь Ятэ ищытхъушхо иIэу, дунаим ицIыфхэм хьыкум атришIыхьаным пае, ЦIыф Лъэпкъым ы Къо дунаим къэкIожьыщт (Маттэ 25:31).

Джурт тхьаматэхэр нэкIыным ехьылIагъэу Хьисэ къызэреупчIыгъэхэр

(Маттэ 9:14-17; Марк 2:18-22)

[33] Фарисейхэмрэ Тэурат егъэджэкIо пащэхэмрэ Хьисэ къыраIуагъ:
–Иуан игъогу рыкIохэрэм бэрэ анэкIы* ыкIи Тхьэм елъэIух, фарисейхэмэ ягъогу рыкIохэрэри ары, ау о уигъогу рыкIохэрэр машхэх ыкIи ешъох.
[34]–Шъаор ягъусэфэкIэ, шъаом игъусэхэр жъугъэнэкIынха?– ариIожьыгъ Хьисэ ахэмэ. [35]–Ау шъаор затырахыщт мафэхэр къэкIощтых. А мафэхэр къызыкIохэкIэ, анэкIыщт.
[36]Джащыгъум зы гъэсэпэ къэбар ариIуагъ:
–Зыми идэжьын щыгъыныкIэм къыпитхъэу, щыгъыныжъым тыридэрэп. Арэущтэу ышIымэ, щыгъыныкIэр зэIитхъыжьынышъ, щыгъыныкIэм щыщэу идэжьыныр щыгъыныжъым екIущтэп. [37]Джащ фэдэу зыми сэнэпс шIыгъакIэр шъонтыжъхэм аригъахъорэп. Арэущтэу ышIымэ, сэнэпс шIыгъакIэм шъонтхэр къызэгуитхъынхэшъ, сэнэпсри къичъыжьыщт, шъонтхэри кIодыщтых. [38] Ау сэнэпс шIыгъакIэр шъонтыкIэхэм арагъахъон фае. Ащыгъум тIури мыкIодхэу къэнэжьыщтых. [39]Сэнэпсыжъ ешъуагъэм сэнэпс шIыгъакIэм ыгу еIущтэп; сыда пIомэ сэнэпсыжъыр нахь дэгъоу еIошъ ары.

ЯХЭНЭРЭШЪХЬ

Хьисэ игъогу рыкIохэрэм шэмбэт мафэм коцышъхьэхэр къызэрэпачыгъэхэр
(Маттэ 12:1-8; Марк 2:23-28)

Шэмбэт мафэ горэм Хьисэ коц хьасэхэм ахэтэу кIозэ, игъогу рыкIохэрэм коцышъхьэхэр къыпачыхэзэ, IэгукIэ аIотыхэзэ ашхыщтыгъэх. [2]Фарисей заулэмэ аIуагъ:

5:33 анэкIы – агухэмкIэ фаехэу, ахэр тхьамафэ къэс мэфитIо анэкIыщтыгъ.

–Шэмбэт мафэм хабзэкIэ пшIэ мыхъущтыр* сыд пае шъушIэра?
[3] –Даутэрэ игъусэхэмрэ мэлакIэ лIэхэ зэхъум, ащ ышIагъэм шъуеджагъэба?– ариIожьыгъ Хьисэ ахэмэ. [4]–Ар Тхьэм иунэ ихьи, цIыфхэм Тхьэм ыпашъхьэ агъэтIылъыгъэ хьалыгъур* ышти ышхыгъ, игъусэхэми аригъэшхыгъ. А хьалыгъур дин пащэхэм анэмыкI хабзэкIэ зыгорэм ышхы мыхъунэу щытыгъ.
[5]ЕтIанэ Хьисэ ариIуагъ:
–ЦIыф Лъэпкъым ы Къо шэмбэт мафэм итхьамат.

Хьисэ зыIэ лъэныкъо пыгъукIыгъэу щыт лIы горэ зэригъэхъужьыгъэр
(Маттэ 12:9-14; Марк 3:1-6)

[6]НэмыкI шэмбэт мафэ горэм Хьисэ синэгогум чIахьи, цIыфхэм Тхьэм игущыIэхэр аригъашIэщтыгъэх. ЗыIэ джабгъэу пыгъукIыгъэу щыт лIы горэ ащ дэжьым чIэтыгъ. [7]Шэмбэт мафэм тефэу Хьисэ а лIыр ыгъэхъужьыщтмэ, Тэурат егъэджэкIо пащэхэмрэ фарисейхэмрэ Хьисэ еплъакIощтыгъэх, зэрагъэмысэн Iоф горэ къагъотыным пае. [8]Ау Хьисэ ахэмэ агухэм арылъыр ышIагъ, лIэу зыIэ лъэныкъо пыгъукIыгъэми риIуагъ:
–Къэтэджи, мо утыгум къихь.
ЛIыр къэтэджи, утыгум къихьагъ. [9]ЕтIанэ Хьисэ ахэмэ ариIуагъ:
–Сэ сышъоупчIы. Шэмбэт мафэм шIугъэ пшIэныр ара, хьауми бзэджагъэ пшIэныр ара хабзэкIэ хъущтыр, псэ мыкIодэу къэбгъэнэжьыныр ара, хьауми бгъэкIодыныр ара?
[10]ЕтIанэ ахэмэ зэкIэмэ ахаплъи, а лIым риIуагъ:
–О пIэ къэщэй.
ЛIым ыIэ къыщэий, адрэ Iэм фэдэу хъужьыгъ. [11] Ау ахэр губжыным

6:2 пшIэ мыхъущтыр – Мусэ и Тэурат хабзэ иунашъо тетэу, шэмбэт мафэм лэжьыгъэ къэпхыныр мыхъунэу щытыгъ. Еплъ Пегъымбар Мусэ ятIонэрэ тхылъэу ытхыгъэм 34:21.
6:4 цIыфхэм Тхьэм ыпашъхьэ агъэтIылъыгъэ хьалыгъур – еплъ Пегъымбар Мусэ ящэнэрэ тхылъэу ытхыгъэм 24:5-9.

къызэкIигъаплъэхи, Хьисэ рашIэщтымкIэ зэупчIыжьыщтыгъэх.

Хьисэ апостол нэбгырэ пшIыкIутIур къызэрэхихыгъэхэр
(Маттэ 10:1-4; Марк 3:13-19)

[12] А мафэхэм Тхьэм елъэIуным пае, Хьисэ Iуашъхьэм дэкIоягъ. Тхьэм
елъэIузэ, чэщыр зэкIэ ащ щигъэкIуагъ. [13] Нэф къызэрэшъэу, игъогу рыкIохэрэм
къяджи, ахэмэ ащыщэу нэбгырэ пшIыкIутIу къахихи, апостолхэкIэ* яджагъ. А
апостолхэр мыхэр арыгъэх: [14]Симонэу ятIонэрэ цIэу Петрэ зыфиусыгъэр; ащ ышэу
Индрыс; етIанэ Якъубэ, Иуан, Филипп, Варфоломей, [15]Маттэ, Фомэ, Алфей ыкъо
Якъубэ, Симонэу зихэгъэгу ыгу етыгъэу фэлажьэрэмкIэ* заджэхэрэр, [16]Якъубэ ыкъо
Иудэ, Иудэ Искариот. А Иудэ Искариот ары нэужым тетыгъо зиIэхэм Хьисэ
аIэкIэзыгъэхьанэу щытыгъэр.

Хьисэ цIыф купышхом Тхьэм игущыIэхэр зэраригъашIэщтыгъэхэри зэригъэхъужьыщтыгъэхэри
(Маттэ 4:23-25)

[17]Ахэмэ ягъусэу Хьисэ къехыжьи, чIыпIэ зэшъхьэ-зэшъу горэм къыщыуцугъ.
Игъогу рыкIохэрэм ащыщхэу зы купышхо а чIыпIэм щытыгъ. Ахэмэ анэмыкIэуи
цIыф купышхо Иудей хэкум зэкIэ, Ерусалими, къалэхэу Тиррэ Сидонрэ*
яхыIушъохэми къарыкIыхи, ащ дэжьым къыщызэрэугъоигъэх. [18]Ахэр зэкIэ Хьисэ
гущыIэхэу къыIохэрэм ядэIунхэуи яузхэр рагъэгъэхъужьынхэуи къэкIогъагъэх.
ДжынэпцIэ Iаехэмэ къин зэрагъэщэчырэ цIыфхэри Хьисэ ыгъэхъужьыщтыгъэх.

6:13 апостол – нэмыкI цIыф горэм ыцIэкIэ гущыIэнэуи Iоф ышIэнэуи фитыныгъэ зиIэр ары. Хьисэ игъогу рыкIорэ нэбгырэ пшIыкIутIум «апостолхэкIэ» яджэх. Ахэр Хьисэ илIыкIохэу тетыгъо зэритыгъэхэр ары.
6:15 Симонэу зихэгъэгу ыгу етыгъэу фэлажьэрэмкIэ заджэхэрэр – ар Палестинэ хэгъэгум фэлажьэрэ цIыф куп горэм щыщыгъэнкIи мэхъу. Рим (Рум) къэралыгъошхом щыщхэу яхэгъэгу ашIозыубытыгъэхэм къатырахыжьыным а купым хэтхэр ыуж итыгъэх.
6:17 къалэхэу Тиррэ Сидонрэ – ахэр хымэ къалэхэу Галилей хэкум итемыр лъэныкъомкIэ хыIушъом Iутыгъэхэр ары.

[19]Сымэджэ пстэури ытъэхъужьынхэу кIуачIэ ыпкъ къыхэкIэу зэрэщытыгъэм пае,
цIыфхэр зэкIэ зэрэнэсынхэм ыуж итыгъэх.

Сыхьатмафэ ежьагъэхэри сыхьатмыгъо ежьагъэхэри
(Маттэ 5:1-12)

[20]Хьисэ игъогу рыкIохэрэм яплъи къыIуагъ:
–Сыхьатмафэ шъуежьагъ, шъо тхьамыкIэхэр,
сыда пIомэ Тхьэм и Тетыгъошхо* ыIэчIэгъ шъучIэт.
[21] Сыхьатмафэ шъуежьагъ, шъо джы мэлакIэ лIэхэрэр,
сыда пIомэ шъо зыжъугъэшхэкIыжьыщт.
Сыхьатмафэ шъуежьагъ, шъо джы гъыхэрэр,
сыда пIомэ шъугушIожьыщт.
[22]Сыхьатмафэ шъуежьагъ,
ЦIыф Лъэпкъым ы Къо* игъогу шъузэрэрыкIорэм пае,
цIыфхэмэ шъуауджэгъумэ, шъузыхадзымэ, къышъохъонхэмэ,
шъуцIи Iае ашIымэ.
[23] А мафэм шъугушIу, шъузэрэгушIорэм пае, шъудэпкIай,
сыда пIомэ Тхьэм уашъом IахьышIоу къыщышъуфигъэшъошэщтыр иныр.
А цIыфхэмэ ятэжъхэм пегъымбармэ арэущтэу арашIэщтыгъ.
[24] Ау сыхьатмыгъо шъуежьагъ, шъо байхэр,
сыда пIомэ шъугу зыгъэтхъэн Iофхэр жъугъотыгъахэх.
[25] Сыхьатмыгъо шъуежьагъ, джы зызыгъэшхэкIыгъэхэр,
сыда пIомэ мэлакIэ шъулIэжьыщт.
Сыхьатмыгъо шъуежьагъ, джы гушIохэрэр,
сыда пIомэ шъугъыщт ыкIи шъупыхьажьыщт.

6:20 Тхьэм и Тетыгъошхо – Тхьэм мы дунаими, мы дунаим ицIыфхэми тетыгъошхоуи лъэкIыныгъэшхоуи афыриIэр ары. Инджылыр Тхьэм и Тетыгъошхо зытегущыIэкIэ, зыфиIорэр загъорэ мы уахътэм Тхьэм тетыгъошхоу иIэр ары, загъори къэкIощт уахътэм Тхьэм тетыгъошхоу иIэщтыр ары, загъори Тхьэм ыдэжь мыкIодыжьын щыIэныгъэ щыуиIэныр ары.

6:22 ЦIыф Лъэпкъым ы Къо – еплъ 5:24.

[26] Сыхьатмыгъо шъуежьагъ, зэкIэ цIыфхэр къышъущытхъухэмэ,
сыда пIомэ а цIыфхэм ятэжъхэм арэущтэу пегъымбар нэпцIхэм
арашIэщтыгъ.

Шъуипыйхэр шIу шъулъэгъух
(Маттэ 5:38-48; 7:12а)

[27]–Ау шъо къысэдэIухэрэм шъосэIо. Шъуипыйхэр шIу шъулъэгъух,
шъузыуджэгъухэрэми шIу афашъушI. [28] Къышъобгыхэрэми Тхьэм ынэшIу
къащифэнэу шъуафелъэIу, IаекIэ къыжъудэзекIохэрэми шIукIэ Тхьэм шъуафелъэIу.
[29]О унэкIушъо лъэныкъо къеорэм адрэ нэкIушъори фэгъаз. О уищыгъын кIыIутелъ
птезыхырэм джанэри къыфэгъан. [30]Хэтми зыгорэкIэ къыолъэIурэм ет, уихьапщыпхэр
птезыхырэми къыуитыжьынэу емыIу. [31] ЦIыфхэр шъо къыжъудэзекIонхэу
шъузэрэфаем фэдэу, шъори ахэмэ шъуадэзекIу.
[32] –ШIу шъузылъэгъухэрэм язакъоу шIу шъулъэгъухэмэ, шъоркIэ сыд фэдэ
щытхъуа ащ хэлъыр? ПсэкIод зышIэхэрэм ежьхэр шIу къэзылъэгъухэрэр шIу
алъэгъужьхэба? [33] ШIугъэ къышъуфэзышIэрэ цIыфхэм шIу афашъушIэжьмэ, шъоркIэ
сыд фэдэ щытхъуа ащ хэлъыр? ПсэкIод зышIэхэрэм арыба ашIырэр?
[34]КъышъуатыжьынкIэ шъузыщыгугъыхэрэм чIыфэ яшъутымэ, шъоркIэ сыд фэдэ
щытхъуа ащ хэлъыр? ПсэкIод зышIэхэрэм адрэ псэкIод зышIэхэрэм чIыфэ араты,
аратыгъэм фэдиз къаIахыжьынэу щыгугъыхэу. [35]Ау шъуипыйхэр шIу шъулъэгъух,
шIу афашъушI, къышъуатыжьынкIэ шъущымыгугъэу чIыфи яшъут. Арэущтэу
зышъушIыкIэ, Тхьэм IахьышIоу къэшъуфигъэшъошэщтыр ины хъущт, анахь Иным
ибынхэуи шъущытышт; сыда пIомэ цIыфхэу шIу зыфаIорэр къызыгурымыIохэрэмкIи
цIыф бзаджэхэмкIи Тхьэр шIу. [36]Шъуятэ лъапIэ гукIэгъу зэриIэм фэдэу, шъори
гукIэгъу зижъугъаI.

Зыми хьыкум тешъумышIыхь
(Маттэ 7:1-5)

[37]–Зыми хьыкум тешъумышIыхь, Тхьэми хьыкум къышъутыришIыхьащтэп. Зы
цIыфи шъумыгъэмыси, Тхьэми шъуигъэмысэщтэп. ЦIыфхэм афэжъугъэгъу, Тхьэми
шъуигъэмысэщтэп. ЦIыфхэм афэжъугъэгъу, Тхьэми къышъуфигъэгъущт. [38] ЦIыфхэм
яшъути, Тхьэм шъо къышъуитыщт. Шъуишапхъэ гъэсысыгъэу, иубагъэу, изэу
къелыжьыгъэу Тхьэм къышъуфишIэжьыщт; сыда пIомэ шъо шапхъэу зэрэшъушырэм
фэдэ шапхъэкIэ Тхьэм шъо къышъуфишыжьыщт.
[39]ЕтIанэ Хьисэ зы гущыIэжъ горэ ариIуагъ: –Зы нэшъум адрэ нэшъур
зэрищэн ылъэкIына? ТIури машэм ифэнхэба? [40] ЕджакIор езыгъаджэрэм нахьи нахь
инэп, ау хэти зэкIэ зэригъэшIагъэ зыхъукIэ, езыгъаджэрэм фэдэу мэхъу.
[41] –О унэ пкъэоу кIэлъым гу лъымытэу, пхъэцалэу о пшы* ынэ кIэлъыр сыд
пае плъэгъура? [42]0 унэ пкъэоу кIэлъыр умылъэгъоу, сыдэущтэу пшы епIон плъэкIыра,
«Пхъэцалэу о унэ кIэлъыр къычIэсэгъэх, сшы?» О нэпитIу зиIэр, ыпэ рапшIэу пкъэоу
о унэ кIэлъыр къыкIэхыжьи, етIанэ пхъэцалэу о пшы ынэ кIэлъыр
къызэрэкIэпхыжьыщтыр нафэу плъэгъущт.

Чъыгыр зыфэдэр къыпыкIэрэмкIэ къэпшIэщт
(Маттэ 7:17-20; 12:346-35)

[43] –ЧъыгышIум дэй къыпыкIэрэп, чъыг дэими шIу къыпыкIэрэп. [44] Сыдрэ
чъыги зыфэдэр къыпыкIэрэмкIэ къэпшIэщт. Пырэжъые куандэм ынджыр
къыпачырэп, шхъуми сэнашъхьэ къыпачырэп. [45] ЦIыфышIум ыгу илъ шIугъэм
шIугъэ къыхехы, цIыф бзаджэми ыгу илъ бзэджагъэм бзэджагъэ къыхехы; сыда пIомэ
жэм къыдэкIырэр гум илъыр ары.

Унэ зышIырэ лIы Iушымрэ унэ зышIырэ лIы акъылынчъэмрэ
(Маттэ 7:24-27)

[46]–Сыд пае «Зиусхьан! Зиусхьан!» шъуIоу къысашъуIора, сэ сIорэр

шъумыгъэцакIэу? [47]Хэти садэжь къакIоу, сигущыIэхэр зэхэзыхэу, ахэри

6:41 о пшы – зы диным рыкIохэрэр зэкъошхэу мэхъух.

зыгъэцакIэрэр зыфэдэр шъозгъэшIэщт. [48]Ар зыфэдэр унэ зышIырэ лIэу чIыгур куоу
къэзытIэу, унэ лъапсэр мыжъо пытэм тезышIыхьагъэр ары. Псышхор къызеум, псым
иорхэр а унэм еуагъэх, ау а унэр пытэу зэрашIыгъэм пае, агъэхъыен алъэкIыгъэп.
[49]Ау сигущыIэхэр зэхэзыхэу, ахэри зымыгъэцакIэрэр зыфэдэр лIэу зиунэ лъэпсэ пытэ
имыIэу, чIыгушъхьэм тезышIыхьагъэр ары. Псым иорхэр а унэм къызэреохэу,
къызэхэуагъ. А унэр къызызэхаоми, Iае дэдэу къызэхэуагъ.

ЯБЛЭНЭРЭШЪХЬ

Хьисэ дзэ пащэм иунэIут зэригъэхъужьыгъэр
(Маттэ 8:5-13; Иуан 4:43-54)

Хьисэ а гущыIэхэм зэкIэ цIыфхэр зарегъэдэIухэ ужым, Капернаум къалэм
дэхьагъ. [2]Дзэ пащэ горэм шIу ылъэгъурэ унэIут горэ иIагъ. А унэIутыр лIэным
нэсыгъэу сымаджэу щылъыгъ. [3]Дзэ пащэм Хьисэ икъэбар зызэхехым, Хьисэ
къэкIонышъ, иунэIут ыгъэхъужьынэу джуртхэм янахьыжъхэм* ащыщхэу заулэ
лъэIуакIоу ыдэжь ыгъэкIуагъэх. [4]Ахэр Хьисэ ыдэжь къызэкIохэм, лъэшэу елъэIухэзэ
раIуагъ:

–О ар ащ фэпшIэнэу ифэшъуаш, [5] сыда пIомэ тэ тлъэпкъ шIу елъэгъу,
тисинэгогуи тфаригъэшIыгъ.

[6]Хьисэ адишти адэкIуагъ.

Дзэ пащэм иунэ пэблагъэхэ зэхъум, дзэ пащэм иныбджэгъухэр Хьисэ
къыпигъэгъокIыхи къырарigъэIуагъ:

-Тхьаматэ, зымыгъэулэу, о сэ сиунэ укъихьанэу сифэшъуашэп. [7]Ар
сифэмышъуашэу зэрэщытым пае, уадэжь сэ сшъхьэкIэ сыкъэкIонэуи
зыфэзгъэшъошагъэп. Ау зы гущыIэ закъо къаIуи, унашъо шIи, сиунэIут хъужьыщт.
[8]Сэри лIы горэм иунашъо ыIэчIэгъ сычIэт, сэ сиунашъуи ыIэчIэгъ дзэлIхэр чIэтых.
Зыгорэм «КIо» есIомэ, кIощт. Адрэми «КъакIо» есIомэ, къэкIощт. СиунэIути «Мыр
шIэ» есIомэ, ышIэщт.

7:3 нахьыжъхэр – лъытэныгъэ зиIэ джурт дин тхьаматэ купэу щытыгъэх. Ахэмэ ащыщхэу заулэ Тхьэмэтэ
Хэсэшхом щыщыгъэх.

[9]Хьисэ ар зызэхехым, а лIыр ыгъэшIэгъуагъ, ыуж ит цIыф купышхоми
зыфигъази ариIуагъ:

–Сэ шъосэIо, мыщ фэдэ шIошъхъуныгъэ зиIэ цIыф горэ Израил хэгъэгуми
изгъотагъэп.

[10]ЕтIанэ лIыкIохэм унэм агъэзэжьыгъ. Къызагъэзэжьым, унэIутыр
хъужьыгъэу къагъотыжьыгъ.

Наин къалэм щыщ шъузабэм икIалэу лIагъэр Хьисэ къызэригъэтэджыжьыгъэр

[11]Охътэ тIэкIу тешIагъэу Хьисэ Наин зыцIэ къалэм кIуагъэ. Игъогу
рыкIохэрэри цIыф купышхори игъусэхэу кIощтыгъэх. [12] Хьисэ къэлапчъэм игъунэгъу
зэхъум, хьадэ горэ къыдахыщтыгъ. Ар шъузабэ горэм ыкъо закъоу щытыгъ. ЦIыф
купышхуи къалэм щыщэу шъузабэм игъусагъ. [13]Зиусхьаным шъузабэр зелъэгъум,
ыгу егъуи мырэущтэу риIуагъ:

–Умыгъ, тян.

[14]ЕтIанэ пхъэмбаим бгъодахьи, ащ теIэбагъ. Хьадэр зыхьыхэрэр
къызэтеуцуагъэх. ЕтIанэ Хьисэ къыIуагъ:

–А кIал, къэтэдж, осэIо!

[15] Ар зеIом, кIалэу лIагъэр къэтэджыжьи, къэгущыIэу фежьагъ. Хьисэи ащ
янэ ар ритыжьыгъ.

[16]Ахэмэ зэкIэми щынэгъошхо агу къихьагъ, Тхьэми щытхъу фашIэу аIуагъ:

–Пегъымбарышхо къытхэкIыгъ. Тхьэр нэшIукIэ ылъэпкъ къеплъыгъ.
[17]Хьисэ ышIагъэм икъэбар зэкIэ Иудей хэкуми зэкIэ Iэгъо-благъоми ащыIугъ.

УмэхъакIо Иуан лIыкIохэр Хьисэ ыдэжь зэригъэкIуагъэхэр
(Маттэ 11:2-19)

[18] Мы Iофхэр зэкIэ Иуан игъогу рыкIохэрэм ежьым раIотэжьыгъэх. [19]Ахэмэ
ащыщхэу нэбгыритIу Иуан къыджи, Зиусхьаным дэжь ыгъэкIуагъэх мырэущтэу
еупчIынхэу:
–Ора къэкIон фаер, хьауми нэмыкI горэм тыпэплъэн фая?
[20] А нэбгыритIур Хьисэ ыдэжь къызэкIохэм, къаIуагъ:

–УмэхъэкIо Иуан тыкъыоупчIынэу уадэжь тыкъигъэкIуагъ: «Ора къэкIон фаер, хьауми нэмыкI горэм тыпэплъэн фая?»
[21]А мафэхэм сымаджэ Iаджи, уз Iае зиIэ Iаджи, джынапцIэ зыхэс цIыф Iаджи Хьисэ ыгъэхъужьыгъэх. Нэшъу Iаджи къыгъэплъэжьыгъэх. [22]Хьисэ ахэмэ
ариIожьыгъ:
–Жъугъэзэжьи, Iофэу шъулъэгъугъэхэмрэ зэхэшъухыгъэхэмрэ Иуан ешъуIотэжьых: Нэшъухэр къэплъэжьых, лъащэхэр тэрэзэу мэзекIожьых, шъоджэ уз Iаер зиIэхэр псаухэу, къабзэхэу мэхъужьых, дэгухэми зэхахыжьы, лIагъэхэр къэтэджыжьых, тхьамыкIэхэми къэбарышIур зэхахы. [23]Сэщ пае зыгу мыхъун къизымыгъахьэрэр сыхьатмафэ ежьагъ.
[24]Иуан илIыкIохэр зыIокIыжьхэм, Хьисэ цIыф купышхохэм Иуан ехьылIагъэу ариIоу ыублагъ:
–Шъоф нэкIым шъузыдэкIым, сыда шъулъэгъунэу шъузыфэягъэр? Жьыбгъэм ыгъэсысырэ къамыл шъулъэгъунэу арыгъа? [25]Армырмэ, сыда шъулъэгъунэу шъузыфэягъэр ащ дэжьым шъузыдэкIым? Дахэу фэпагъэу зы лIы гора? Дэхэ дэдэу фэпагъэхэу, псэукIэшIу зиIэхэр зэрысхэр пачъыхьэхэм яунэшхохэр ары. [26]Адэ, сыда шъулъэгъунэу шъузыфэягъэр ащ дэжьым шъузыдэкIым? Пегъымбара? Сэ шъосэIо, ар пегъымбар къодыеп, ар пегъымбарым нахьи нахь ин.
[27]Ар лIыкIоу зикъэбар Тхьэм игущыIэ тхыгъэхэм мырэущтэу арытыр ары:* «Мары, уапэ рапшIэу силIыкIо къэсэгъакIо, ащ о уигъогу пфигъэпсыщт».
[28] –Сэ шъосэIо, бзылъфыгъэхэм къакIэхъуагъэхэм ащыщэу, умэхъэкIо Иуан нахьи нахь ин щыIэп. Ау щытми, Тхьэм и Тетыгъошхо ыIэчIэгъ чIэт цIыфхэм ащыщэу анахь цIыкIури Иуан нахьи нахь ин.
[29]Хьисэ гущыIэхэу къыIуагъэхэм ядэIущтыгъэ цIыф пстэуми, хьакъулахь ахъщэр* хэзыххэрэри ахэмэ ахэтхэу, Тхьэм игущыIэхэр зафэу алъытагъэх. Ахэр

7:27 Тхьэм игущыIэ тхыгъэхэм арытыр – еплъ Пегъымбар Малахие тхылъэу ытхыгъэм 3:1.
7:29 хьакъулахь ахъщэр – цIыфхэр къалэ горэм дахьэхэ е дэкIыхэ зыхъукIэ, псэуалъэхэу, хьапщыпхэу, лэжьыгъэхэу яIэхэм Рим (Рум) къэралыгъошхом (хьыкумэтым) ахъщэу атырилъхьащтыгъэр ары. Цыфхэм, анахьэу дин тхьаматэхэм, хьакъулахь ахъщэр хэзыххэрэр зэрапэсыщтыгъэхэп, гъэнэфэгъэ дин унашъохэр къырамыдзэхэу зэрэщытыгъэхэм пае.

арыгъэх Иуан зезыгъэумэхъыгъэхэр. [30]Ау фарисейхэмрэ Тэурат егъэджэкIо пащэхэмрэ ашIэн фаеу Тхьэр зыфаер адагъэп. Ахэр арыгъэх Иуан
зезымыгъэумэхъыгъэхэр.
[31] –Джырэ цIыфхэр сыда зыфэзгъэдэщтыр?– къыIуагъ Хьисэ. –Сыд ахэр
зыфэдэхэр? [32] Урамым тес кIалэхэу мырэущтэу зыIохэу, зэджэжьхэрэм афэдэх:
«Къамылым тышъуфепщагъэ пэтми, шъо шъукъэшъуагъэп;
тэ гъыбзэ къышъуфэтIуагъэ пэтми, шъо шъугъыгъэп».
[33]–Сыда пIомэ умэхъэкIо Иуан къэкIуагъ. Ащ хьалыгъу ымышхэу щыт, сэнэпси емышъоу щыт. «Ащ джынапцIэ хэс», шъоIо. [34]Цыф Лъэпкъым ы Къо къэкIуагъ. Ар машхэ ыкIи ешъо. «Шхэнешъонып зикIасэу, хьакъулахь ахъщэр хэзыххэрэмрэ псэкIод зышIэхэрэмрэ яныбджэгъу», шъоIо. [35] АрышъхьакIэ Тхьэм иакъылышIуагъэ зыдэгъэ пстэуми а акъылышIуагъэр къагъэшъыпкъэжьы.

Хьисэ псэкIодышIэ бзылъфыгъэ хэтакIо горэм ипсэкIодхэр зэрэфигъэгъугъэхэр

[36]Фарисейхэм ащыщэу зыгорэм Хьисэ ыгъэшхэнэу ригъэблэгъагъ. Хьисэ
фарисеим иунэ ихьи, Iанэм пэтIысхьагъ. [37] Къалэм щыщэу зы псэкIодышIэ
бзылъфыгъэ хэтакIо горэм Хьисэ фарисеим иунэ щышхэнэу зэреблэгъагъэр
къышIагъ. Алавастэр зыцIэ мыжъом хэшIыкIыгъэу, зы апч горэу осэшхо зиIэ дагъэ
зэрытыр къыздихьи къэкIуагъ. [38]Хьисэ ыкIыбкIэ къыбгъодахьи, лъэшэу зэрэгъыгъэм
пае, ынэпсыхэмкIэ Хьисэ ылъакъохэр ыгъэуцIынхэу къыублагъ. ЕтIанэ Хьисэ
ылъакъохэр ышъхьацыкIэ ылъэкIыжьыгъэх, ылъакъохэм ябэугъ, осэшхо зиIэ дагъэм
щыщи ащифагъ.
[39]Фарисеу Хьисэ къезыгъэблэгъагъэм ар зелъэгъум, ыгукIэ ыIуагъ:
–Мыр пегъымбарэу щытыгъэмэ, мы бзылъфыгъэу къынэсырэр зыфэдэр,
псэкIодышIэ бзылъфыгъэ хэтакIоу зэрэщытыр ышIэщтыгъ.

хьащтыгъэх. Игъогу рыкIорэ нэбгырэ пшIыкIутIур игъусагъэх. [2] ДжынапцIэхэр
зыхифыгъэхэу, зиузхэр ыгъэхъужьыгъэхэу бзылъфыгъэ заули игъусагъэх: Магдалэ
къуаджэм щыщ Мерэмэу Хьисэ джынэпцIибл зыхифыгъагъэр, [3] етIанэ пщэу Ирод*
иунэзехьэу Хузэ зыцIэм ишъхьэгъусэ Иуаннэ, етIанэ Сусанни, ащ нэмыкIыбэхэри. А
бзылъфыгъэхэм ямылъкукIэ Хьисэрэ игъогу рыкIохэрэмрэ IэпыIэгъу афэхъущтыгъэх.

Чылапхъэ зыпхъырэм ехьылIэгъэ гъэсэпэ тхыдэр
(Маттэ 13:1-9; Марк 4:1-9)

[4]Ащ нэужым цIыф купышхо къэзэрэугъоигъэу, тэдрэ къуаджэм къикIыгъэ
цIыфхэри Хьисэ ыдэжь къызэкIохэм, мы гъэсэпэ тхыдэр афиIотагъ:
[5] –Зы лIы горэ чылапхъэ ыпхъынэу дэкIыгъ. Чылапхъэр ыпхъызэ, ащ щыщ
тIэкIу гъогум тетэкъуагъ. ЦIыфхэм ар лъэгукIэ аубагъ, ошъогу бзыухэми ашыпыгъ.
[6]ТIэкIуи чIыгу мыжъуалъэм тетэкъуагъ. Ахэр къызыхэкIыхэм, псы агъотыгъэпти,
гъужьыгъэх. [7]НэмыкI тIэкIуи панэхэм ахэтэкъуагъ. Панэхэр ахэмэ ягъусэхэу
къэкIыхи, чылапхъэу къыхэкIыгъэхэр атхьалагъэх. [8] ЕтIани зы тIэкIуи чIыгу дэгъум
хэтэкъуагъ. Ахэр къэкIыхи, шъхьэхэр къапыкIэхи, зы шъхьэ налъэм коцишъэ
къикIагъ.
Ар Хьисэ къызеIо нэужым, мэкъэшхокIэ къыIуагъ:
–РыдэIонэу тхьакIумэ зиIэм зэхерэх.

Хьисэ цIыфхэм Iофхэр аригъашIэхэзэ, гъэсэпэ тхыдэхэр къызыкIафиIотэщтыгъэхэр
(Маттэ 13:10-17; Марк 4:10-12)

[9]Игъогу рыкIохэрэр Хьисэ къеупчIыгъэх:
–Мы гъэсэпэ тхыдэм сыда къикIырэр?
[10]–Тхьэм и Тетыгъошхо ишъэфхэр шъушIэнхэу Тхьэм фитыныгъэ къышъуитыгъ,–
къыIуагъ Хьисэ, –ау нэмыкI цIыфхэм гъэсэпэ тхыдэхэмкIэ садэгущыIэ. Арэущтэу*

8:3 пщэу Ирод – еплъ 3:1.

«ахэр еплъыхэ пэтми, алъэгъущтэп,
даIохэ пэтми, къагурыIощтэп».

Чылапхъэр зыпхъырэм ехьылIэгъэ гъэсэпэ тхыдэм къикIырэр Хьисэ игъогу рыкIохэрэм къызэрагуригъэIуагъэр
(Маттэ 13:18-23; Марк 4:13-20)

[11] –Гъэсэпэ тхыдэм къикIырэр мыры: Чылапхъэр Тхьэм игущыIэу ары.
[12]ЦIыфхэм ащыщэу зы купыр чылапхъэу гъогум тетэкъуагъэм фэд. Мыхэр ары Тхьэм
игущыIэхэр зэхэзыххэрэр, ау етIанэ шэйтаныр къэкIошъ, шIошъхъуныгъэ

аримыгъэгъотызэ, а гущыIэхэр агухэм арехыжьых, Тхьэм а цIыфхэр
къымыгъэнэжьынхэм пае. [13]Адрэ цIыф купыр чIыгу мыжъуалъэм тетэкъогъэ
чылапхъэм фэд. Мыхэр ары Тхьэм игущыIэхэр зэрэзэхаххэу, а гущыIэхэр
гушIуагъокIэ зыштэхэрэр, ау ахэмэ лъапсэ яIэп. ШIошъхъуныгъэм игъогу бэрэ
тетыжьхэрэп. ЯшIошъхъуныгъэ ишъыпкъагъэ гъэунэфыгъэу зыхъукIэ,
шIошъхъуныгъэм игъогу текIыжьых. [14]ЕтIанэ зы цIыф купыр панэхэм ахэтэкъогъэ
чылапхъэм фэд. Мыхэр ары Тхьэм игущыIэхэр зэхэзыххэрэр, ау мы дунаим
игугъухэмкIи, баиныгъэмкIиэ, щыIэныгъэм итхъагъохэмкIи мэкIэ-макIэу
зырагъэтхьалэ, ахэми шIугъэ къапыкIырэп. [15]ЕтIани нэмыкI цIыф куп чIыгу дэгъум
хэтэкъогъэ чылапхъэм фэд. Мыхэр ары шIугъэрэ шъыпкъагъэрэ зыгу илъхэу, Тхьэм
игущыIэхэр зэхэзыххэу зыубытхэрэр. Теубытэныгъэ яIэу, шIугъэ къапэкIы.
Хьисэ ар къызеIо ужым, мэкъэшхокIэ къыIуагъ:

–РыдэIонэу тхьакIумэ зиIэм зэхерэх.

Щэлъэ чIэгъым чIэт остыгъэр

(Марк 4:21-25)

[16]–Зыми остыгъэ хигъанэу, щэлъэ чIэгъым е пIэкIор чIэгъым чIигъэуцорэп,
ау унэм къихьахэрэм инэфынэ алъэгъуным пае, итетыпIэ лъагэ тырегъэуцо. [17]Сыда

8:10 Арэущтэу ... – еплъ Пегъымбар Ешай тхылъэу ытхыгъэм 6:9-10.

пIомэ къэмылъэгъожьынэу гъэбылъыгъэу зи щыIэп, цIыфхэм къамышIэнэуи
къэмылъэгъожьынэуи чIэухъумагъэу зи щыIэп. [18]Арышъ, шъузэрэдэIощтым
шъуфэсакъ. Тхьэм хэт щыщми зиIэм нахьыбэ къыритыщт, ау Тхьэм зи зимыIэм иIэу
шIошIырэри Iихыжьыщт.

Хьисэ янэрэ ышхэмрэ

(Маттэ 12:46-50; Марк 3:31-35)

[19]Хьисэ янэрэ ышхэмрэ ежьым ыдэжь къэкIуагъэх, арышъхьакIэ цIыфхэр
багъэхэти, екIолIэнхэ алъэкIыгъэп. [20]Джащыгъум Хьисэ къэбар фахьыгъ:

–О уянэрэ пшыхэмрэ уалъэгъумэ ашIоигъоу щагум дэтых.

[21] –Тхьэм игущыIэхэр зэхэзыххэу зыгъэцакIэхэрэр ары сэ сянэри сшыхэри,–
ариIожьыгъ Хьисэ ахэмэ.

Хьисэ жьыбгъэ щынэгъошхор зэригъэуцугъэр

(Маттэ 8:23-27; Марк 4:35-41)

[22]Мафэ горэм игъогу рыкIохэрэр игъусэхэу къуашъо горэм Йсус итIысхьи
ариIуагъ:

–НекIо, псыхъураем иадрабгъу тызэпырыжъугъэкI.

Арэущтэу ежьагъэх. [23] Къуашъом исхэу кIохэзэ, Хьисэ хэчъыягъ.
Псыхъураем жьыбгъэшхо къыщепщи, къуашъом псыр изы къэхъоу фежьи,
щынэгъошхо хэфагъэх.

[24]Джащыгъум Хьисэ къыбгъодахьэхи, къагъэущи аIуагъ:

–Зиусхьан, Зиусхьан, тэкIоды!

Хьисэ къэтэджи, жьыбгъэшхоми псыорхэми ягыий, зэтыригъэуцуагъэх,
кIым-сыми къэхъугъ. [25] ЕтIанэ ахэмэ ариIуагъ:

–ШъуишIошъхъуныгъэ тыдэ щыIа?

–Хэта мыр? Жьыбгъэшхоми псыми унашъо афишIызэ егъэдаIох,– щтагъэхэу,
агъэшIагъоу зэупчIыжьыгъэх ахэр.

Хьисэ джынэпцIабэхэр зыхэс **лIы горэ зэригъэхъужьыгъэр**

(Маттэ 8:28-34; Марк 5:1-20)

[26]Галилей хэкум къыпэIулъ хэкоу Гадарэ зыцIэ къалэм епхыгъэм
къуашъомкIэ нэсыгъэх. [27]Хьисэ къуашъом икIи, псы Iушъом зытехьэм, къалэм
щыщэу джынапцIэхэр зыхэс лIы горэ къачъэзэ къыпэгъокIыгъ. А лIым бэшIагъэу

щыгъын щыгъыжьыгъэп, унэ горэми исыжьыгъэп, ау къэунэхэм ахэсыгъ. 28Ащ Хьисэ
зелъэгъум, ыпашъхьэ чIыгум зыкъыщыридзыхи, мэкъэшхокIэ къэкуозэ, къыIуагъ:

–Хьисэ, Тхьэу анахь Иным ы Къу, сыда уиIофэу къысхэлъыр? СыолъэIу,
къин сэмыгъэлъэгъу.

29 Ар зыкIиIуагъэр джынэпцIэ Iаер лIым хэкIыжьынэу Хьисэ унашъо
фишIыгъэти ары. ДжынапцIэхэр а лIым бэрэ хахьэщтыгъэх. ЦIыфхэм гъучI Iэхъу-
лъэхъу ащ тыралъхьэти, аухъумэу аIыгъыщтыгъ. Ау Iэхъу-лъэхъухэр зэпиутхэти,
джынапцIэм а лIыр шъоф нэкIым ригъэзыхьэщтыгъ.

30–Сыда о пцIэр?– еупчIыгъ Хьисэ а лIым.

–Сэ сцIэр дзэ,– къыIожьыгъ ащ. Ар зыкIиIуагъэр джынэпцIабэхэр
хэхьагъэхэу шытыгъэти ары. 31 ДжынапцIэхэр чIылъэм икуупIэу чIэ зимыIэм кIонхэу
унашъо афимышIынэу Хьисэ къелъэIугъэх.

32 А чIыпIэ дэдэм къо Iэхъогъушхо Iошъхьэ нэпкъым щыхъущтыгъ. А
къохэм апкъыхэм ахэхьанхэу фит къышIынхэу джынапцIэхэр Хьисэ къелъэIугъэх.
Хьисэ ахэр фит ышIыгъэх. 33Ардэдэм джынапцIэхэр лIым хэкIыжьхи, къохэм
апкъыхэм ахэхьагъэх. Къо Iэхъогъур Iошъхьэ нэпкъым къечъэхи, псыхъураем
хэлъадэхи, псым ытхьалагъэх.

34Къуахъохэм хъугъэ-шIагъэр залъэгъум, хэхьажьхи, къалэмрэ къуаджэхэмрэ
хъугъэ-шIагъэр ащаIотагъ. 35 ЦIыфхэр хъугъэ-шIагъэр зэрагъэлъэгъунэу дэкIыгъэх.
Ахэр Хьисэ ыдэжь къызэкIохэм, джынапцIэхэр къызхэкIыгъэ лIыр фэпагъэу, иакъыл
къыгъотыжьыгъэу Хьисэ ыдэжь щысэу алъэгъугъ. Ар залъэгъум, лъэшэу къэщтагъэх.
36Хъугъэр зылъэгъугъэ цIыфхэм джынапцIэхэр зыхэсыгъэ лIыр Хьисэ
зэригъэхъужьыгъэр джы араIотэжьыгъ. 37Джащыгъум яхэку ыбгынэнэу Гадарэ цIыф
пстэури Хьисэ къелъэIугъэх, сыда пIомэ ахэр щынэгъошхо хэфагъэхэти ары.
Арэущтэу IукIыжьыным пае, Хьисэ къуашъом итIысхьагъ.

38Хьисэ къуашъом итIысхьэ пэтызэ, джынапцIэхэр къызхэкIыгъэ лIыр Хьисэ
къелъэIугъ:

–Гъусэу къызыфэшI.

39–О уиунэ кIожьи, Тхьэм къыпфишIэгъэ шIугъэшхор уицIыфхэм яIотэжь!–
риIуагъ Хьисэ а лIым. ЕтIанэ ытIупщыжьыгъ. ЛIыр кIожьи, Хьисэ къыфишIэгъэ
шIугъэшхор къалэм щиIотэжьыгъ.

Хьисэ Иаир зыцIэм ыпхъоу лIагъэр къызэригъэтэджыжьыгъэр; Хьисэ ищыгъын кIапэ къынэсыгъэ бзылъфыгъэр зэригъэхъужьыгъэр

(Маттэ 9:18-26; Марк 5:21-43)

40 ЕтIанэ Хьисэ къызегъэзэжьым, цIыф купышхор къыпэгъокIыгъ, сыда
пIомэ зэкIэри ащ паплъэщтыгъэхэти ары. 41Иаир зыцIэ синэгогу пащэ горэ къакIуи,
Хьисэ ылъакъохэм адэжь зыкъыщыридзыхи къелъэIугъ:

–Садэжь къакIо.

42 Сыда пIомэ илъэс пшIыкIутIу фэдиз ыныбжьэу зы пхъу закъо иIагъ. Ар
лIэным нэсыгъэу сымаджэу щылъыгъ.

Арэущтэу Хьисэ Иаир ыдэжь кIо зэхъум, цIыф купышхор тезэрэгъэбэнагъ.
43Ахэмэ зы бзылъфыгъэ горэ ахэтыгъ. Илъэс пшIыкIутIу хъугъэу, ащ бэрэ лъы
къыкIэкIэу гуIэщтыгъэ. Ащ иIэр зэкIэ Iазэхэм атыригъэкIодэгъагъ, ау зыми
ыгъэхъужьын ылъэкIыщтыгъэп. 44А бзылъфыгъэр Хьисэ ыкIыбкIэ къекIуалIи,
ищыгъын кIапэ къынэсыгъ. Ащ зэрэнэсэу илъыкIэкIын уцужьыгъэ.

45 –Хэта къызнэсыгъэр?– къыIуагъ Хьисэ.

Зэпстэуми загъэхые зэхъум, Петр къыIуагъ:

–Тхьаматэ, цIыфхэм укъауцухьызэ, къыптебанэхэу зэрэщытхэр плъэгъурэба?

46–Зыгорэ къызнэсыгъ,– къыIуагъ Хьисэ. -Сыда пIомэ кIуачIэ зэрэсхэкIыгъэр
зэхэсшIагъэшъ ары.

47 Ау бзылъфыгъэм ышIагъэр къызэрашIэщтыр зелъэгъум, кIэзэзэу къыIухьи,
Хьисэ ыпашъхьэ зыкъыщыридзыхи, цIыф пстэуми апашъхьэ къызкIынэсыгъэри,
занкIэу зэрэхъужьыгъэри къыIуагъ:

48–Сипшъашъ, уишIошъхъуныгъэ уигъэхъужьыгъ,–риIуагъ Хьисэ. –Гъогу
маф. Гупсэфыныгъэ уиIэу опсэу.

49Хьисэ гущыIэзэ, синэгогу пащэм иунэ зыгорэ къикIыгъэу, къакIуи
къыIуагъ:

–О ппхъу дунаим ехыжьыгъ. Дин гъэсакIом къин джыри емыгъэлъэгъужь.
[50] Ау Хьисэ ар зызэхехым, Иаир риIуагъ:
–О умыщын. ШIошъхъуныгъэ зигъаIэ къодый. Ппхъу къэхъужьыщт.
[51] Хьисэ Иаир иунэ зынэсым, Петрэ, Иуан, Якъубэ, пшъэшъэжъыем ятэ-янэ
анэмыкI унэм зыдыригъэхьагъэп. [52]ЦIыф пстэуми хьадагъэ ашIызэ, абгъэгухэм
яожьыщтыгъэх. Ау Хьисэ ыIуагъ:
–Хьадагъэ шъумышIы. Ар лIагъэп, мэчъые нахь.
[53] Ау ахэмэ ар зэрэлIагъэр ашIэти, Хьисэ къыдэхьащхыгъэх. [54]Ау Хьисэ
пшъэшъэжъыем ыIэ къыубыти, мэкъэшхокIэ къыIуагъ:
–Сипшъэшъэжъый, къэтэдж!
[55] Пшъэшъэжъыем ыпсэ къыпыхьажьи, ардэдэм къэтэджыжьыгъ. Ар
агъэшхэнэу Хьисэ ариIуагъ. [56]Пшъэшъэжъыем ятэ-янэхэм лъэшэу агъэшIэгъуагъ, ау
Хьисэ хъугъэ-шIагъэр зыми рамыIотэжьынэу афигъэпытагъ.

ЯБГЪОНЭРЭШЪХЬ

Хьисэ игъогу рыкIорэ нэбгырэ пшIыкIутIур Тхьэм фэлэжьэнхэу зэрэдигъэкIыгъэхэр

(Маттэ 10:515; Марк 6:713)

Хьисэ игъогу рыкIорэ нэбгырэ пшIыкIутIур зэIуигъакIэхи, цIыфмэ
джынапцIэхэр ахафынхэуи, яузхэр агъэхъужьынхэуи лъэкIыныгъэрэ тетыгъорэ
аритыгъ. [2]Тхьэм и Тетыгъошхо ехьылIэгъэ къэбарышIур агъэIунэуи, сымаджэхэр
агъэхъужьынхэуи дигъэкIыгъэх. [3] Мырэущтэу ариIуагъ:
–Гъогум шъузытехьэкIэ, зи зыдэшъумышт, бэщи, Iалъмэкъи, хьалыгъуи,
ахъщи зыдэшъумышт. ДжэнитIуи зыщышъумылъ. [4]ХьакIэу зы унэ горэм шъуихьэмэ,
а чIыпIэм шъукъикIыжьыфэ нэс, а унэм шъуис. [5] ЦIыфхэм шъурамыгъэблагъэмэ,
якъалэ шъукъызыдэкIыжькIэ, мыхъунэу ашIагъэмкIэ ахэмэ апашъхьэ шыхьат
щыхъуным пае, шъулъакъохэм акIэрылъ сапэр акIэрыжъугъэтэкъужь.
[6]Арэущтэу Хьисэ игъогу рыкIохэрэр ежьэхи, къуаджэмэ адэхьэ-адэкIыхэу
къэбарышIур щагъэIущтыгъ, тыдэкIи сымаджэхэри щагъэхъужьыщтыгъэх.

Пщы Ирод зэрэгумэкIыгъэр

(Маттэ 14:1-12; Марк 6:14-29)

[7] Пщы Ирод* Хьисэ ышIэгъэ пстэуми якъэбар зэхихыгъэти, гумэкIи,
зыфихьын ышIэщтыгъэп, сыда пIомэ цIыф куп ыIощтыгъ:
–Пегъымбар Иуан лIагъэхэм къахэтэджыкIыжьыгъ.
[8] –Пегъымбар Иляс* къэлъэгъуагъ,– аIощтыгъ етIанэ нэмыкIхэми.
–Пэсэрэ пегъымбархэм ащыщэу горэ къэтэджыжьыгъ,– аIощтыгъ адрэхэми.
[9]Ау Ирод къыIуагъ:
–Иуан ышъхьэ дзэлIхэм пязгъэупкIыгъ. Адэ, мыщ фэдэ къэбархэр
зэраIуалIэрэ лIыр хэта?
Арэущтэу къыIозэ, Хьисэ зэригъэлъэгъунэу ыуж итыгъ.

Хьисэ нэбгырэ минитф зэригъэшхагъэр

(Маттэ 14:13-21; Марк 6:30-44; Иуан 6:1-14)

[10] Апостолхэм* Хьисэ ыдэжь къызагъэзэжьым, Iофхэу ашIагъэхэр
раIотэжьыгъэх. ЕтIанэ Хьисэ цIыфхэм ахэкIи, апостолхэр зыдищэхэзэ, язакъоу
ВифсайдэкIэ заджэхэрэ къалэм* кIуагъэх. [11] Ау цIыф купышхохэм ар къызашIэм,

9:7 пщы Ирод – еплъ 3:1.
9:8 пегъымбар Иляс – ар чIылъэм къыгъэзэжьынышъ, Мэссихь игъогу фигъэпсынэу джуртхэр паплъэхэу щытыгъэх. Еплъ Пегъымбар Малахие тхылъэу ытхыгъэм 4:5-6.
9:10 апостолхэр – еплъ 6:13.
9:10 ВифсайдэкIэ заджэхэрэ къалэр – Галилей псыхъураем итемыр тыгъэ къыкъокIыпIэ Iушъо Iутыгъ.

Хьисэ лъыкIуагъэх. Хьисэ ахэмэ дахэкIэ къапэгъокIыгъ, Тхьэм и Тетыгъошхо
ехьылIагъэуи адэгущыIагъ, зэIэзэн фаеу зищыкIагъэхэри ыгъэхъужьыгъэх.

[12]Мафэр хэкIуатэу ыублагъ. Игъогу рыкIорэ нэбгырэ пшIыкIутIур Хьисэ къыбгъодахьэхи къыраIуагъ:

–Къоджэ-чIылэ гъунэгъухэм кIонхэшъ, гъолъыпIэрэ гъомлапхъэрэ къагъотынхэм пае, цIыф купышхор тIупщыжь; сыда пIомэ мы чIыпIэр Iудзыгъэшъ ары.

[13]–Шъо ахэр жъугъашхэх,– ариIуагъ Хьисэ ахэмэ.

–Тэ хьалыгъуитфырэ пцэжъыитIурэ нахь тиIэп,– къаIуагъ ахэмэ, – хьауми мы цIыф пстэуми ашхын къафэтщэфынэу тыкIона?

[14]Ахэр лIы минитф фэдиз хъущтыгъэх.

ЕтIанэ Хьисэ игъогу рыкIохэрэм ариIуагъ:

–ЦIыфхэр шъэныкъо-шъэныкъоу, куп-купэу ежъугъэтIысэхых.

[15]Игъогу рыкIохэрэм арэущтэу ашIызэ, цIыф пстэури рагъэтIысэхыгъэх. [16]ЕтIанэ
Хьисэ хьалыгъуитфымрэ пцэжъыитIумрэ къыштэхи, уашъом дэплъыий, ахэмэ апае
Тхьэм щытхъу фишIыгъ. ЕтIанэ хьалыгъухэр зэгуичыхи, цIыфмэ апашъхьэ
ралъхьанхэу игъогу рыкIохэрэм аритыгъэх. [17] ЦIыф пстэури шхагъэх якIи
загъэшхэкIыгъ. Ащ нэужым хьалыгъу такъырхэу къялыжьыгъэхэр мэтэ пшIыкIутIу
арызэу аугъоижьыгъэх.

«Оры Тхьэм и Мэссихь», ыIуи, Петр Хьисэ зэрэриIуагъэр

(Маттэ 16:13-19; Марк 8:27-29)

[18] Зы мафэ горэм чIыпIэ Iудзыгъэ горэм щыIэу, игъогу рыкIохэрэр игъусэхэу Хьисэ Тхьэм зелъэIу ужым, ахэмэ яупчIыгъ:

–ЦIыф купышхохэм сэ хэт сыщыщэу аIора?

[19]–Зы купым о уумэхъэкIо Иуанэу аIо,– къаIожьыгъ ахэмэ. –НэмыкIхэми о упегъымбар Илясэу аIо. ЕтIанэ адрэхэми пэсэрэ пегъымбархэм ащыщэу зыгорэ къэтэджыжьыгъэу аIо.

[20]–Адэ шъори, сэ хэт сыщыщэу шъуIора?– ариIуагъ Хьисэ.

–Оры Тхьэм и Мэссихь,– къыIожьыгъ Петрэ.

Хьисэ ежьыр зэраукIыщтри, лIагъэхэм къызэрахэтэджыкIыжьыщтри къызэриIуагъэр

(Маттэ 16:20-28; Марк 8:31-9:1)

[21] Джащыгъум Хьисэ ежьыр зэрэ Мэссихьыр зыми рамыIотэжьынэу афигъэпытагъ.

[22] –ЦIыф Лъэпкъым ы Къо къиныбэ ыщэчын фаеу щыт,–ыIуагъ. – Нахьыжъхэми*, дин пэщэшхохэми*, Тэурат егъэджэкIо пащэхэми* ежьыр зэрамыпэсын якIи аукIын фаеу щыт, ящэнэрэ мафэми лIагъэхэм къахэтэджыкIыжьын фаеу щыт.

[23]–Зыгорэ сэ сауж къырыкIонэу фаемэ, ежьыр зыфэе Iофхэр къерэгъанэхи,
лIэныгъэм икъащ мафэ къэс къерэшти, сауж къырэрэкIу,– ариIуагъ Хьисэ ахэмэ
зэкIэмэ. [24] –Сыда пIомэ хэти зыпсэ мыкIодэу къэзыгъэнэжьынэу фаем ыпсэ
шIокIодыщт, ау хэти сэщ пае зыпсэ зышIокIодрэм ыпсэ мыкIодэу къыгъэнэжьыщт.
[25]Дунаир зэкIэ зы цIыфым ие хъоу, ежьыр кIодмэ, е ыпсэ зэрар фэхъужьмэ,
ишIуагъэу къэкIощтыр сыда? [26] Хэти сэррэ сэ сигущыIэхэмрэ къыттеукIытыхьарэм
сэ, ЦIыф Лъэпкъым ы Къуи, а цIыфым сытеукIытыхьажьыщт, Ты лъапIэмрэ мэлэIич
лъапIэхэмрэ ящытхъушхо фэдэ щытхъушхо сиIэу сыкъызыкIожькIэ. [27]Шъыпкъэр
шъосэIо, Тхьэм и Тетыгъошхо алъэгъуфэ, мыщ дэжьым щыт цIыфхэм ащыщхэу
заулэм лIэныгъэр алъэгъущтэп.

Хьисэ итеплъэ зэрэзэрихъокIыгъэр

(Маттэ 17:1-8; Марк 9:2-8)

[28]Хьисэ а гущыIэхэр къызеIохэ ужым мэфий тешIагъэу, Петри, Иуани,
Якъуби зыдищэхи, Тхьэм елъэIунэу Iуашъхьэм дэкIоягъ. [29]Тхьэм елъэIузэ, ынапэ
итеплъэ зэрихъокIыгъ, ищыгъынхэри фыжьыбзэу, къэлыдэу хъугъэх. [30]Зэплъэхэм,

9:22 нахьыжъхэр – еплъ 7:3.
9:22 дин пэщэшхохэр – дин пэщэшхор, дин пэщэшхоу щытыгъэхэр, дин пэщэшхохэм яунагъохэм

ащыщхэр ары.
9:22 Тэурат егъэджэкIо пащэхэр – еплъ 5:17.

нэбгыритIу Хьисэ къыдэгущыIэу щытэу алъэгъугъ. Ахэр пегъымбар Мусэрэ Илясрэ
арыгъэх. 31 Нэфынэ гъэшIэгъонышхом къыхэлыдыкIыхэу къэлъэгъуагъэх, Хьисэ
Ерусалим дунаим зэрэщехыжьын фаеми тегущыIагъэх. 32 Петрэрэ игъусэхэмрэ
хэчъыягъэх, ау къызэущыжьхэм, Хьисэ нэфынэ гъэшIэгъонышхом хэтэу,
къыхэлыдыкIэу адрэ нэбгыритIур къыбгъодэтхэу алъэгъугъэх. 33А нэбгыритIур
IукIыжьхэ зэхъум, Петрэ Хьисэ риIуагъ:

–Тхьаматэ, мыщ дэжьым тызэрэщыIэр дэгъу. Чэлищ щыдгъэIэн, ощ пае зы, Мусэ паий зы, Иляс паий зы.

Петрэ ыIорэр ымышIэу ащ фэдэу къыIуагъ.

34Петр гущыIэзэ, ошъуапщэ къакIуи, ахэмэ къашъхьэщыхьагъ. Ошъуапщэр
къызашъхьэщэхьэм, Хьисэ игъогу рыкIохэрэр къэщтагъэх. 35 Ошъуапщэм зы макъэ
горэ къыхэIукIыгъ:

–Мары сэ шIу слъэгъурэ с Къо кIасэр. Ащ ыIорэм шъуедэIу.*

36 А макъэр къызэIу ужым, Хьисэ изакъоу къэнагъ. Ау игъогу рыкIохэрэм
алъэгъугъэр а мафэхэм зыми рамыIуатэу аушъэфыгъ.

Хьисэ джынапцIэ зыхэс кIалэ горэ зэригъэхъужьыгъэр

(Маттэ 17:14-18; Марк 9:14-27)

37ЯтIонэрэ мафэм ахэр Iуашъхьэм къызехыжьхэм, цIыф купышхо Хьисэ
къыпэгъокIыгъ. 38 ОшIэ-дэмышIэу а цIыф купышхом зы лIы горэ къыхэкуукIыгъ:

–Дин гъэсакIу, сэ скъо усфеплъынэу сыолъэIу, а къо закъор ары сиIэр.
39ДжынапцIэ горэм кIалэр зэкIеубытэшъ, ошIэ-дэмышIэу егъэкуо. КIалэм ыжэ Iупс
къыIутIэтIэу, джынапцIэм ар къегъэкIэзэзышъ, къинышхо римыгъахьэу
хэкIыжьырэп. 40 О уигъогу рыкIохэрэм джынапцIэр хафынэу сялъэIугъ, арышъхьакIэ
ахэмэ ар хафын алъэкIыгъэп.

41 –Еоой, шIошъхъуныгъэ зимыIэхэу, джырэ цIыф къуанчэхэр,– къыIожьыгъ
Хьисэ. –Сыд фэдизрэ сышъухэтын ыкIи шъусщыIэн фая? О пкъо мо къащэ.

42 Ау кIалэр къакIозэ, джынэпцIэ Iаем ар чIыгум тыридзи ыгъэкIэзэзыгъ.

9:35 Мары сэ шIу слъэгъурэ с Къо кIасэр. Ащ ыIорэм шъуедэIу – еплъ Сэбур (Псалтыр) 2:7; Пегъымбар Мусэ япэрэ тхылъэу ытхыгъэм 22:2 ыкIи ятфэнэрэ тхылъэу ытхыгъэм 18:15.

Хьисэ джынэпцIэ Iаем егыий, кIалэр ыгъэхъужьыгъ, яти ритыжьыгъ. 43 ЦIыф пстэуми
Тхьэм илъэкIыныгъэшхо лъэшэу агъэшIэгъуагъ.

Хьисэ ежьыр цIыфхэм зэраубытыщтыр ятIонэрэу къызэриIуагъэр

(Маттэ 17:22-23; Марк 9:30-32)

ЦIыф пстэуми Хьисэ Iофхэу ышIагъэ пстэури агъэшIагъохэ зэхъум, игъогу
рыкIохэрэм ариIуагъ:

44–Мы гущыIэхэр шъутхьакIумэхэм арыжъугъахь. ЦIыф Лъэпкъым ы Къо
цIыфхэм аубытыщт.

45 Ау а гущыIэхэм къарыкIырэр къагурыIуагъэп. А гущыIэхэр къагурыIон
амылъэкIынэу ахэмкIэ гъэбылъыгъэу щытыгъэх, а гущыIэхэм яхьылIагъэуи Хьисэ
къеупчIынхэу щынэщтыгъэх.

Хэта анахь ин дэдэр?

(Маттэ 18:1-5; Марк 9:33-37)

46Хьисэ игъогу рыкIохэрэм, «Тэ тщыщэу хэта анахь иныр?» аIоу,
зэнэкъокъуныгъэ къахэхьагъ. 47Хьисэ ахэмэ агухэм арылъыр ышIэзэ, зы сабый горэ
къышти, ыбгъукIэ ыгъэуцуи ариIуагъ:

48–Хэти мы сабыир сэ сцIэкIэ къезыгъэблагъэрэм сэ сыригъэблэгъагъэу
мэхъу, хэти сэ сезыгъэблагъэрэми сэ сыкъэзыгъэкIуагъэри ригъэблэгъагъэу мэхъу,
сыда пIомэ шъуащыщэу анахь цIыкIур ары анахь ин дэдэр.

Къышъупэмыуцурэр шъуигъус
(Марк 9:38-40)

[49]–Тхьаматэ, о пцIэкIэ лIы горэм джынапцIэхэр цIыфхэм ахифхэу тлъэгъугъэ,– къыIуагъ Иуан. – Ар тэ зэрэтщымыщым пае, зэтетIэжьэнэу тыпылъыгъ.
[50] –ЗэтешъумыIажь ар,– къыриIожьыгъ Хьисэ, –сыда пIомэ шъо къышъупэмыуцурэр шъуигъусэшъ ары.

Самарие хэкум щыщ къуаджэ горэм дэсхэм Хьисэ рагъэблэгъэнэу зэрамыдагъэр

[51] Тхьэм Хьисэ уашъом зыдищэежьыщт мафэр къызэблагъэм, Хьисэ
Ерусалим кIонэу тыриубытагъ. [52]ЛIыкIохэр ыпэ рапшIэу ыгъэкIуагъэх. Ахэр кIохи,
Самарие хэкум* щыщэу зы къуаджэ горэм зыщыхьакIэн чIыпIэ къыфагъэхьазырынэу
дэхьагъэх. [53] Ау Хьисэ Ерусалим зэрэкIорэм пае, а къуаджэм дэс цIыфхэм
рагъэблэгъэнэу адагъэп. [54] Ар залъэгъум, Хьисэ игъогу рыкIохэрэм ащыщхэу
Якъубэрэ Иуанрэ къаГуагъ:
–Зиусхьан, уашъом машIо къехэу мы цIыфхэр ыгъэстынхэу тIона?
[55] Ау Хьисэ ахэмэ зафигъази, афимыдэу ариIуагъ:
–Хьау, ар хъущтэп; [56]сыда пIомэ ЦIыф Лъэпкъым ы Къо къызфэкIуагъэр
цIыфхэр ыгъэкIодынхэу арэп, мыкIодхэу къыгъэнэжьынхэу ары нахь.
ЕтIанэ нэмыкI къуаджэ горэм кIуагъэх.

Хьисэ игъогу рыкIоным къин щэчыныгъэу хэлъыр
(Маттэ 8:19-22)

[57]Гъогум рыкIохэзэ, зыгорэм Хьисэ къыриIуагъ:
–Тыдэ укIоми, уауж сыкъырыкIощт.
[58]– Баджэхэм исынхэу бы яI, ошъогу бзыухэми набгъо яI, ау ЦIыф Лъэпкъым
ы Къо* ышъхьэ зэрихьылIэжьын чIыпIэ иIэп,– риIожьыгъ Хьисэ.
[59]–Сауж къырыкIу,– риIуагъ Хьисэ нэмыкI горэм.
–Тхьаматэ,– къыIожьыгъ адрэм, – ыпэ рапшIэу сыкIонышъ, сятэ
чIэслъхьажьынэу фит сыкъэшI.
[60]–ЛIагъэхэу щытхэм ежьхэм ялIагъэхэм яхьадэхэр чIарэлъхьажьых,–
риIожьыгъ Хьисэ. –Ау о кIуи, Тхьэм и Тетыгъошхо ехьылIэгъэ къэбарышIур гъэIу.
[61]–Сэ уауж сыкъырыкIощт, тхьаматэ,– къыIуагъ нэмыкI горэми. –Ау ыпэ
рапшIэу сэ сибынхэм аIапэ сыубытыжьынэу фит сыкъэшI.

9:52 Самарие хэкур – Иудей хэкумрэ Галилей хэкумрэ азыфагу дэлъ хэкур арыгъэ. Джуртхэмрэ Самарие цIыфхэмрэ яхабзэхэри ядинхэри зэрэзэфэшъхьафхэм пае, зэпыищтыгъэх.
9:58 ЦIыф Лъэпкъым ы Къо – еплъ 5:24.

[62] –ПхъэIэшэкIыр* зыубытыгъэу къызэплъэкIыжьырэр Тхьэм и Тетыгъошхо
фэлэжьэнэу ифэшъуашэп,– ыIуи, Хьисэ ащ риIожьыгъ.

ЯПШIЭНЭРЭШЪХЬ

Хьисэ игъогу рыкIорэ нэбгырэ тIокIищырэ пшIырэ Тхьэм фэлэжьэнхэу зэрэдигъэкIыгъэхэр

Ащ нэужым Зиусхьаным нэбгырэ тIокIищырэ пшIырэ къыгъэлъагъохи, тэдрэ
къалэуи тэдрэ чIыпIэуи ежьыр зыдэкIон фаем тIурытIоу ыпэрапшIэу ыгъэкIуагъэх.
[2]Мырэущтэу ариIуагъ:
–Лэжьыгъэр бэ, ау лэжьакIохэр макIэх. Арышъ, лэжьыгъэр зием шъуелъэIу,
лэжьыгъэр къахыжьыным пае, лэжьакIохэр къыгъэкIонхэу. [3]ШъукIу! Мо шъукъэдаIу,
шъынэхэм шъуафэдэу тыгъужъхэм шъуахэсэгъахьэ. [4]Ахъщалъи, Iалъмэкъи, цуакъи
зыдэшъумыштэх. Гъогум зыми шIуфэс щешъумых.
[5]–ХьакIэу зы унэ горэм шъузихьэкIэ, ыпэ рапшIэу, «Тхьэм шъо мы унэм
исхэм гупсэфыныгъэ къышъуерэт», шъуIуи, шIуфэс яшъух. [6]А гупсэфыныгъэр

зифэшъошэ цӀыф а унэм исмэ, Тхьэм гупсэфыныгъэр ащ къыритыщт. Имысмэ,
гупсэфыныгъэр шъо къышъуфэкӀожьыщт. 7А унэм шъукъини, къышъуатырэри
шъушхы ыкӀи шъуешъу, сыда пӀомэ лэжьакӀом илэжьапкӀэ ыгъотынэу ифэшъуашэшъ
ары. Бысымыр зэшъухъокӀэу, зы унэм шъукъикӀэу, нэмыкӀ цӀыфым иунэ шъуимыхь.
8–Зы къалэ горэм шъудахьэу шъуызырагъэблагъэкӀэ, ащ дэжьым къышъуатырэр
шъушхы. 9Сымаджэхэр ащ дэжьым щыжъугъэхъужьых, мырэущтэуи яшъуӀу: «Тхьэм
и Тетыгъошхо къышъупэблэгъагъ». 10Ау зы къалэ горэм шъудахьэу, ащ дэжьым
шъущырамыгъэблагъэмэ, иурамхэм шъуатехьи, мырэущтэу шъуӀо: 11«Шъуикъалэ
исапэу тэ тлъакъохэм акӀэрылъыр къышъутетэтэкъожьы; ау щытми зэжъугъашӀэ,
Тхьэм и Тетыгъошхо къызэрэблэ гъагъэр». 12Сэ шъосэӀо, ахърэт мафэм а къалэм

9:62 пхъэӀашэ – шыхэр е цухэр зыкӀэшӀагъэу чӀыгу зэражъорэр ары. ПхъэӀэшэкӀ – пхъэӀашэм ыкӀэ ӀэубытыпӀэу иӀэр ары.

къинэу ыщэчыщтым нахьи, Содом къалэм* къинэу ыщэчыщтыр нахь мэкӀэщт.

Сыхьатмыгъо уежьагъ, Хоразин къалэ! Сыхьатмыгъо уежьагъ, Вифсайдэ къалэ!

(Маттэ 11:20-24)

13–Сыхьатмыгъо уежьагъ, Хоразин къалэ! Сыхьатмыгъо уежьагъ, Вифсайдэ
къалэ! Сыда пӀомэ шъуадэжь сэ щысшӀэгъэ Ӏофышхо гъэшӀэгъонхэр къалэхэу Тиррэ
Сидонрэ* ащысшӀагъэхэу щытыгъэмэ, бэшӀагъэу шъыгъоныгъэ щыгъын ащыгъхэу,
анэгухэр яжьэкӀэ цӀэлагъэхэу япсэкӀодшӀагъэхэм афыкӀэгъожьыщтгъэх. 14Ау ахърэт
мафэм шъо къинэу шъущэчыщтым нахьи, Тиррэ Сидонрэ къинэу ащэчыщтыр нахь
мэкӀэщт. 15 О Капернаум къалэ, уашъом удэкӀоена? Джэхьнэмым икуупӀэ нэсыфэ
упхырызыщт нахь.*
16–Шъо къышъодэӀурэр, сэри къысэдэӀу. Шъо шъузымыдэрэм сэри сидэрэп,
сэ сызымыдэрэми сэ сыкъэзыгъэкӀуагъэри ыдэрэп.

Хьисэ игъогу рыкӀорэ нэбгырэ тӀокӀищырэ пшӀырэм къызэрагъэзэжьыгъэр

17Хьисэ игъогу рыкӀорэ нэбгырэ тӀокӀищырэ пшӀырэмэ гушӀуагъокӀэ
къагъэзэжьи аӀуагъ:
–Зиусхьан, о пцӀэ къызытӀокӀэ, джынапцӀэхэри тэ тӀэмычӀэ илъ мэхъух.
18 –Шъыпкъэ, пчыкӀэм* фэдэу шэйтаныр уашъом къефэхэу сэ слъэгъугъэ,–

10:12 Содом къалэр – Хы ЛӀагъэм иӀушъо Ӏутыгъ. Содом къалэм дэсхэм ябзэджагъэ пае, Тхьэм ар машӀокӀэ ыгъэкӀодыгъагъ. Еплъ Пегъымбар Мусэ апэрэ тхылъэу ытхыгъэм 19:24-28.
10:13 къалэхэу Тиррэ Сидонрэ – еплъ 6:17.
10:15 О Капернаум къалэ... упхырызыщт нахь – еплъ Пегъымбар Ешай тхылъэу ытхыгъэм 14:13,15.
10:18 пчыкӀэ – шыблэм инэфынэ ары.

ариӀуагъ Хьисэ. 19– Блэхэми скорпионхэми* шъуатеуцонэуи, пыим ыкӀуачӀэ зэкӀэ
шъутекӀонэуи тетыгъо шъостыгъ; зыми иягъэ къышъокӀыщтэп. 20 Ау джынапцӀэхэр
шъуӀэмычӀэ зэрилъхэм пае, шъумыгушӀу, шъуцӀэхэр уашъом итхылъ зэритхэм пае,
шъугушӀо нахь.

Хьисэ зэрэгушӀуагъэр

(Маттэ 11:25-27; 13:16-17)

21А сыхьатым Тхьэм ы Псэ ЛъапӀэ инэу къыгъэгушӀоу Хьисэ къыӀуагъ:
–Сят, уашъоми чӀылъэми я Зиусхьан, мы Ӏофхэр цӀыф Ӏушхэмрэ цӀыф
губзыгъэхэмрэ ашӀоушъэфыгъэу, сабыйхэм зэрябгъэшӀагъэмкӀэ щытхъу пфэсэшӀы.
Ары, Сят, о ар арэущтэу пшӀоигъуагъ.
22ЕтӀанэ Хьисэ игъогу рыкӀохэрэм зафигъазл къыӀуагъ:
–Сятэ щыӀэ пстэури къысӀэкӀилъхьагъ. Къо лъапӀэр зыфэдэр Ты лъапӀэм
нэмыкӀ зыми ышӀэрэп. Ты лъапӀэр зыфэдэри Къо лъапӀэмрэ Къо лъапӀэм
зэригъэшӀэнхэу фэе цӀыфхэмрэ анэмыкӀ зыми ышӀэрэп.
23 Хьисэрэ игъогу рыкӀохэрэмрэ язакъоу къызэнэжьхэм, Хьисэ ахэмэ

зафигъази ариIуагъ:
–Шъо шъунэхэм алъэгъурэр зылъэгъурэ нэхэр сыхьатмафэ ежьагъэх! [24]Сыда пIомэ сэ шъосэIо, пегъымбар Iаджи пачъыхьэ Iаджи шъо шъулъэгъурэр алъэгъунэу ашIоигъуагъ, ау алъэгъугъэп, шъо зэхэшъухырэри зэхахынэу ашIоигъуагъ, ау зэхахыгъэп.

Самарие хэкум щыщэу гукIэгъу зыхэлъ цIыфыр

[25] Зы Тэурат егъэджэкIо пащэ горэ къэтэджи, Хьисэ ыгъэунэфыным пае, къыIуагъ:
–Дин гъэсакIу, мыкIодыжьын щыIэныгъэ IахьышIоу къыслъысыным пае, сыда сшIэщтыр?
[26] –Тэурат хабзэм сыда итыр?– риIожьыгъ Хьисэ. –Сыдэущтэу укъеджэра?
[27]–«ЗэкIэ о угурэ упсэрэкIи, зэкIэ пкIуэчIэкIи, зэкIэ уизэхэшIыкIыныгъэкIи

10:19 скорпион – акърэб ары.

Зиусхьанэу уи Тхьэ шIу лъэгъу, о пшъхьи шIу зэрэплъэгъурэм фэдэу, уигъунэгъури шIу лъэгъу»,–* къыIожьыгъ адрэм.
[28] –Шъыпкъэр къэпIуагъ,– риIуагъ Хьисэ а лIым. –А къэпIуагъэр гъэцакIи, мыкIодыжьын щыIэныгъэ бгъотыщт.
[29] Ау Тэурат егъэджэкIо пащэм зигъэхыенэу фэягъэти, Хьисэ риIуагъ:
–Хэта адэ сэ сигъунэгъу?
[30] –Зы лIы горэ Ерусалим дэкIи, Ерихон къалэм* ехызэ, хъункIакIомэ аIэкIэфагъ,– къыIожьыгъ Хьисэ. –ХъункIакIомэ ар ахъункIыгъ, ищыгъынхэри щахыгъ, Iаеу еохи, ыпсэ пыт къодыеу къагъани, хэхьажьыгъэх. [31]А сыхьат дэдэм зы дин пащэ горэ а гъогумкIэ ехынэу хъугъэ. А лIыр зелъэгъум, гъогум иадрабгъумкIэ блэкIыгъ. [32]Ащ фэдэу Левый зыцIэ унэгъо лъэпкъым* щыщэу зы дин пащэ горэ а чIыпIэм нэси, а лIыр зелъэгъум, гъогум иадрабгъумкIэ блэкIыгъ. [33]Ау Самарие хэкум щыщэу зы лIы горэ а гъогум рыкIозэ, а лIым ыдэжь къэсыгъ. Ар зелъэгъум, ыгу егъуи, [34]бгъодэхьагъ, иуIагъэхэм дагъэрэ сэнэпсырэкIэ яIази ыпхыгъэх. ЕтIани а лIыр къыIэти, ежьыр зытесыгъэ щыдым тырилъхьи, хьакIэщ горэм рихьи, лъыплъагъ. [35]ЯтIонэрэ мафэм динаритIу ыджыбэ къырихи, хьакIэщыр зием рити, къыIуагъ: «О мы лIым лъыплъи, сыд фэдиз нахьыбэу тебгъэкIуадэми, къызызгъэзэжькIэ, остыжьыщт».
[36]–Джы, о зэрэпшIошIырэмкIэ мы нэбгырищым ащыщэу хъункIакIохэм аIэкIэфэгъэ лIым игъунэгъу фэдэу хэта нахьышIоу дэзекIуагъэр?– къыпигъэхъожьыгъ Хьисэ.
[37]–ЛIэу гукIэгъу фэзышIыгъэр ары,– къыIуагъ Тэурат егъэджэкIо пащэм.
–Ори кIуи, ащ фэдэу шIэ,– риIуагъ Хьисэ.

10:27 ЗэкIэ о угурэ упсэрэкIи... шIу лъэгъу – еплъ Пегъымбар Мусэ ятфэнэрэ тхылъэу ытхыгъэм 6:5, ыкIи ящэнэрэ тхылъэу ытхыгъэм 19:18.
10:30 Ерихон къалэр – Ерусалим итемыр тыгъэ къыкъокIыпIэ лъэныкъокIэ, километрэ 24-кIэ пэчыжьэу, Иордан псыхъом итыгъэ къохьэпIэ лъэныкъокIэ ит.
10:32 Левый зыцIэ унэгъо лъэпкъыр -а унэгъо лъэпкъым щыщ пстэури дин пащэхэу щытхэзэ, Тхьэм иунэшхо щылажьэщтыгъэх. Еплъ Пегъымбар Мусэ ятIонэрэ тхылъэу ытхыгъэм 3:1-13.

Мерэмрэ Марфэрэ

[38]ЕтIанэ Хьисэрэ игъогу рыкIохэрэмрэ ягъогу рыкIохэзэ, зы къуаджэ горэм зыдахьэхэм, Марфэ зыцIэу бзылъфыгъэ горэм иунэ Хьисэ ригъэблэгъагъ. [39]А бзылъфыгъэм Мерэм ыцIэу зы шыпхъу иIагъ. А шыпхъур Зиусхьаным игущыIэхэм ядэIоу, ылъакъохэм адэжь щысыгъ. [40]Ау ыгъэхьэкIэнхэм иIофхэр Марфэ шIобаIо хъугъэх. Арыти, ар Хьисэ къыбгъодахьи къыриIуагъ:
–Зиусхьан, Iофхэр зэкIэ сэ сизакъоу сшIэнхэу сшыпхъу сыкъызэригъанэрэр пшIоемыкIуба? Ар къыздэIэпыIэнэу еIу!
[41] –Ей Марфэу си Марф,– риIожьыгъ Зиусхьаным, –о Iоф бащэмэ

зябгъэгъэгумэкIэу зыогъалIэ. [42]Ау зы ныIэп уищыкIагъэр. Мерэм Iахьэ нахьышIур
къыхихыгъ, а IахьышIури ащ Iахыжьыщтэп.

ЯПШIЫКIУЗЭНЭРЭШЪХЬ

Тхьэм елъэIугъэным ехьылIагъ

(Маттэ 6:9-15; 7:7-11)

Зы чIыпIэ горэм Хьисэ Тхьэм щелъэIущтыгъ. Тхьэм зелъэIу ужым, игъогу
рыкIохэрэм ащыщэу зыгорэм ежьым къыриIуагъ:
–Зиусхьан, умэхъэкIо Иуан игъогу рыкIохэрэм Тхьэм узэрелъэIун фэе
шIыкIэр зэраригъэшIагъэм фэдэу, ори тэ тэгъашIэ.
[2]–Тхьэм шъуелъэIу зыхъукIэ, мырэущтэу шъуIо,– ариIуагъ Хьисэ.
«О Тятэ лъапIэу уашъом щыIэр!
ПцIэ цIыфхэм агъэлъапIэу орэхъу.
Уи Тетыгъошхо къэрэкIу.
Узыфаер уашъом зэрэщыхъурэм фэдэу,
чIылъэми щэрэхъу.
[3]Хьалыгъоу тищыкIагъэр мафэ къэси къытэт.
[4]Тэ типсэкIодхэр къытфэгъэгъух,
сыда пIомэ тэри хэти мыхъун къытэзышIэрэм
фэтэгъэгъу.
Шэйтаным псэкIод тигъэшIэнэу фит умышIы,
ащи тыщыухъум».
[5] –Шъо шъуащыщэу зыгорэм ныбджэгъу иIэу тIон,– ариIуагъ Хьисэ. –
Чэщныкъом а ныбджэгъум иунэ макIошъ, реIо: «Синыбджэгъу, чIыфэу хьалыгъуищ
къысэт, [6]сыда пIомэ синыбджэгъу горэ гъогурыкIоу къысфэкIуагъ. Езгъэшхын зи
сиIэп».
[7]– Арэущтэу зеIом, унэм ис ныбджэгъум адрэм къыреIожьы: «Сымыгъэулэу.
Къэлапчъэр гъэпытагъэ, сисабыйхэри сигъусэхэу пIэм хэлъых. Сыкъэтэджэу зыгорэ
остын слъэкIыщтэп».
[8]–Сэ шъосэIо,– къыпигъэхъожьыгъ Хьисэ, – зэриныбджэгъум пае, къэтэджэу
хьалыгъур къыримытыщтми, ыуж зэримыкIыжьырэм пае къэтэджынышъ, зыфаер
зэкIэ къыритыщт.
[9]– Арышъ, шъосэIо, шъуелъэIуи Тхьэм къышъуитыщт; шъулъыхъуи
къэжъугъотыщт; къэлапчъэми шъутеуи, Тхьэм къышъуфыIуихыщт; [10]сыда пIомэ
хэтми лъаIорэм зыкIэлъэIурэр иIэ хъущт, лъыхъурэми зылъыхъурэр къыгъотыщт;
къэлапчъэм теорэми Тхьэм къыфыIуихыщт.
[11]Ты къышъухэта, зыкъо хьалыгъу пае къелъэIумэ, мыжъо езытыщтыр, е
пцэжъые пае къелъэIумэ, блэ езытыщтыр, [12]е кIэнкIэ пае къелъэIумэ, скорпион*
езытыщтыр? [13]Арэущтэу шъо шъубзаджэ пэтми, шъуибынхэм шIу зэряшъутыщтыр
шъошIэ. Ащ нахьи нахьыбэу Ты лъапIэу уашъом щыIэм ежьым елъэIухэрэм ежь ы
Псэ ЛъапIэ къаритыщтба?

Хьисэрэ джынапцIэхэм япащэу Велзевулрэ

(Маттэ 12:22-30; Марк 3:20-27)

[14] Хьисэ лIы бзако горэм джынапцIэу ащ ыбзэ зыубытырэр хифыгъ.
ДжынапцIэр зыхэкIыжьым, бзакоу щытыгъэ лIыр къэгущыIагъ. ЦIыф купышхохэм
агъэшIэгъуагъ. [15] Ау ащыщхэу заулэмэ къаIуагъ:
–Велзевулэу джынапцIэхэм япащэ илъэкIыныгъэ ары джынапцIэхэр цIыфхэм
зэрахифырэр.

11:12 скорпион – акърэб ары.

[16]НэмыкIхэми Хьисэ агъэунэфыным пае, зы нэшэнэ гъэшIэгъонышхо горэ
уашъом къафыригъэхынэу фэягъэх.
[17] Ау ахэмэ ягухэлъхэр Хьисэ ышIэхэзэ ариIуагъ:
– Сыдрэ зы пачъыхьагъуи лъэныкъуитIоу зигощымэ, зэхэтэкъощт, унэ гори
лъэныкъуитIоу гощыгъэ хъумэ, къызэхэоущт. [18]Шэйтанри лъэныкъуитIоу

зэрэгъэхъумэ, итетыгъо сыдэущтэу щыIэжьын ылъэкIына? Ар зыкIасIорэр Велзевул
илъэкIыныгъэкIэ сэ джынапцIэхэр цIыфхэм ахэсэфыхэу шъоIошъ ары. 19Адэ,
Велзевул илъэкIыныгъэкIэ сэ джынапцIэхэр цIыфхэм ахэсэфыхэмэ, шъо
шъуицIыфхэм джынапцIэхэр зэрахафырэр хэт илъэкIыныгъэу хъура? Арышъ, ахэр
шъо хьыкумышIэхэу къышъуфэхъущтых. 20Ау сэ джынапцIэхэр цIыфхэм
зэрахэсфырэр Тхьэм ыIэхъуамбэшъ, Тхьэм и Тетыгъошхо къызэрэшъухэхьагъэр ары
ащ къикIырэр.
21 –КIуачIэ зиIэ лIы горэм IашэкIэ дэгъоу тегъэпсыхьагъэу, иунэ къыухъумэ
зыхъукIэ, имылъкукIэ щынагъо щыIэп. 22Ау ащ нахьи нахь кIочIэшхо зиIэ лIы горэ
ащ къытебанэу къызытекIокIэ, Iашэу зыщыгугъыхэрэр къытырихынхэшъ, ахэр зэкIэ
ыгощыжьыщтых.
23–Сэ симыгъусэр къыспэуцу, сэ къыздэзымыугъоирэми ретэкъухьэ.

ДжынэпцIэ Iаем къызэригъэзэжьырэр
(Маттэ 12:43-45)

24– Зы джынэпцIэ Iае горэ цIыф горэм зыхэкIыкIэ, псы зэрымыт шъоф
нэкIым макIошъ, зыгъэпсэфыпIэ горэм лъыхъоу къекIухьэ. ЗыгъэпсэфыпIэ
ымыгъотэу, «Сызыхэсыгъэ лIэу сэ сиунэу щытыгъэм ыдэжь згъэзэжьыщт», еIо. 25Ащ
ыдэжь къегъэзэжьышъ, унэр пхъэнкIыгъэу, зэлъыIухыгъэу къегъотыжьы.
26Джащыгъум макIо, джынэпцIибл ежьым нахьи нахь бзаджэхэу къыздещэхэшъ,
унэм ехьэхэшъ етIысхьэх. ЫкIэм ыкIэжьым а лIым иIоф ыпэм нахьи нахь дэи мэхъу.
27 А гущыIэхэр Хьисэ къыIохэзэ, цIыф купышхом хэтэу зы бзылъфыгъэ горэм ымакъэ
Iэтыгъэу къыриIуагъ:
– Ныбэу узэрылъыгъэри, бгъэу узкIэшъугъэри сыхьатмафэ ежьагъэх.
28–Шъыпкъэ,– къыIуагъ Хьисэ, – ау Тхьэм игущыIэхэр зэхэзыхэу, ахэри
зыгъэцакIэрэр ащ нахьи нахь сыхьатмафэ ежьагъэх.

ЦIыф Лъэпкъым ы Къо цIыфхэм нэшанэ зэрафэхъурэр
(Маттэ 12:38-42; Марк 8:12)

29ЦIыфхэр нахь купышхохэу Хьисэ ыдэжь къыщызэрэугъоихэ зэхъум, ащ
къыIуагъ:
– Джырэ цIыфхэр бзаджэх. Ахэр нэшэнэ гъэшIэгъонышхо фаех, ау
пегъымбар Юныс* инэшанэ нэмыкI Тхьэм ахэмэ къаритыщтэп, 30сыда пIомэ Юныс
Ниневие къалэм дэсыгъэ цIыфхэм нэшанэ зэрафэхъугъэм фэдэу, ЦIыф Лъэпкъым ы
Къо джырэ цIыфхэм нэшанэ афэхъущт. 31 Ау сэ шъосэIо, къыблэ хэгъэгум щыщэу
бзылъфыгъэ пачъыхьэр* ахърэт мафэм къэтэджынышъ, джырэ цIыфхэм къядэощт
ыкIи къыгъэмысэщтых, сыда пIомэ а бзылъфыгъэ пачъыхьэр пачъыхьэ Сэлмэн*
иакъылышIуагъэ едэIунэу чIылъэм ыкъуапэ къикIи къэкIуагъ, ыкIи мары пачъыхьэ
Сэлмэн нахьи нахь инэу зыгорэ къышъухэт. 32Ниневие къалэм дэсыгъэ цIыфхэр
ахърэт мафэм къэтэджынхэшъ, джырэ цIыфхэм къядэощтых ыкIи къагъэмысэщтых,
сыда пIомэ ахэмэ Тхьэм игущыIэхэр Юныс аригъэIухэу зызэхаххэм,
япсэкIодшIагъэхэм афыкIэгъожьыгъэх, ыкIи мары Юныс нахьи нахь инэу зыгорэ
къышъухэт.

Пкъым иостыгъ
(Маттэ 5:15; 6:22-23)

33– Зыми остыгъэ хигъанэу, гъэбылъыгъэ къогъу горэм ар къуигъэуцорэп е
щэлъэ чIэгъым чIигъэуцорэп, унэм къихьэхэрэм инэфынэ алъэгъуным пае, итетыпIэ
лъагэ тырегъэуцо нахь. 34Пкъым иостыгъэ нэр ары. Арышъ, о унэ псаумэ, зэкIэ ппкъы

11:29-30 пегъымбар Юныс – еплъ Пегъымбар Юныс икъэбар зэрыт тхылъым (Иона) 3.
11:31 бзылъфыгъэ пачъыхьэр – еплъ Пачъыхьэхэм якъэбархэр зэрыт апэрэ тхылъым (3 Царств) 10:1-10.
11:31 пачъыхьэ Сэлмэн – Сулиман ары.

нэфынэщт. Ау о унэ дэимэ, зэкIэ о ппкъы шIункIыщт. 35Арышъ, о пхэлъ нэфынэр
шIункIыгъэ мыхъуным фэсакъ. 36Арэущтэу зэкIэ о ппкъы шIункIыгъэ хэмылъэу
нэфынэ хизмэ, зэкIэ о ппкъы нэфынэу хъущт, остыгъэ нэфынэм укъызэригъэнэфырэм

фэдэу.

Хьисэ Тэурат егъэджэкIо пащэхэмрэ фарисейхэмрэ ямысагъэ къызэрыхигъэщыгъэр

(Маттэ 23:1-36; Марк 12:38-40; Лука 20:45-47)

37Хьисэ а гущыIэхэр къызеIохэ ужым, фарисей горэм ежьыр ыгъэшхэнэу
иунэ ригъэблэгъагъ. Хьисэ ащ иунэ ихьи, Iанэм пэтIысхьагъ. 38Шхэным ыпэкIэ Хьисэ
ыIэхэр зэримытхьакIыгъэхэр фарисеим зелъэгъум, ыгъэшIэгъуагъ.

39–Шъо фарисейхэм шъуишъуалъэхэмрэ шъуилагъэхэмрэ акIыбхэр
шъогъэкъабзэх,– риIуагъ Зиусхьаным, – ау нэйпсыягъэрэ бзэджагъэрэ нахь зи
шъукIоцIылъэп. 40Шъо акъыл зимыIэхэр! Тхьэу кIыбыр къэзыгъэхъугъэм кIоцIыри
къыгъэхъугъэба? 41 Ау шъо шъуишъуалъэхэмрэ шъуилагъэхэмрэ акIоцI илъыр
тхьамыкIэхэм яшъогъэшхышъ, шъоркIэ зэкIэ къабзэу хъущт.

42– Ау сыхьатмыгъо шъуежьагъ, шъо фарисейхэр! Хатэм къыдэкIагъэхэм
анахь пыутыхэм ащыщэу зы пшIанэр Тхьэм пае шъоты, ау зэфагъэмрэ Тхьэр шIу
зэрэшъулъэгъурэмрэ къэшъогъанэх. Ахэр ары жъугъэцэкIэн фаехэр, адрэ Iофхэри
къэшъумыгъанэхэу.

43– Сыхьатмыгъо шъуежьагъ, шъо фарисейхэр! Синэгогухэм тхьамэтэ
тIысыпIэхэр ащышъуубытынхэри, зэIукIэхэм цIыфхэр шъуIэхэм щяжъугъэбэунхэри
шIу шъолъэгъу.

44– Сыхьатмыгъо шъуежьагъ, шъо Тэурат егъэджэкIо пащэхэри,
фарисейхэри, шъо нэпитIу зиIэхэр, сыда пIомэ хэкIодэжьыгъэ къэхэмэ шъо шъуафэд.
ЦIыфхэм гу лъамытэу, ахэмэ акIыIу рэкIох.

45Тэурат егъэджэкIо пащэхэм ащыщэу зыгорэм Хьисэ къыриIуагъ:

– Дин гъэсакIу, арэущтэу пIомэ, тэри укъытэхъоны.

46 – Шъо Тэурат егъэджэкIо пащэхэри, сыхьатмыгъо шъуежьагъ,–
къыIожьыгъ Хьисэ, – сыда пIомэ хьылъэ зехьэгъуаехэр цIыфхэм атешъолъхьэх, ау
ахэмэ шъуадэIэпыIэнэу зы Iэхъуамби жъугъэхъыерэп.

47– Сыхьатмыгъо шъуежьагъ! Пегъымбархэу шъо шъуятэжъхэм
аукIыгъагъэхэм апае къэунэхэр шъогъэуцухэшъ, 48 шъуятэжъхэм ашIэгъагъэхэм
шъори зэрадежъугъаштэрэр къэшъоушыхьаты; сыда пIомэ шъуятэжъхэр арыба
пегъымбархэр зыукIыгъагъэхэр, шъорыба къэунэхэр афэзыгъэуцухэрэр? 49Ащ пае
Тхьэм иакъылышIуагъэкIэ къыIуагъ: «Пегъымбархэри апостолхэри ахэмэ
афэзгъэкIощтых. Ахэмэ ащыщэу зы купыр къаукIыщт, зы купыми къин
рагъэщэчыщт». 50, 51 Арышъ шъосэIо, пегъымбар Авел ылъ щегъэжьагъэу пегъымбар
Зэчрей ылъ къыхиубытэу, зэкIэ пегъымбархэм ялъыуасэ джырэ цIыфхэм Тхьэм
аригъэпщыныжьыщт. Пегъымбар Зэчрей ары къурмэн шIыпIэмрэ Тхьэм иунэшхорэ
азыфагу щагъэкIодыгъагъэр. Шъыпкъэр шъосэIо, ахэмэ зэкIэ ялъыуасэ джырэ
цIыфхэм Тхьэм аригъэпщыныжьыщт.

52–Сыхьатмыгъо шъуежьагъ, Тэурат егъэджэкIо пащэхэр, сыда пIомэ
шIэныгъэм иIункIыбзэ шъо шъуштагъэ. Ау шIэныгъэм иунэ шъо шъуихьагъэп,
ихьанхэу фэягъэхэри ихьанхэу фит шъушIыгъэхэп.

53, 54 Ащ дэжьым Хьисэ зыIокIыжьым, Тэурат егъэджэкIо пащэхэмрэ
фарисейхэмрэ ежьыр хагъэукъоным фаехэу, Iоф горэм хаубытэным ешакIохэу,
IофыбэхэмкIэ еупчIыхэзэ рагъэзэзу аублагъ.

ЯПШIЫКIУТЮНЭРЭШЪХЬ

НэпитIугъэм шъуфэсакъ

Джащыгъум цIыфхэм хэуцуапIэ амыгъотыжьэу, купышхо мин пчъагъэкIэ
къызызэIокIэхэм, Хьисэ апэу игъогу рыкIохэрэм ариIоу къыублагъ:

–Фарисейхэм ятэджэпсэу янэпитIугъэ шъуфэсакъ. 2 Къэмылъэгъожьынэу
чIэухъумагъэу зи щыIэп, цIыфхэм къамышIэнэуи гъэбылъыгъэу зи щыIэп. 3Ащ
къыхэкIыкIэ, мэзахэм щышъуIуагъэр мэфэ нэфынэм цIыфхэм зэхахыжьыщт, унэ
кIоцIым шъущыIушъашъэу тхьакIумэм ишъуIуагъэри унашъхьэхэм атетхэу
къыщаIотэжьыщт.

Шъузщыщынэн фаер
(Маттэ 10:28-31)

[4]–Ау сэ шъосэIо, синыбджэгъухэр, пкъыр зыукIхэу ащ нэужым ащ ехъу зи зышIэн зымылъэкIхэрэм шъуащымыщын. [5] Ау шъо шъузщыщынэн фаер сэ шъозгъэлъэгъущт: ЗиукIырэ ужым, джэхьнэмым хэзыдзэжьынэу тетыгъо зиIэр ары шъузщыщынэн фаер. Ары, шъосэIо, ащ шъущыщын. [6]Бзыу цIыкIуитфыр чапычитIукIэ* ащэрэба? Ау щытми, ахэмэ ащыщэу зи щымыгъупшэжьэу Тхьэм ыгу илъ. [7]Ау шъо шъушъхьэ тет шъхьац налъэ пстэури лъытагъэ. Шъумыщын, бзыубэхэм анахьи шъо шъуанахь лъапI.

Мэссихь игъогу рыкIохэрэм узэращыщыр цIыфхэм ябгъэшIэныр
(Маттэ 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

[8]– Сэ шъосэIо, сэ ЦIыф Лъэпкъым ы Къо* сигъогу рыкIохэрэм зэращыщыр цIыфхэм апашъхьэ хэтми къыщызыIорэр, сэри ар сигъогу рыкIохэрэм зэращыщыр Тхьэм имэлэIичхэм апашъхьэ къыщысIощт. [9] Ау хэтми сэ сигъогу рыкIохэрэм ащыщэу цIыфхэм апашъхьэ щызымыIорэр, сэри ар сигъогу рыкIохэрэм зэращымыщыр Тхьэм имэлэIичхэм апашъхьэ щысIощт. [10] Хэтми ЦIыф Лъэпкъым ы Къо гущыIэ Iае фэзыIорэм фэгъущт, ау Тхьэм ы Псэ ЛъапIэ зыгъэпцIырэм фэгъущтэп.

[11] –Синэгогухэм шъузаратыкIэ, хэку пащэхэмрэ тетыгъор зиIэхэмрэ апашъхьэ шъузыращэкIэ, «Сыдэущтэу зыдгъэхыен?» шъуIоу, ыкIи «Сыда тIощтыр?» шъуIоу шъумыгумэкI; [12]сыда пIомэ къэшъуIон фаер а сыхьатым Тхьэм ы Псэ ЛъапIэ шъуигъэшIэшт.

ЛIы баеу акъыл зимыIэм ехьылIэгъэ гъэсэпэ тхыдэр

[13]ЦIыф купышхом хэтэу лIы горэ Хьисэ къелъэIугъ:
–Дин гъэсакIу, тэ тятэ къыкIэныжьыгъэ мылъкур сэ сшы къыздегъэгощ.

12:6 чапыч – арапыбзэкIи тыркубзэкIи «хъурышэ» мэхъу.
12:8 ЦIыф Лъэпкъым ы Къо – еплъ 5:24.

[14] –Шъузэрэгощыщт шIыкIэр къышъосIонэу хэта сызыгъэуцугъэр?–
риIожьыгъ Хьисэ. [15] ЕтIанэ цIыфмэ ариIуагъ:

–Шъуфэсакъ! Сыд фэдэ нэйпсыягъэ къызыхэшъумыгъаф, сыда пIомэ цIыфым сыд фэдиз мылъку иIэми, ар ищыIэныгъэ епхыгъэпышъ ары.

[16]ЕтIанэ Хьисэ зы гъэсэпэ тхыдэ афиIотагъ:

–ЛIы бай горэм ичIыгу лэжьыгъабэ къыхэкIыгъ. [17]Арэущтэу зэхъум, ышъхьэ
фиIожьэу къыублагъ: «Сыда сшIэщтыр? Сэ силэжьыгъэхэр зэрыслъхьан зи сиIэп».

[18]– ЕтIанэ къыIуагъ: «Мырэущтэу сшIэщт. Сикъакъырхэр скъутэнхэшъ, нахь
инхэу сшIыжьынхэшъ, сигъажъорэ симылъкурэ зэкIэ ахэмэ арыслъхьащт. [19]ЕтIанэ сэ
зэсIожьыщт: Илъэсыбэ пфырикъун Iаджи уиI. Зыгъэпсэф, шхэ, ешъу, зыгъатхъ!»

[20]– Ау Тхьэм къыриIуагъ: «О акъыл зимыIэ цIыф! Мы чэщ дэдэм о ппсэ
хэсхыжьыщт. Мы бгъэтIылъыгъэхэр хэт къызыфэнэжьыщтыр?»

[21] – Ежь ышъхьэ пае мылъушхо зыугъоеу, ау Тхьэм ыдэжькIэ мылъушхо
зимыIэм джары къехъулIэщтыр.

ГумэкIыным ехьылIагъ
(Маттэ 6:25-34, 19-21)

[22]– Арышъ шъосэIо,– ариIуагъ Хьисэ игъогу рыкIохэрэм, – «Сыда тшхыщтыр?» шъуIоу, шъуищыIэныгъэ пае шъумыгумэкI. «Сыда тщыгъыщтыр?» шъуIоу, шъупкъы пайй шъумыгумэкI. [23]ЩыIэныгъэр гъомылэм нахьи нахь лъапI, пкъыри щыгъыным нахьи нахь лъапI. [24] Къуалэхэм шъуяплъ: Ахэмэ чылапхъи апхъырэп, лэжьыгъи къахыжьырэп. Конхэри къакъырхэри яIэхэп, ау щытми Тхьэм къареты. Шъо бзыухэм анахьи бэкIэ шъуанахь лъапI! [25] ГумэкIынымкIэ хэта шъо шъуащыщэу зы Iэнтэгъу фэдиз нэмыIэми икIыхьагъэ хэзыгъэхъон зылъэкIыщтыр?

26 Ащ фэдэу мэкIэ тIэкIур зышъумылъэкIыкIэ, адрэ къэнагъэ пстэуми апае сыда
шъузкIэгумэкIырэр?
27 – Къэгъагъэхэм якъэкIыкIэ шъуеплъ. Ахэр лажьэхэрэп, ци аджырэп, ау сэ
шъосэIо, ежь пачъыхьэу Сэлмэн* сыд фэдизэу дахэу кIэракIэщтыгъэми, ахэмэ

12:27 пачъыхьэ Сэлмэн – Сулиман ары. Илъэхъан ыдэжь ар пачъыхьэ пстэуми анахьи нахь баеу щытыгъ.
Еплъ Пачъыхьэхэм якъэбархэр зэрыт апэрэ тхылъым (3-я Царств) 10:23.

ащыщэу зыгорэми фэдэу гъэкIэрэкIагъэу щытыгъэп. 28 А уцэу губгъом непэ итэу
неущ хьакум радзэжьыщтыр Тхьэм арэущтэу зигъэкIэракIэкIэ, ащ нахьи бэкIэ
нахьыбэу шъо шъуигъэкIэрэкIэщт, шъо шIошъхъуныгъэ зимакIэхэр! 29 Шъо
шъушхыщтымрэ шъузэшъоштымрэ ауж шъуимыт ыкIи шъуафэмыгумэкI. 30 Сыда
пIомэ ащ фэдэ Iоф пстэури ары дунаим тет лъэпкъхэр зылъыхъухэрэр. Ахэр
зэрэшъуищыкIагъэр шъу Ятэ лъапIэ ешIэ. 31 Ау ыпэ рапшIэу Тхьэм и Тетыгъошхо
иIофхэм ауж шъуит, етIанэ адрэ къэнэгъэ Iофхэри къышъуIэкIэхьащтых.
32 – Шъумыщын, шъо куп тIэкIур, сыда пIомэ шъу Ятэ лъапIэ и Тетыгъошхо
къызыскIэ, тетыгъо къышъуитынэу игуап. 33 Шъуихьапщыпхэр шъущэхи, ахъщэр
тхьамыкIэхэм яшъут. Жъы мыхъужьын ахъщалъэхэр зыфэшъушIых, нахь макIэ
мыхъужьын мылъкушхо уашъом щызэжъугъэгъот. Ащ дэжьым тыгъуакIо горэ а
мылъкушхом щекIолIэшъущтэп, хьунэхэми ашхыщтэп. 34 Сыда пIомэ
шъуимылъкушхо зыдэщыIэм шъугухэри щыIэщтых.

Шъумычъыеу шъусакъ!

(Маттэ 24:45-51)

35 –Шъо шъуицыякIэхэр дэупкIагъэхэу, шъуиостыгъэхэри хэгъэнагъэхэу
хьазырэу шъущыт. 36 ЦIыфхэу зитхьаматэ нысащэм къикIыжьыным паплъэхэу,
къэлапчъэм къызэрэтеоу фыIузыхынэу хьазырэу щытхэм афэдэу шъущыт.
37 Тхьаматэр къызыкIожьыкIэ, унэIутхэу мычъыехэу ыкIи сакъыхэу къыгъотыжьхэрэр
сыхьатмафэ ежьагъэх. Шъыпкъэр шъосэIо, ицыякIэ диупкIэнышъ, Iанэм
пигъэтIысхьащтых, ежьыри къэкIонышъ, ашъхьэщытыщт. 38 Чэщныкъом дэжь е
нэфшъэгъо атэкъэIогъум дэжь тхьаматэр къэкIожьыгъэу, а унэIутхэр мычъыехэу
ыкIи сакъыхэу къызигъотыжьхэкIэ, ахэр сыхьатмафэ ежьагъэх. 39 Ау мыр
зэжъугъашIэ: Унэр зием тыгъуакIор къызыкIощт сыхьатыр ышIэщтыгъэмэ,
чъыещтгъэп, иуни къыригъахьэу илъыр рыригъэтыгъукIыщтгъэп. 40 Шъори
шъухьазырын фае, сыда пIомэ ЦIыф Лъэпкъым ы Къо къэкIожьынэу
шъузымыгугъэрэ сыхьат горэм дунаим къэкIожьыщтышъ ары.
41 –Зиусхьан,– къыIуагъ Петрэ, –мы гъэсэпэ тхыдэр тэщ пае къэпIуагъа,
хьауми цIыф пстэуми апае къэпIуагъа?
42 – Хэта адэ, зэхэшIыкIынығъэ зиIэу, зыщыгугъышъунэу унэзехьэу
тхьаматэм унэIутхэу иIэхэм пащэ афишIыщтыр игъом яшхын аритынэу?– къыIуагъ
Зиусхьаным. 43 –А унэIутыр сыхьатмафэ ежьагъ, итхьаматэ къэкIожьыгъэу, арэущтэу
ышIэу къызигъотыжькIэ. 44 Шъыпкъэр шъосэIо, тхьаматэм имылъку зэкIэ а унэIутым
ыIэ рилъхьащт. 45 Ау а унэIутым «Сэ ситхьаматэ шIэхэу къэкIожьыщтэп», ыгукIэ
ыIоу, адрэ унэIутхэм, бзылъфыгъи хъулъфыгъи, яоу ыкIи ешхэу, ешъоу, уташъоу
зиублэкIэ, 46 а унэIутыр зымыгугъэрэ мафэ горэм ыкIи зыщимышIэрэ сыхьат горэм
итхьаматэ къэкIожьыщт. А унэIутыр укIыкIаеу ыукIыщт, шIошъхъуныгъэ зимыIэхэм
къиныгъэ зыщадищэчын чIыпIэми ыгъэкIощт.
47 – Ау итхьаматэ зыфаер ышIэщтыгъэ пэтми, унэIутэу
зызымыгъэхьазырыгъэм, е тхьаматэр зыфаер зымыгъэцэкIагъэм утыныбэ къытефэщт.
48 Ау итхьаматэ зыфаер зымышIэу, утын зифэшъуашэ зышIагъэм нахь утын макIэ
къытефэщт. Тхьэм бэ зэритыгъэм бэ ытыжьынкIи къыщыгугъыщт, бэ зыIэ
рилъхьагъэми нахьыбэкIи къыщыгугъыщт.

Зы унэм зэдисхэр зэрэзэмызэгъыщтхэр

(Маттэ 10:34-36)

49 – ЧIылъэм машIо есыдзыным пае, сэ сыкъэкIуагъ. А машIор зэхэнагъэемэ,
сыдэу сыгопэщтыгъ! 50 ЦIыфхэм Iаеу сэ саумэхъын* фаеу щыт, ар охъуфэ инэуи
сэгумэкIы! 51 Зэзэгъыныгъэ чIылъэм къыфэсхьыным пае, сыкъэкIуагъэу шъогугъа?

Хьау, сэ шъосэIо, зэмызэгъыныгъэ къэсхьынэу ары нахь, [52] сыда пIомэ джы
щегъэжьагъэу, зы унэм ис нэбгыритфыр лъэныкъуитIоу зэрэгъэхъущт: щыр тIум
пэуцущт, тIури щым пэуцущт. [53]ЛъэныкъуитIоу зэрэгъэхъунхэшъ, тыр къом
пэуцущт, къори тым пэуцущт, ныр пхъум пэуцущт, пхъури ным пэуцущт, гуащэри
нысэм пэуцущт, нысэри гуащэм пэуцущт.

12:50 саумэхъын – еплъ 3:3.

Мы лъэхъанэм инэшанэхэм къарыкIырэр зыгурыжъугъаIу
(Маттэ 16:2-3)

[54]– Тыгъэ къохьапIэмкIэ ошъуапщэ къытехьэу шъулъэгъумэ, «Ощх
къещхыщт», занкIэу шъоIо, арэущтэуи мэхъу,– ариIуагъ Хьисэ цIыф купышхом. [55] –
Къыблэ лъэныкъом къикIырэ жьыбгъэри къепщэ хъумэ, «Фабэ дэдэу хъущт», шъоIо,
арэущтэуи мэхъу. [56]Шъо нэпитIу зиIэхэр! ЧIылъэмрэ уашъомрэ ятеплъэ къикIырэр
къыжъугурэIо, мы лъэхъанэм инэшанэхэм къарыкIырэр сыд пае къыжъугурымыIора?

О уидэогъу узэрешIужьыным ыуж ит
(Маттэ 5:25-26)

[57] –Сыд пае шъо шъушIэн фаер шъор-шъорэу зэхэшъумышIыкIыра?
[58]ГущыIэм пае, о уидэогъу уригъусэу хьыкумышIэм* ыдэжь узыкIокIэ, гъогум
шъурыкIозэ, узэрешIужьыным ыуж ит. Армырмэ уидэогъу хьыкумышIэм ыпашъхьэ
уригъэуцощт, ащи хьапс ухъумакIом уIэкIилъхьащт, хьапс ухъумакIоми хьапсым
учIидзэщт. [59]Сэ осэIо, аужырэ чапычыр отыжьыфэ, хьапсым укъычIэкIыжьыщтэп.

ЯПШIЫКIУЩЭНЭРЭШЪХЬ

**О уипсэкIодшIагъэхэм афыкIэгъожь
е ор-орэу зыбгъэкIодыжьыгъэу мэхъу**

А мафэхэм цIыф куп Хьисэ ыдэжь къакIохи, Галилей цIыфхэу Iэшъхьэтет Пилат*
ицIыфхэм аригъэукIыгъагъэхэм якъэбар къыфахьыгъ. А Галилей цIыфхэм алъырэ
якъурмэныпхъэ ылъымрэ зэхэлъадэхэу, Пилат ицIыфхэм ахэр аригъэукIыгъагъэх.

12:58 хьыкумышIэр – зы цIыф горэ хыеу е мысэу щытмэ, хабзэм иунашъо тетэу зэхэзыфырэр ары.
13:1 Пилат – еплъ 3:1.

[2]Хьисэ ыдэжь къэкIуагъэхэм ариIожьыгъ:
–Мы Галилей цIыфхэр арэущтэу зэрэкIодыгъэхэм пае, Галилеим щыщхэу
адрэ цIыф пстэумэ анахьи нахь псэкIодышIэхэу шъогугъа? [3]Хьау, арэущтэу щытэп,
сэ шъосэIо! Ау шъуипсэкIодшIагъэхэм шъуафыкIэмыгъожьмэ, шъори зэкIэ ащ фэдэ
къабзэу шъукIодыщт. [4]Хьаури Силоам зыцIэ чIыпIэм ит унэ плъэпIэ лъагэр нэбгырэ
пшIыкIуеу къызытеуи, чIиукIыхьагъэхэр адрэ цIыфхэу Ерусалим дэс пстэуми анахьи
нахь мысагъэхэкIэ шъогугъа? [5]Хьау, арэущтэу щытэп, сэ шъосэIо! Ау
шъуипсэкIодшIагъэхэм шъуафыкIэмыгъожьмэ, шъори зэкIэ ащ фэдэ къабзэу
шъукIодыщт.

Ынджыр чъыг гъугъэм ехьылIэгъэ гъэсэпэ тхыдэр

[6]ЕтIанэ Хьисэ мы гъэсэпэ тхыдэр къафиIотагъ:
–ЛIы горэм исэнэшъхьэ хатэ ынджыр чъыг хэтэу иIагъ. Зыгорэ
къыпыкIагъэмэ еплъынэу зэкIом, зи къыпыкIагъэу ыгъотыгъэп. [7]Джащыгъум
сэнэшъхьашIэм риIуагъ: «Мары илъэсищ хъугъэу мы чъыгым зыгорэ къыпыкIэмэ
сеплъынэу сыкъэкIо, ау зи пытэу згъотырэп. Арышъ иупкIыжь, сыд пае чIыгум
ыкIуачIэ хьаулыеу хихыра?»
[8]– СэнэшъхьашIэм къыриIожьыгъ: «Тхьаматэ, мы илъэсым щигъэтыгу.
Чъыгыр ихъурэягъэкIэ къэстIыхьанышъ, ебз тIэкIуи чIэстэкъон. [9] КъэкIорэгъэм
къыпыкIэнкIи мэхъу. Джащыгъуми къызыпымыкIэкIэ, иупкIын плъэкIын».

Хьисэ бзылъфыгъэ горэу зиузэнкIыжьын зымылъэкIэу,
зытхыцIэ уфагъэу щытыр шэмбэт мафэм зэригъэхъужьыгъэр

[10] Шэмбэт мафэм синэгогу горэм Хьисэ цIыфхэм Тхьэм игущыIэхэр
щаригъашIэщтыгъэх. [11] Бзылъфыгъэ горэ илъэс пшIыкIуй хъугъэу, зыгъэсымаджэрэ
джынапцIэ хэсэу ащ дэжьым щыIагъ. ЗиузэнкIыжьын ымылъэкIэу, ытхыцIэ уфагъэу
щытыгъ. [12]Хьисэ ар зелъэгъум, еджи риIуагъ:

– Нын, джы щегъэжьагъэу ухъужьыгъэу, шъхьафитэу ухъугъ.

[13]ЕтIанэ ыIэхэр а бзылъфыгъэм зытырелъхьэм, ардэдэм ащ зиузэнкIыжьи
хъужьыгъэ, Тхьэми щытхъу фишIыгъ.

[14] Ау Хьисэ шэмбэт мафэм сымаджэр зэригъэхъужьыгъэм пае, синэгогу
пащэр губжи, цIыфмэ ариIуагъ:

– ЦIыфыр лэжьэн фаеу мэфих щыI. А мафэхэм зыжъугъэхъужьынэу
шъукъакIо нахь, шэмбэт мафэм шъукъэмыкIу.

[15] –Шъо нэпитIу зиIэхэр!– риIожьыгъ Зиусхьаным а пащэм. –Шъуащыщэу
зыгорэ щыIа, зицу е зищыд шэмбэт мафэми къыкIэзытIэтыкIэу, цощым къычIэзыщэу
псы езымыгъашъорэ? [16]Арэу зыхъукIэ, мы бзылъфыгъэу Ибрахьимэ къытехъукIыгъэ
цIыфхэм ащыщэу, илъэс пшIыкIуй хъугъэу шэйтаным ыпхыгъэр шэмбэт мафэм
шъхьафит сшIэу згъэхъужьын фэягъэба?

[17]Хьисэ ар къызеIом, къыпэгущыIэжьырэ цIыф пстэури укIытэжьыгъэх,
къэнэгъэ цIыфхэри Хьисэ Iофышхо гъэшIэгъонхэу ышIагъэ пстэуми апае
гушIощтыгъэх.

Горчицэцэмрэ тэджэпсымрэ яхьылIэгъэ гъэсэпэ тхыдэхэр
(Маттэ 13:31-33; Марк 4:30-32)

[18]–Тхьэм и Тетыгъошхо* зыфэдэр сыда?– къыIуагъ Хьисэ. –Ар сыдым
фэзгъэдэна? [19]Ар зыфэдэр горчицацэр* ары. Ар лIы горэм къышти, ихатэ щишIагъ.
Ар къэкIи, чъыгы хъугъэ, ошъогу бзыухэри икъутамэхэм атесхэу хъугъэ.

[20] – Тхьэм и Тетыгъошхо сыдым фэзгъэдэна?– джыри зэ къыIуагъ Хьисэ. [21]–
Ар зыфэдэр тэджэпсыр ары. Зы бзылъфыгъэ горэм ар къышти, Iэнлъэщымкlэ
хьаджыгъэ зэхипшыхьагъ, зэпстэури къэтэджыфэ.

13:18 Тхьэм и Тетыгъошхо – еплъ 6:20.
13:19 горчицэ – арапыбзэкIи тыркубзэкIи «хъардэл» зыфаIорэр ары.

Къэлэпчъэ зэжъур
(Маттэ 7:13-14, 21-23)

[22]Хьисэ къалэхэмрэ къуаджэхэмрэ къыкIухьэхэзэ, цIыфхэм Тхьэм
игущыIэхэр аригъашIэхэзэ, игъогу Ерусалим фигъэзагъ. [23]Зыгорэ ежьым къеупчIыгъ:

–Тхьаматэ, мыкIодхэу, Тхьэм къыгъэнэжьыщт цIыфхэр макIэха?

[24] –Къэлэпчъэ зэжъумкIэ шъузэрэдэхьащтым зэрэшъулъэкIэу ыуж шъуит,–
ариIожьыгъ Хьисэ, –сыда пIомэ сэ шъосэIо, цIыфыбэхэр дэхьанхэу ыуж итыщтых, ау
алъэкIыщтэп. [25]Унэ бысымыр къэтэджынышъ, къэлапчъэр зыщыфишIыжьыщт
сыхьатыр къэсышт. ЕтIанэ, «Тхьаматэ, къэлапчъэр къытфыIух», шъуIоу, кIыбым
шъудэтэу, къэлапчъэм шъукъытеонкIи мэхъу.

–Джащыгъум ащ къышъуиIожьыщт: «Шъо хэтми шъузщыщыр сшIэрэп».

[26] –ЕтIанэ шъуIоу шъуублэщт: «Тыуигъусэу тышхэщтыгъ ыкIи тешъощтыгъ,
тикъалэ иурамхэми Тхьэм игущыIэхэр ащытэбгъашIэщтыгъэх».

[27] –Ау ащ къышъуиIощт: «Шъо хэтми шъузщыщыр сшIэрэп, санэIу шъуикI,
зэкIэ шъо бзэджашIэхэр!»

[28]–Ибрахьими, Исхьакъи, Якъуби, адрэ пегъымбар пстэури Тхьэм и
Тетыгъошхо ыIэчIэгъ чIэхьагъэхэу, ау шъо а Тетыгъошхом ыIэчIэгъ
шъукъычIафыгъэу зышъулъэгъукIэ, куохьауныгъэрэ цэ зэрэгъэшхыныгъэрэ
къэхъущтых. [29]ЦIыфхэр тыгъэ къыкъокIыпIэмкIи, тыгъэ къохьапIэмкIи, темырымкIи,
къыблэмкIи къикIынхэшъ, Тхьэм и Тетыгъошхо иешхэ-ешъошхо чIыпIэхэр
щаубытыщтых. [30]Джащыгъум ауж итхэм ащыщхэр апэу хъущтых, апэ итхэм
ащыщхэри ауж къинэщтых.

Ей Ерусалим!
(Маттэ 23:37-39)

31А сыхьат дэдэм фарисей* куп къакIуи, Хьисэ къыриIуагъ:

13:31 фарисейхэр – еплъ 5:17.

–Мыщ дэжьым IукI. Армырмэ пщэу Ирод ицIыфхэм уаригъэукIыщт.
32–ШъукIуи,– ариIожьыгъ Хьисэ, –а баджэм ешъуIу: «Сэ непи неущи
джынапцIэхэр цIыфхэм ахэсфыщтых, сымаджэхэри згъэхъужьыщтых, ящэнэрэ
мафэми сиIоф сыухыщт». 33Ау щытми, непи, неущи, неущмыщкIи сигъогу сырыкIон
фаеу щыт, сыда пIомэ пегъымбарыр Ерусалим нэмыкI чIыпIэ щылIэ хъущтэп.
34–Ей Ерусалим, Ерусалим! УицIыфхэм пегъымбархэр аукIых, Тхьэм
илIыкIохэми мыжъокIэ яохэзэ аукIых. Бзыум ищырхэр ытамэмэ ачIэгъ
зэрэщычIиугъуаехэрэм фэдэу, сыд фэдизрэ уибынхэр сэ зэсыугъоилIэнхэу сыфэягъ,
ау шъо шъуфэягъэп. 35Мо зэ шъуеплъ, Тхьэр шъуикъалэ нэшIукIэ къеплъыжьыщтэп.
Сэ шъосэIо, «Зиусхьаным ыцIэкIэ къакIорэм щытхъушхор ий!» зыщышъуIощт мафэм
нэсыфэ, сышъулъэгъужьыщтэп.

ЯПШIЫКIУПЛIЭНЭРЭШЪХЬ

Хьисэ зэкIэбэгагъэу щыт лIы горэ шэмбэт мафэм зэригъэхъужьыгъэр

Шэмбэт мафэ горэм фарисейхэм ятхьаматэхэм ащыщэу зыгорэм иунэ
щышхэнэу Хьисэ зырегъэблагъэм, цIыфхэр Хьисэ еплъакIощтыгъэх. 2 ЗеплъакIохэм,
зэкIэбэгагъэу щыт лIы горэ Хьисэ ыпашъхьэ къиуцуагъэу алъэгъугъ. 3 Хьисэ Тэурат
егъэджэкIо пащэхэмрэ фарисейхэмрэ ариIуагъ:
–Шэмбэт мафэм сымаджэр бгъэхъужьыныр хабзэкIэ хъущта, мыхъущта?
4Ау ахэмэ заушъэфыгъ. Зызаушъэфым, Хьисэ сымаджэм теIаби,
ыгъэхъужьыгъ. ЕтIанэ ытIупщыжьыгъ.
5 ЕтIанэ Хьисэ ахэмэ яупчIыгъ:
–Шъуащыщэу зыгорэм ищыд е ицу шэмбэт мафэм псынэм ифэмэ, а
сыхьатым къырихыжьынба?
6Ахэмэ пэгъокI къыратышъугъэп.

ХьакIэхэмрэ бысымымрэ зэрагъэшIэн фае Iофхэр

7ХьакIэхэм тхьэмэтэ тIысыпIэхэр аубытхэу Хьисэ гу зылъетэм, мы гъэсэпэ тхыдэр
къафиIотагъ:
8–Зыгорэм ешхэ-ешъошхо горэм уригъэблагъэмэ, тхьэмэтэ тIысыпIэм
умытIыс, сыда пIомэ ощ нахьи нахь тхьаматэ горэ къыригъэблэгъагъэхэм ахэтынкIи
мэхъу. 9Джащыгъум бысымэу ори ари шъукъезыгъэблэгъагъэр къыббгъодэхьанышъ,
къыуиIощт: «Мы лIым о уитIысыпIэ ет». Арэу зыхъурэм, о уукIытэжыгъэу, аужырэ
тIысыпIэр уубытын фаеу хъущт. 10Ау узырагъэблагъэкIэ, аужырэ тIысыпIэм тIыс.
Джащыгъум бысымыр о къыббгъодэхьанышъ, къыуиIощт: «ТIэкIу дэкIотай,
синыбджэгъу». Ар адрэ хьэкIэ пстэуми апашъхьэ оркIэ нахь щытхъу мэхъу; 11сыда
пIомэ хэти зышъхьэ зыгъэиныжьырэр Тхьэм ыгъэцIыкIущт, ежь ышъхьэ
зыгъэцIыкIужьырэри Тхьэм ыгъэиныщт.
12ЕтIанэ Хьисэ ибысым риIуагъ:
–Щэджэгъуашхэ е пчыхьэшъхьашхэ о зыпшIыкIэ, уиныбджэгъухэр, е
пшыхэр, е уиблагъэхэр, е уигъунэгъу байхэр къемыгъэблагъэх. Ахэр
къебгъэблагъэхэмэ, афэпшIагъэр къыпфашIэжьынэу урагъэблэгъэжьэнкIи мэхъу. 13
Ау ешхэ-ешъошхо зыпшIыкIэ, тхьамыкIэхэр, сэкъатхэр, лъащэхэр, нэшъухэр
къегъэблагъэх. 14 АфэпшIагъэр ахэмэ къыпфашIэжьын зэрамылъэкIырэм пае,
сыхьатмафэ уежьагъ. Шъыпкъагъэ зиIэ цIыфхэр къызытэджыжьхэкIэ, афэпшIагъэр
Тхьэм къыпфишIэжьыщт.

Ешхэ-ешъошхом ехьылIэгъэ гъэсэпэ тхыдэр

(Маттэ 22:1-10)

[15]Хьисэ игъусэхэу Iанэм пэсхэм ащыщэу зыгорэм мыр зызэхехым, къыIуагъ:
–Тхьэм и Тетыгъошхо къызыскIэ, адрэ хьакIэхэм ягъусэу Iанэм пэсыщтыр сыхьатмафэ ежьагъ.
[16]–Зы лIы горэм ешхэ-ешъошхо ышIыгъ, – риIуагъ Хьисэ а лIым, – цIыфыбэхэри къыригъэблэгъэнхэу ариIуагъ. [17] Ешхэ-ешъошхор зыщаублэщт сыхьатыр къызэсым, зы унэIут горэ къыригъэблэгъэнхэу зэриIогъэгъэ цIыфхэм адэжь мырэущтэу ариIонэу ыгъэкIуагъ: «Джы шъукъеблагъ, пстэури хьазыр».
[18]–Ау къафагъэгъунхэм пае, зэпстэури зэфэдэу лъаIохэу аублагъ. Апэрэм риIуагъ: «Сэ зы хьасэ къэсщэфыгъ, ар сыкIоу зэсымыгъэлъэгъумэ хъущтэп. Къысфэгъэгъу».
[19] –Адрэм къыIуагъ: «ЦуипшI къэсщэфыгъэшъ, язэрэщыт згъэунэфынэу сэкIо пэт. Къысфэгъэгъу».
[20]–Ящэнэрэми къыIуагъ: «Сэ шъуз къэсщагъэшъ, сыкъэкIон слъэкIыщтэп».
[21] –Джащыгъум унэIутым къыгъэзэжьи, хъугъэ-шIагъэр итхьаматэ къыриIожьыгъ. КъызыреIожьым, бысымыр къэгубжи, унэIутым риIуагъ: «ПсынкIэу къалэм иурамышхохэмрэ иурам цIыкIухэмрэ атехьи, тхьамыкIэхэр, сэкъатхэр, нэшъухэр, лъащэхэр мо къащэх».
[22]–УнэIутым къызегъэзэжьым, къыIуагъ: «Тхьаматэ, уиунашъо згъэцэкIагъэ, ау джыри тIысыпIэ нэкIхэр щыIэх».
[23] –Джащыгъум тхьаматэм унэIутым риIуагъ: «Гъогухэмрэ гъогу лъагъохэмрэ атехьи, сиунэ из хъуным пае, уапэ къифэрэ цIыфхэр къэкIонхэу шIы.
[24]Сэ шъосэIо, а цIыфхэу сэ къезгъэблэгъэнхэу зэсIогъагъэхэм ащыщэу зи сиIанэ къыхэIэнэп».
–Сыда пIомэ кьеблэгъагъэхэр бэ, ау къыхэхыгъэу щытхэр макIэх,– къыпигъэхъожьыгъ Хьисэ.

Хьисэ игъогу рыкIоным къын щэчыныгъэу хэлъыр

(Маттэ 10:37-38)

[25] ЦIыф купышхохэр Хьисэ игъусэхэу кIощтыгъэх. Хьисэ зафигъази, ахэмэ ариIуагъ:
[26]–Хэт щыщми садэжь къакIоу, зянэ, зятэ, зишъуз, зибынхэр, зышхэр, зышыпхъухэр шIу зэрилъэгъухэрэм нахьи, зыпси шIу зэрилъэгъурэм нахьи, сэ нахьышIу сызымылъэгъурэр сигъогу рыкIохэрэм ащыщ хъун ылъэкIыщтэп. [27]Хэти зикъащ зезыхьэу, сэ сауж къырымыкIорэм сэ сигъогу рыкIохэрэм ащыщ хъун ылъэкIыщтэп.
[28]–Шъуащыщэу зыгорэм унэ плъэпIэ лъагэ ышIынэу фае хъумэ, ыпэрапшIэу тIысэу, тефэщтым еплъэу, а унэр зэрэригъэкъун ахъщэ иIэмэ, зэупчIыжьын фаеба?
[29]Арэущтэу ымышIэмэ, лъапсэр ыгъэуцугъэу, ащ унэр ыухын зимылъэкIыкIэ, ар къэзылъэгъурэ цIыф пстэури къыдэхьащхыхэу, [30]мырэущтэу аIощт: «Мы лIым унэр ышIэу ригъэжьагъ, ау фэухыгъэп».
[31] –Ащ фэдэуи, зы пачъыхьэ горэм нэмыкI пачъыхьэ горэм зао ришIылIэнэу ыгу хэлъмэ, ыпэ рапшIэу тIысынышъ, дзэлI мин тIокI зиIэ пыеу къыфакIорэм ежьым идзэлI минипшIыкIэ пэуцушъущтмэ, егупшысин фаеба? [32]Пэуцун ымылъэкIмэ, пыир чыжьэу щытэу, лIыкIохэр фигъэкIонхэшъ, зэшIужьынхэу ригъэлъэIущтых. [33]Ащ фэдэу шъуащыщэу хэти иIэ пстэури къэзымыгъанэрэр сэ сигъогу рыкIохэрэм ащыщ хъун ылъэкIыщтэп.

Щыугъэ зыхэмылъ щыгъур

(Маттэ 5:13; Марк 9:50)

[34]–Щыгъур дэгъу. Ау щыгъум ищыугъэ хэкIымэ, сыдэущтэу ищыугъэ ащ хэплъэхьажьыщт? [35] Хьасэмрэ ебзымрэкIэ нахьышIу хъущтэп, чIадзыжьы нахь.
–РыдэIонэу тхьакIумэ зиIэм зэхерэх.

ЯПШIЫКIУТФЭНЭРЭШЪХЬ

Мэлэу кIодыгъэм ехьылIэгъэ гъэсэпэ тхыдэр
(Маттэ 18:12-14)

Хьакъулахь ахъщэр хэзыххэрэмрэ псэкIод зышIэхэрэмрэ зэкIэ Хьисэ
едэIунхэу къекIолIагъэх. [2] Ау фарисейхэмрэ Тэурат егъэджэкIо пащэхэмрэ агу
емыIоу аIуагъ:

–Мы лIым псэкIод зышIэрэ цIыфхэр гъусэ зыфешIых ыкIи адэшхэ.

[3]Арэущтэу къызаIом, Хьисэ мы гъэсэпэ тхыдэр ахэмэ афиIотагъ:

[4]– Шъуащыщэу зыгорэм мэлишъэ иIэу тIон. Ахэмэ ащыщэу зыр шIокIодмэ,
адрэ тIокIиплIырэ пшIыкIубгъурэр губгъом къыринэнхэшъ, кIодыгъэр
къегъотыжьыфэ лъыхъонба? [5]Ар къызигъотыжькIэ, гушIоу къеIэтышъ, ытамэ
къытырелъхьэ. [6]Унэм къызыкIожькIэ, иныбджэгъухэмрэ игъунэгъухэмрэ къяджэшъ,
арeIо: «ШъукъыздэгушIу, сэ симэлэу сшIокIодыгъэр къэзгъотыжьыгъ». [7]Сэ шъосэIо,
ащ фэдэу шъыпкъагъэ зиIэ нэбгырэ тIокIиплIырэ пшIыкIубгъурэу псэкIод
фыкIэгъожьыныр зимыщыкIагъэхэм апае, гушIуагъоу уашъом щыхъурэм нахьи,
псэкIод зышIэрэ цIыф закъоу зипсэкIодхэм афыкIэгъожьырэм пае, уашъом нахь
гушIогъошхо щыхъущт.

Тыжьын ахъщэу кIодыгъэм ехьылIэгъэ гъэсэпэ тхыдэр

[8]– Ащ фэдэуи бзылъфыгъэ горэм тыжьын ахъщипшI иIэу тIон. Ахэмэ
ащыщэу зыр шIокIодмэ, остыгъэ хигъанэу, ахъщэр къегъотыжьыфэ, фэсакъыпэу
лъыхъузэ, унэр зэкIэ къыпхъэнкIынба? [9]Ар къызигъотыжькIэ, иныбджэгъухэмрэ
игъунэгъухэмрэ къяджэшъ, арeIо: «ШъукъыздэгушIу, ахъщэу сшIокIодыгъэр
къэзгъотыжьыгъ». [10] Сэ шъосэIо, ащ фэдэ къабзэу псэкIод зышIэрэ цIыфэу
кIэгъожьырэм Тхьэм имэлэIичхэр фэгушIощтых.

КIодыгъэ кIалэм ехьылIэгъэ гъэсэпэ тхыдэр

[11] –Зы лIы горэм къуитIу иIагъ,– къыIуагъ Хьисэ. [12] –Къо нахьыкIэм ятэ
риIуагъ: «Сят, мылъкум щыщэу къыстефэщт Iахьэр къысэт». Арыти, тым мылъкур
ахэмэ афигощыгъ.

[13]–Мэфэ заулэ зытешIэм, къо нахьыкIэм иIэр зэкIэ зэкIиугъуаий, хымэ
хэгъэгу горэм кIуагъэ. А хэгъэгум мыхъо-мышIэ псэукIэкIэ имылъку щигъэкIодыгъ.
[14]ЗэкIэри зегъэкIодым, гъэблэшхо а хэгъэгум къыщыхьуи, щыкIэгъэшхо иIэ хъугъэ.
[15]Арэущтэу зэхъум, а хэгъэгум щыпсэурэ лIы горэм ыдэжь кIуи, Iоф къыIихыгъ. А
лIым икъохэр губгъом щигъэхъунхэу ыгъэкIуагъ. [16]Къохэм яIус щыщ ыныбэ из
ышIынэу ехъуапсэщтыгъ, ау а Iусым щыщ хэти ащ къыритыгъэп.

[17]–КIалэм итхьамыкIагъо зыздешIэжьым, ышъхьэ фиIожьыгъ: «Сэ сятэ
илэжьакIохэр сыд фэдиз хъухэми, шхын афырикъуни къялыжьыни яI, ау сэ мэлакIэм
сиукIэу мыщ дэжьым сыщыI! [18]Сятэ ыдэжь сыкIожьынышъ, есIощт: Сят, уашъомкIи
оркIи псэкIод сшIагъэ. [19]0 сэ скъо къысэпIонэу сифэшъуашэп. О уилэжьакIохэм
ащыщэу зым фэдэу сэри сышт». [20]ЕтIанэ тэджи, ятэ ыдэжь кIожьынэу ежьагъ.

–Ыкъо чыжьэкIэ къэкIожьэу ятэ къызелъэгъум, ыгу егъуи, пэгъочъи, IаплI
рищэкIи, ебэоу ыублагъ.

[21] – Ыкъо ятэ риIуагъ: «Сят, уашъомкIи оркIи псэкIод сшIагъэ. О сэ скъо
къысэпIонэу сифэшъуашэп».

[22]–Ау ятэ иунэIутхэм ариIуагъ: «Щыгъынхэм анахь дэгъур псынкIэу
къыфэшъухьи щышъулъ. Зы Iэлъыни Iэрышъулъхь, цуакъэхэри щышъулъэх. [23]Тэнэ
гъэшхагъэр къашъущи, шIошъубз. ТыжъугъашыкIи тыжъугъэгушIу. [24]Мы сэ скъо
лIагъэу щытыгъ, ау къэхъужьыгъ, кIодыгъэу щытыгъ, ау къэдгъотыжьыгъ».
Арэущтэу ешхэ-ешъошхо ашIэу аублагъ.

[25] –Ау тым ыкъо нахьыжъ губгъом итыгъ. КъэкIожьэу унэм игъунэгъу
къызэхъум, орэд макъэрэ Iэгу тео макъэрэ зэхихыгъ. [26]УнэIутхэм ащыщэу зыгорэм
еджи, «Сыда къэхъугъэр?» ыIуи еупчIыгъ. [27]УнэIутым къыриIуагъ: «ПшынахьыкIэ
къэкIожьыгъ. Уятэ ар псаоу зэригъотыжьыгъэм пае, тэнэ гъэшхагъэр
шIуаригъэбзыгъ».

[28]–Къо нахьыжъым ар зызэхехым, къэгубжи, унэм ихьажьынэу фэягъэп. Ау

ятэ унэм къикIи, ихьажьынэу къелъэIоу ыублагъ. 29Къо нахьыжъым ятэ пэгъокI
ритыгъ: «КъэдаIу! Сэ мыщ фэдиз илъэс хъугъэу сыпфэлажьэ, о уиунашъохэми зыкIи
сатекIыгъэп. Сэ синыбджэгъухэми ешхэ-ешъошхо афэсшIыным пае, зы чэцIи
къысэптыгъэп. 30Ау джы о пкъо зыфапIоу уимылъку бзылъфыгъэ хэтакIохэм
атезыгъэкIодагъэр къэкIожьыгъэшъ, тэнэ гъэшхагъэр фышIуябгъэзбзыгъ!»
31 –Ау тым къыриIуагъ: «Скъо, о сыдигъуи садэжь ущыI, сиIэ пстэури оуий.
32Ау тэ тыгушIон ыкIи тытхъэжьын фаеба, мы пшынахьыкIэ лIагъэу щытыгъ, ау
къэхъужьыгъ, кIодыгъэу щытыгъ, ау къэдгъотыжьыгъ»?

ЯПШIЫКIУХЭНЭРЭШЪХЬ

ЛIы баим иунэзехьэ тхьагъэпцIым ехьылIэгъэ гъэсэпэ Тхыдэр

–ЛIы бай горэм унэзехьэ горэ иIагъ,– ариIуагъ Хьисэ игъогу рыкIохэрэм. –
«Мы лIым уимылъку пшIуегъэкIоды», аIуи, цIыфхэм лIы баим раIуагъ. 2Арэущтэу
лIы баир иунэзехьэ къеджи риIуагъ: «О къыохьылIагъэу сыд мы зэхэсхырэр?
Симылъку зэрэзепхьэгъэ шIыкIэр сэгъэлъэгъу. Джы нэуж симылъку о зепхьэ
хъущтэп».
3 –Унэзехьэм ышъхьэ фиIожьыгъ: «Сыда сэ сшIэщтыр? Ситхьаматэ сиIоф
сIехыжьы. ЧIыгур стIынэу кIуачIэ икъун сиIэп, сылъэIонэуи сэукIытэ. 4СиIоф
сIихыжьмэ, сшIэщтыр джы сэшIэ, цIыфхэм яунэхэм сырагъэблэгъэным пае».
5 –Арэущтэу унэзехьэр цIыфхэу итхьаматэ ичIыфэ зытелъхэм зырызэу
къяджи, ахэмэ ащыщэу апэрэм риIуагъ: «Ситхьаматэ ичIыфэу сыд фэдиза птелъыр?»
6– ЧIыфэр зытелъ лIым къыIуагъ: «Дэгъэ къошынишъэ стелъ».
–Адрэм риIожьыгъ: «Мары уичIыфэ тхылъ къэштэжьи, тIыси, псынкIэу
шъэныкъо итх».
7 –ЕтIанэ унэзехьэм нэмыкI зыгорэми риIуагъ: «О чIыфэу сыд фэдиза
птелъыр?»
–Ащ къыIуагъ: «Коц дзыуишъэ стелъ».
–Адрэм риIожьыгъ: «УичIыфэ тхылъ къэштэжьи, тIокIиплI итх».
8–Арэущтэу зэхъум, тхьаматэр иунэзехьэ тхьагъэпцIым щытхъужьыгъ,
IушыгъэкIэ зэрэзекIуагъэм пае, сыда пIомэ, мы дунаим ицIыфхэр ежьхэр
зэрэзэдэзекIохэрэмкIэ нэфынэ шъыпкъэм щызекIорэ цIыфхэм анахьи нахь Iушых.
9Ау сэ шъосэIо, дунэе мылъкумкIэ ныбджэгъухэр зэжъугъэгъотых, а мылъкур
зышъуухыкIэ, мыкIодыжьын псэупIэм шъурагъэблэгъэным пае.
10–Iоф макIэхэмкIэ узщыгугъышъунэу щыт цIыфым IофыбэхэмкIи
ущыгугъышъущт, Iоф макIэхэмкIи узщыгугъышъунэу щымыт цIыфым IофыбэхэмкIи
ущыгугъышъущтэп. 11Арэущтэу зыхъукIэ, дунэе мылъкур зешъухьанэу
зыщыгугъышъунхэ цIыфхэу шъущымытыгъэмэ, ащыгъум мылъку шъыпкъэр хэт шъо
шъуIэ къизылъхьащтыр? 12 НэмыкIхэм ямылъкукIэ зыщыгугъышъунхэ цIыфхэу
шъущымытыгъэмэ, шъо шъуимылъку зешъухьанэу хэта къышъозытыщтыр?
13 –Зы унэIутыр тхьэмэтитIум афэлэжьэн ылъэкIыщтэп; сыда пIомэ, е зыр
ыуджэгъунышъ, адрэр шIу ылъэгъущт, е зым шъыпкъэу фыщытынышъ, адрэр
зэрипэсыщтэп. Шъо Тхьэми ахъщэми шъуафэлэжьэн шъулъэкIыщтэп.

Тэурат хабзэмрэ Тхьэм и Тетыгъошхорэ

(Маттэ 11:12-13)

14Ахъщэр шIу дэдэу зылъэгъурэ фарисейхэм ар зэкIэ зызэхахым, Хьисэ
дэхьащхыгъэх. 15 Ау Хьисэ ахэмэ ариIуагъ:
–Шъорыба, шъыпкъагъэ зиIэ цIыфхэм зафэзыгъадэхэу, цIыфмэ апашъхьэ
зафэу зыщызыгъэлъагъохэрэр, ау Тхьэм шъо шъугухэм арылъыр ешIэ; сыда пIомэ
цIыфмэ агъэлъапIэрэ Iофхэр Тхьэм ыдэжькIэ лъэшэу пыутых.
16–Пегъымбар Мусэ и Тэурат хабзэ итхэмрэ пегъымбархэм атхыгъэхэм
арытхэмрэ Тхьэм фэлажьэрэ цIыфхэм агъэIугъэх, умэхъэкIо Иуан имафэхэм анэсыфэ.
Ащ къыщегъэжьагъэу Тхьэм и Тетыгъошхо ехьылIэгъэ къэбарышIур агъэIу, хэти а
Тетыгъошхом ыIэчIэгъ чIэхьаным гузэжъогъукIи ыуж ит. 17Ау пегъымбар Мусэ и
Тэурат хабзэ ит хьарыфхэм анахь цIыкIур хэкIодыкIыным нахьи, уашъори чIылъэри
нахь кIодыжьыщтых.

Шъхьэгъусэ тӀупщыжьыным ехьылӀагъ
(Маттэ 5:32; 19:9; Марк 10:11,12)

[18]–Хэтми зишъуз зытӀупщыжьэу, нэмыкӀ бзылъфыгъэ къэзыщэжьырэм зинэ ышӀагъэу мэхъу. Ащ фэдэу хэтми лӀы горэм ытӀупщыжьыгъэ шъуз къэзыщэжьырэм зинэ ышӀагъэу мэхъу.

ЛӀы баимрэ Лазарырэ

[19]–ЛӀы бай горэ щыӀагъ. Ар щыгъынхэм анахь лъапӀэхэмкӀэ фэпагъэу, мафэ
къэси ешхэ-ешъошхо ышӀыщтыгъ. [20]ЛӀы баим икъэлапчъэ дэжь зы лӀы тхьамыкӀэ
горэ, Лазар ыцӀэу, ыкӀышъо бэгухэр тетхэу щылъыгъ. [21]А лӀы тхьамыкӀэм лӀы баем
иӀанэ къетэкъохыгъэхэмкӀэ имэлэкӀалӀэ ыгъэуцунэу шӀоигъуагъ. Хьэхэри
къекӀуалӀэхэти, ибэгухэр абзэихьащтыгъэх.
[22]–ЛӀы тхьамыкӀэр дунаим ехыжьыгъ, мэлэӀичхэми ар Ибрахьимэ ыдэжь
ахьыгъ. ЛӀы баири дунаим ехыжьи, чӀалъхьажьыгъ. [23] А лӀы баир гугъушхо хэтэу,
лӀагъэхэм ячӀыпӀэ щыӀэу къыдэплъыий, Лазари бгъодэсэу, Ибрахьимэ ылъэгъугъ.
[24]Ар зелъэгъум джагъэ: «Тятэ Ибрахьимэ, гукӀэгъу къысфэшӀи, Лазар къысфэгъакӀуи,
ащ ыӀэхъомбапэ псым херэгъауи, сыбзэгу ерэгъэучъыӀ, сыда пӀомэ мы машӀом
сыхэтэу къинышхо сэлъэгъу».
[25]–Ау Ибрахьимэ къыӀуагъ: «СикӀал, угу къэгъэкӀыжь, дунаим узытетым,
уиӀэхьышӀу щыбгъотэу зэрэщытыгъэр, ау Лазар ащ фэдэу къин ыхьэу зэрэщытыгъэр.
Ау джы ащ ыгу зыгъэрэзэн Ӏофхэр егъотыжьых, о къинышхом ухэт. [26]Ащ нэмыкӀэуи
шъоррэ тэррэ тазыфагу тӀуакӀэ дэлъ, мыщ дэжьым къикӀыхэу шъуадэжь кӀонхэу
фаехэр мыкӀошъунхэм пае. Ащ фэдэу шъуадэжь къикӀэу тадэжь зи къэкӀошъурэп».
[27]–Арэущтэу зеӀом, лӀы баим къыӀуагъ: «Ащыгъум тят, сыолъэӀу, сятэ иунэ
Лазар гъакӀо, [28]сыда пӀомэ сэ шитф сиӀ. Мы къинышхо щэчыпӀэм ахэри
къэмыкӀонхэм пае, фэсакъынхэу агурерэгъаӀу».
[29]–Ау Ибрахьимэ къыриӀожьыгъ: «Пегъымбар Мусэ ытхыгъэмрэ адрэ
пегъымбархэм атхыгъэхэмрэ яӀэх, ахэмэ ярэдэӀух».
[30]–Ау лӀы баим къыӀуагъ: «Хьау, тятэ Ибрахьимэ, ау лӀагъэхэм
къахэтэджыкӀыжьыгъэу зыгорэм ыгъэзэжьмэ, ахэмэ япсэкӀодхэм
афыкӀэгъожьыщтых».
[31] –Ибрахьимэ къыриӀожьыгъ: «Пегъымбар Мусэмрэ адрэ пегъымбархэмрэ
ямыдэӀухэмэ, зыгорэ лӀагъэхэм къахэтэджыкӀыжьыщтми, ашӀошъ хъущтэп».

ЯПШӀЫКӀУБЛЭНЭРЭШЪХЬ

ЦӀыфхэм псэкӀод ашӀэнэу дэзыхьыхырэ Ӏофхэм, псэкӀод гъэгъуным, шӀошъхъуныгъэм, ӀорышӀэным яхьылӀагъ
(Маттэ 18:6-7, 21-22; Марк 9:42)

–ЦӀыфхэм псэкӀод ашӀэнэу дэзыхьыхырэ Ӏофхэр къэхъунхэ фае, ау а Ӏофхэр
къызпкъырыкӀырэ цӀыфыр сыхьатмыгъо ежьагъ, – ариӀуагъ Хьисэ игъогу
рыкӀохэрэм. [2] –А цӀыфым мы цӀыкӀухэм ащыщэу зыгорэм псэкӀод ышӀэнэу
дихьыхыным нахьи, мыжъо шъхьал ежьым ыпшъэтыкъ кӀэрашӀэу хым хадзагъэмэ,
ежьымкӀэ нахьышӀущтыгъ. [3] Арышъ, шъузфэсакъыжь.
–О пшы* псэкӀод ышӀэмэ, ар зэрэпсэкӀодыр еӀожь, ыкӀи ар кӀэгъожьмэ,
фэгъэгъу. [4]Зы мафэм ыкӀоцӀы гъогогъуиблэ оркӀэ псэкӀод ышӀэмэ, къыгъэзэжьэу,
«СыкӀэгъожьыгъ», ыӀомэ, фэгъэгъужь.
[5]–ШӀошъхъуныгъэу тиӀэм къытфыхэгъахъу!– аӀуи, апостолхэм* Зиусхьаным
къыраӀуагъ.
[6]–Горчицацэм* фэдизэу шӀошъхъуныгъэ шъуиӀэу, мы ынджыр чъыгым,
«ЗыкъыхэтхъыжьЬи, хым зыщыхэшӀэжь», ешъуӀомэ, къышъодэӀущт,– къыӀуагъ
Зиусхьаным.
[7] –Шъуащыщэу зыгорэм унэӀутэу иӀэр жъоу е мэлхэр ыгъэхъухэу тӀон. А
унэӀутыр губгъом къызикӀыжькӀэ, «ПсынкӀэу къакӀуи, Ӏанэм къыпытӀысхь», риӀона?
[8]Ар хэгъэкӀыри, риӀощтыр мыры: «Пчыхьэшъхьашхэ къысфэгъэхьазыри, уицыякӀэ

дэупкIи, сэшхэфэ, сешъофэ, къысшъхьэщыт. Ащ нэужым о ушхэни уешъони уфит».
[9]УнэIутым унашъоу фэпшIыгъэр зэригъэцэкIагъэм пае, щытхъу фэпшIыщта?
Сыгугъэрэп. [10]Ащ фэдэу шъори унашъоу Тхьэм къышъуфишIыгъэр зыжъугъэцэкIэрэ
ужым, мырэущтэу шъуIон фае: «Тэ тыунэIут ныIэп. Тэ тшIагъэр тшIэн фаеу щытыр
ары ныIэп».

17:3 О пшы – шыхэр зы диным рыкIохэрэр ары.
17:5 апостолхэр – еплъ 6:13.,
17:6 горчицэ – арапыбзэкIи тыркубзэкIи «хъардэл» зыфаIорэр ары.

Хьисэ шъоджэ уз Iаер зиIэ лIы нэбгырипшI зэригъэхъужьыгъэхэр

[11] Хьисэ Ерусалим кIозэ, Самарие хэкумрэ Галилей хэкумрэ азыфагу
кIоцIырыкIыщтыгъ. [12]Къуаджэ горэм дахьэ пэтызэ, шъоджэ уз Iаер зиIэ лIы
нэбгырипшI къыIукIагъэх. Чыжьэу къэуцухи, [13] мэкъэшхокIэ къэджагъэх:
–Хьисэ, тхьаматэ, гукIэгъу къытфэшI!
[14]Ахэр зелъэгъухэм, Хьисэ къыIуагъ:
–ШъукIуи, дин пащэхэм зяжъугъэлъэгъу.
Ахэр гъогум рыкIохэзэ, къабзэу хъужьыгъэх.
[15]Ахэмэ ащыщэу зым зэрэхъужьыгъэр зелъэгъум, мэкъэшхокIэ Тхьэм щытхъу
фишIэу къыгъэзэжьыгъ. [16]Хьисэ ылъакъохэм адэжь бгъэгукIэ зыкъыщыридзыхи,
щытхъу фишIыгъ. А лIыр Самарие хэкум* щыщыгъ.
[17] –НэбгырипшIыр къабзэу хъужьыгъэхэба?– къыIуагъ Хьисэ. –Адрэ
нэбгырибгъур тыдэ къэнагъэха? [18]Мы лIы химэ закъом нэмыкI къыгъэзэжьэу, Тхьэм
щытхъу фишIынэу зи къахэкIыгъэп, ара?
[19]ЕтIанэ Хьисэ а лIым риIуагъ:
–Тэджи кIожь, уишIошъхъуныгъэ уигъэхъужьыгъ.

Тхьэм и Тетыгъошхо къызэрэкIощтыр

(Маттэ 24:23-28, 37-41)

[20] –Тхьэм и Тетыгъошхо сыдигъо къэкIощта?– аIуи, фарисейхэр Хьисэ
къызеупчIыхэм, ащ ариIожьыгъ:
–Тхьэм и Тетыгъошхо нэрылъэгъоу къэкIощтэп, [21] цIыфхэми, «Мары, ар
мыщ дэжьым щыI», е «Муары, модэ щыI», аIощтэп. Сыда пIомэ Тхьэм и Тетыгъошхо
шъо къышъуухэт.*
[22]ЕтIанэ Хьисэ игъогу рыкIохэрэм ариIуагъ:
–ЦIыф Лъэпкъым ы Къо* имафэхэм ащыщэу зы мэфэ закъо нэмыIэми
шъулъэгъу зышъушIоигъо мафэхэр къэкIощтых, ау ар шъулъэгъущтэп. [23] «Мары,
ЦIыф Лъэ

17:16 Самарие хэкур – еплъ 9:52.
17:21 Тхьэм и Тетыгъошхо шъо къышъуухэт – е шъо шъугухэм арылъ. Еплъ 6:20.
17:22 ЦIыф Лъэпкъым ы Къо – еплъ 5:34.

ЦIыф Лъэпкъым ы Къо мыщ дэжьым щыI», е «Муары, модэ щыI», къышъуаIощт, ау
ащ дэжьым шъумыкIу, а цIыфхэми шъуакIэлъымычъ; [24]сыда пIомэ зы ошъокъуапэм
къыщегъэжьагъэу адрэ ошъокъуапэм нэс пчыкIэм* дунаир зэригъэнэфырэм фэдэу,
ежьыр къызыкIожьыщт мафэм ыдэжь ЦIыф Лъэпкъым ы Къо къэлъэгъожьыщт. [25]Ау
ыпэ рапшIэу къиныбэ ыщэчын фаеу щыт, джырэ цIыфхэми ежьыр зэрамыпэсын фаеу
щыт.
[26] –Пегъымбар Нухьэ имафэхэм адэжь Iофхэр зэрэщытыгъэхэм фэдэу, ЦIыф
Лъэпкъым ы Къо дунаим къызыкIожьыным ыпэрэ мафэхэм адэжь Iофхэр щытыщтых.
[27] ЦIыфхэр шхэщтыгъэх ыкIи ешъощтыгъэх, къащэщтыгъ ыкIи дакIощтыгъэх, Нухьэ
къухьэм зитIысхьэгъэ мафэм нэсыфэкIэ. ЕтIанэ псы къиугъэшхор* къакIуи, ахэр
зэкIэ ыгъэкIодыгъэх.
[28]–Пегъымбар Лут* имафэхэм адэжь Iофхэри ащ фэдэу щытыгъэх: ЦIыфхэр
шхэщтыгъэх ыкIи ешъощтыгъэх, щэщтыгъэх ыкIи щафэщтыгъэх, чIыгуми
хапхъэщтыгъэх, унэхэри ашIыщтыгъэх. [29]Ау Лут Содом къалэм зыдэкIыгъэ мафэм
машIорэ тхъомзашхъорэ уашъом къыщещхыхи, ахэр зэкIэ ыгъэкIодыгъэх.

[30]–ЦIыф Лъэпкъым ы Къо къызылъэгъожьыщт мафэм ыдэжьи Iофхэр ащ
фэдэ къабзэу щытыщтых. [31]А мафэм унашъхьэм тетыр ихьапщыпхэу унэм илъхэр
зыдихьынхэу унэм ерэмыхьажь. Губгъом итыми унэм къерэмыгъэзэжь. [32]Лут ишъуз*
къехъулIагъэр шъугу къэжъугъэкIыжь. [33]Хэтми зыпсэ мыкIодэу
къызэригъэнэжьыщтым ыуж итым ыпсэ шIокIодыщт, ау хэти зыпсэ зышIокIодырэм
ыпсэ мыкIодэу къыгъэнэжьыщт. [34]Сэ шъосэIо, а чэщым нэбгыритIу зы пIэм
хэлъыщтых. Язырэр мэлэIичхэм уашъом дахьыещт, адрэри къагъэнэщт.
[35]БзылъфыгъитIу зэдэхьаджэщтых, язырэр мэлэIичхэм уашъом дахьыещт, адрэри
къагъэнэщт. [36] НэбгыритIури губгъом итыщтых, язырэр мэлэIичхэм уашъом
дахьыещт, адрэри къагъэнэщт.

17:24 пчыкIэ – шыблэм инэфын ары.
17:27 псы къиугъэшхор – еплъ Пегъымбар Мусэ апэрэ тхылъэу ытхыгъэм 7:6-23.
17:28-29 пегъымбар Лут – еплъ Пегъымбар Мусэ апэрэ тхылъэу ытхы-гъэм 19:15-25.
17:32 Лут ишъуз – еплъ Пегъымбар Мусэ апэрэ тхылъэу ытхыгъэм 19:26.

[37]–Тыда ар зыщыхъущтыр, Зиусхьан?– къыраIуагъ Хьисэ.
–Хьайуан псэхалIэр зыдэщыIэм бгъэжъхэри щызэрэугъоищтых,--
ариIожьыгъ Хьисэ.

ЯПШIЫКIОЕНЭРЭШЪХЬ

Шъузабэмрэ шъыпкъагъэ зимыIэ хьыкумышIэмрэ
яхьылIэгъэ гъэсэпэ тхыдэр

ЕтIанэ игъогу рыкIохэрэм агу амыгъэкIодэу, Тхьэм елъэIухэ зэпытыным пае,
Хьисэ зы гъэсэпэ тхыдэ къафиIотагъ. [2]Мыщ фэдэу къыIуагъ:
–Тхьэми щымыщынэу, цIыфхэми ащымыукIытэу, хьыкумышIэ* горэ къалэ
горэм дэсыгъ. [3]А къэлэ дэдэм зы шъузабэ гори дэсыгъ. «Сидэогъу сифэшъуашэр
къысегъэт», ыIозэ, хьыкумышIэм ыдэжь къэкIо зэпытыщтыгъ.
[4] –Бэрэ хьыкумышIэм шъузабэр зыкIэлъэIурэр фидагъэп. ЕтIанэ ежь
зэриIожьыгъ: «Тхьэм сыщымыщынэми, цIыфхэм сащымыукIытэми, [5]сэ сшъхьэ
ымыгъэузэу зэпытыным пае, мы шъузабэм ифэшъуашэ езгъэгъотын. Армырмэ
къысфэчъэ зэпытызэ зысигъэгъэпсэфыщтэп».
[6]ЕтIанэ Зиусхьаным ыIуагъ:
–Шъыпкъагъэ зимыIэ хьыкумышIэм ыIорэр зэхэшъоха? [7]Тхьэм ежь
къыхихыгъэ цIыфхэу чэщи мафи лъэшэу къелъэIухэрэм яфэшъуашэ аригъэгъотынба?
Яфэшъуашэ аригъэгъотыным бэрэ ригъэжэщтха? [8]Сэ шъосэIо, ахэмэ яфэшъуашэ
псынкIэу аригъэгъотыщт. Ау ЦIыф Лъэпкъым ы Къо мы дунаим къызыкIожькIэ,
шIошъхъуныгъэ зиIэхэр щигъотыщтха?

Фарисеимрэ хьакъулахь ахъщэр хэзыхырэ лIымрэ
яхьылIэгъэ гъэсэпэ тхыдэр

[9]Ащ нэмыкIэуи ежьхэм шъыпкъагъэ яIэу зыщыгугъыжьхэу, нэмыкIхэр зэзымыпэсырэ
цIыф заулэм Хьисэ мы гъэсэпэ тхыдэр къафиIотагъ:

18:2 хьыкумышIэр – зы цIыф горэ хыеу е мысэу щытмэ, хабзэм иунашъо тетэу зэхэзыфырэр ары.

[10]–НэбгыритIу Тхьэм елъэIунхэу Тхьэм иунэшхо кIуагъэх. Зыр фарисейхэм
ащыщыгъ, адрэр хьакъулахь ахъщэр хэзыххэрэм ащыщыгъ. [11] Фарисеир ащ дэжьым
щытэу, ыгукIэ мырэущтэу Тхьэм елъэIущтыгъ: «Адрэ цIыфхэу хъункIакIохэми,
бзэджашIэхэми, зинэ зышIэхэрэми, модэ щыт хьакъулахь ахъщэр хэзыхырэми сэ
сызэрафэмыдэм пае, щытхъу пфэсэшIы, си Тхь. [12]Сэ тхьамафэ къэс мэфитIо
сэнэкIы*, федэу згъотырэм ипшIанэ Тхьэм пае сэты».
[13]–Ау хьакъулахь ахъщэр хэзыхырэр чыжьэу къэуцугъэу, ынэхэмкIэ уашъом
дэплъыенэу фэмыеу, ыбгъэгу еозэ Тхьэм елъэIущтыгъ: «Си Тхь, сэ, псэкIод зышIэрэ

цIыфым, гукIэгъу къысфэшI».
[14]–Сэ шъосэIо, адрэ лIым фэмыдэу мы лIым ТхьэмкIэ шъыпкъагъэ иIэу Iдэжь
кIожьыгъэ. Сыда пIомэ хэти зышъхьэ зыгъэиныжьырэр Тхьэм ыгъэцIыкIущт, ежь
ышъхьэ зыгъэцIыкIужьырэри Тхьэм ыгъэиныщт.

Хьисэрэ сабыйхэмрэ

(Маттэ 19:13-15; Марк 10:13-16)

[15]ЕтIанэ цIыфхэм сабыйхэр Хьисэ къыфащагъэх, Тхьэм ынэшIу къащифэным
пае, Хьисэ ахэмэ атеIэбэнэу. Ау игъогу рыкIохэрэм ар залъэгъум, афадагъэп. [16]Ау
Хьисэ сабыйхэм къяджи къыIуагъ:
–Сабыйхэр садэжь къэрэкIох, зи яшъумыIоу, сыда пIомэ ащ фэдэхэр Тхьэм и
Тетыгъошхо ыIэчIэгъ чIэтых. [17]Шъыпкъэр шъосэIо, сабыим Тхьэм и Тетыгъошхо
зэридэрэм фэдэу, хэтми Тхьэм и Тетыгъошхо зымыдэрэр а Тетыгъошхом ыIэчIэгъ
чIэхьащтэп.

Тхьэмэтэ баир

(Маттэ 19:16-30; Марк 10:17-31)

[18] Зы тхьаматэ горэ Хьисэ къеупчIыгъ:
–Дин гъэсэкIо дэгъу, мыкIодыжьын щыIэныгъэ IахьышIу къыслъысыным пае, сыда
сшIэн фаер?

18:12 сэнэкIы – агухэмкIэ фаехэу, фарисейхэм тхьамафэ къэс мэфитIо анэкIыщтыгъ.

[19]–Сыда дэгъукIэ укъызкIысаджэрэр?– риIожьыгъ Хьисэ а лIым. –Тхьэм
нэмыкIэу зи дэгъу щыIэп. [20]Тхьэм иунашъохэр* ошIэх: «Зинэ умышIэ, цIыф умыукI,
умытыгъу, нэмыкI цIыфхэм пцIы атемылъхь, уятэрэ уянэрэ лъытэныгъэ афэшI».
[21] –СикIэлэгъу къыщегъэжьагъэу ахэр зэкIэ сэгъэцакIэх,– риIожьыгъ адрэм.
[22] Ар Хьисэ зызэхехым, риIуагъ:
–Джыри зы уищыкIагъ. УиIэр зэкIэ щэжьи, ахъщэр тхьамыкIэхэм ят.
Джащыгъум уашъом мылъкушхо щыуиIэ хъущт. ЕтIанэ сауж къырыкIу.
[23]Адрэм ар зызэхехым, ыгу лъэшэу къеуагъ, сыда пIомэ мылъкушхо иIагъэти
ары. [24]Ау Хьисэ ащ ыгу къызэреорэр зелъэгъум, къыIуагъ:
–Мылъку зиIэхэмкIэ Тхьэм и Тетыгъошхо ыIэчIэгъ чIэхьанхэу сыдэу къин!
[25]Баир Тхьэм и Тетыгъошхо ыIэчIэгъ чIэхьаным нахьи, махъшэр мэстанэм икIыныр
нахь IэшIэх.
[26] Ар зэхэзыхыгъэ цIыфхэм къаIуагъ:
–Арэущтэу щытмэ, ежьым зимыгъэкIодэу, хэта зыкъэзыгъэнэжьын
зылъэкIыщтыр?
[27] –ЦIыфмэ ашIэн амылъэкIырэр Тхьэм ышIэн елъэкIы,– къыIуагъ Хьисэ.
[28] –Мо къэдаIолъ!– къыIуагъ Петрэ. –Тэ тиIэгъэ пстэури къэдгъани, о уауж
тыкъырыкIуагъ.
[29]–Шъыпкъэр шъосэIо,– ариIожьыгъ Хьисэ, –хэт щыщми е зиунэ, е зятэ-
янэхэр, е зышхэр, е зышыпхъухэр, е зишъуз, е зибынхэр Тхьэм и Тетыгъошхо пае
къэзыгъэнагъэу, [30]иIагъэм нахьи бэкIэ нахьыбэ мы дунаим щызымыгъотыжьыщт
цIыф зи щыIэп, адрэ дунаими мыкIодыжьын щыIэныгъэ щыриIэ хъущт.

Хьисэ ежьыр зэраукIыщтри, лIагъэхэм къызэрахэтэджыкIыжьыщтри ящэнэрэу къызэриIуагъэр

(Маттэ 20:17-19; Марк 10:32-34)

[31] Хьисэ игъогу рыкIорэ нэбгырэ пшIыкIутIур зы лъэныкъокIэ Iуищыхи
ариIуагъ:

18:20 Тхьэм иунашъохэр – еплъ Пегъымбар Мусэ ятIонэрэ тхылъэу ытхыгъэм 20:12-16.

–Мары, тэ джы Ерусалим тыдэкIуае. ЦIыф Лъэпкъым ы Къо ехьылIагъэу

пегъымбархэм атхыгъэ пстэури къехъулІэхэзэ, къэшъыпкъэжьыщтых. [32] Ащ
къикІырэр ежьыр хымэ лъэпкъхэм* аІэкІэхьащт. Ахэри къыкІэнэкІэщтых,
къехъоныщтых ыкІи къытеужъунтхэщтых. [33]ЕтІанэ къамыщкІэ къеощтых ыкІи
аукІыщт, ящэнэрэ мафэми ежьыр лІагъэхэм къахэтэджыкІыжьыщт.
[34] Ау игъогу рыкІохэрэм а гущыІэхэу ариІуагъэхэм ащыщэу зи
къагурыІуагъэп. А гущыІэхэм къарыкІырэр ахэмкІэ шъэфэу щытыгъэх, Хьисэ ахэмэ
къаригъэкІыгъэри къагурыІуагъэп.

Хьисэ зы лъэІокІо нэшъу горэ зэригъэхъужьыгъэр

(Маттэ 20:29-34; Марк 10:46-52)

[35]Хьисэ Ерихон къалэм* кІозэ игъунэгъоу зэхъум, нэшъу горэ лъэІуакІоу
гъогу напцэм Іусыгъ. [36]ЦІыф купышхо блэкІэу зызэхехым, ар къэупчІагъ:
–Сыда мыр?
[37]–Назарет щыщ Хьисэ мыщ дэжьым блэкІы,– къыраІуагъ цІыфхэм.
[38] Ар къызаІом, нэшъур мэкъэшхокІэ къэджагъ:
–Даутэ ы Къо* Хьисэ, гукІэгъу къысфэшІ!
[39]Апэ ит цІыфхэм амыдэу, «Щыгъэт!» аІуи къыраІуагъ. Ау ар джыри нахь
мэкъэшхокІи къэджагъ:
–Даутэ ы Къу, гукІэгъу къысфэшІ!
[40] Хьисэ къызэтеуцуи, ежьым ыдэжь а лІыр къаригъэщагъ. Нэшъур игъунэгъоу
къызэкІом, еупчІыгъ:
[41] –Сыда къыпфэсшІэнэу узыфаер?
–Тхьаматэ, сынэхэр къэгъэплъэжьых,– къыІожьыгъ нэшъум.

18:32 хымэ лъэпкъхэр – Рим (Рум) цІыфхэу тетыгъо зиІэхэр ары.
18:35 Ерихон къалэр – Ерусалим итемыр тыгъэ къыкъокІыпІэ лъэныкъокІэ, километрэ 24-кІэ пэчыжьэу, Иордан псыхъом итыгъэ къохьэпІэ лъэныкъокІэ ит.
18:38 Даутэ ы Къо – цІыфхэр мыкІодхэу Къэзыгъэнэжьырэр пачъыхьэ Даут иунэгъо лъэпкъы зэрэщыщым пае джуртхэр ащ «Даутэ ы КъокІэ» еджэх.

[42]–Унэхэр къэплъэжьыщтых,– къыриІуагъ Хьисэ. –УишІошъхъуныгъэ
уигъэхъужьыгъ.
[43]Ардэдэм нэшъум ынэхэр къэплъэжьыгъэх, Тхьэми щытхъу фишІызэ, Хьисэ
ыуж ихьагъ. ЦІыф пстэуми ар залъэгъум, ахэми Тхьэм щытхъу фашІыгъ.

ЯПШІЫКІУБГЪОНЭРЭШЪХЬ

Хьисэрэ Закхейрэ

Ащ нэужым Хьисэ Ерихон къалэм дэхьагъэу ащ кІоцІырыкІыщтыгъ. [2]Закхей
зыцІэу зы лІы горэ ащ дэсыгъ. Ар хьакъулахь ахъщэр хэзыххэрэм япащэхэм
ащыщыгъ, цІыф баеуи щытыгъ. [3] Хьисэ хэтми зыщыщыр зэригъэлъэгъумэ
шІоигъуагъ, арышъхьэкІэ ежьыр лІы мылъагэу щытыти, цІыф купышхом хэтэу зи
ылъэгъун ылъэкІыщтыгъэп. [4]Арыти, цІыфхэм апэ ишъи, ынджыр чъыг горэм
дэпшыягъ, Хьисэ ылъэгъуным пае, сыда пІомэ Хьисэ а гъогумкІэ блэкІын фэягъ.
[5]Хьисэ а чІыпІэм зынэсым, дэплъыий, Закхей риІуагъ:
–Закхей, псынкІэу къех, непэ уадэжь себлэгъэн фае.
[6]Закхей псынкІэу къехыжьи, игуапэу иунэ Хьисэ ригъэблэгъагъ. [7] ЦІыф пстэуми ар
залъэгъум, агу емыІоу аІуагъ:
–ПсэкІод зышІэрэм ыдэжь хьакІэу ихьагъ.
[8]Закхей къэтэджи, Зиусхьан Хьисэ къыриІуагъ:
–Мо къэдаІолъ, Зиусхьан! Симылъку ызыныкъо тхьамыкІэхэм ястыщт. Зы
Іоф горэмкІэ цІыф горэ згъэпцІагъэмэ, фэдиплІ ар фэспщыныжьыщт.
[9]–ЦІыфхэр мыкІодхэу къэзыгъэнэжьырэр непэ мы унагъом ыдэжь
къэкІуагъ,– риІуагъ Хьисэ Закхей, –сыда пІомэ мы лІыри Ибрахьимэ къытехъукІыгъэ
цІыфхэм ащыщ. [10]Сыда пІомэ ЦІыф Лъэпкъым ы Къо къызфэкІуагъэр цІыфхэу
кІодыгъэхэм алъыхъунышъ, мыкІодхэу къыгъэнэжьынхэр ары.

Минэ зыцІэ ахъщэхэм яхьылІэгъэ гъэсэпэ тхыдэр

(Маттэ 25:14-30)

[11] ЦIыфхэр Хьисэ гущыIэхэу къыIохэрэм ядэIухэ зэхъум, мы гъэсэпэ тхыдэр къыпигъэхъуагъ; сыда пIомэ Хьисэ Ерусалим игъунэгъоу щытыгъ, Тхьэм и Тетыгъошхо ардэдэм къэлъэгъонэуи цIыфхэр гугъэщтыгъэх. [12]Арэущтэу зэхъум, Хьисэ къыIуагъ:

–Зы пщы горэ зы хэгъэгу чыжьэ горэм кIонэу щытыгъ, ежь ихэгъэгу пае пачъыхьэ заригъэшIынышъ, етIанэ къыгъэзэжьыным пае. [13] ДэкIыным ыпэкIэ, иунэIутхэм ащыщхэу нэбгырипшI къыджи, минэ* зыцIэ ахъщэ зырыз арити ариIуагъ: «Къэсэгъэзэжьыфэ, мы ахъщэмкIэ къэшъущэф ыкIи шъущэ».

[14]–Ау мы пщым ихэгъэгу щыщ цIыфхэм ежьыр ауджэгъущтыгъэти, «Мы лIыр пачъыхьэ къытфэхъунэу тыфаеп», аIоу арагъэIонэу лIыкIохэр пщым ыужкIэ а хэгъэгум агъэкIуагъэх.

[15]–Ащ пае къэмынэу а пщыр пачъыхьэу агъэнэфагъ. ЕтIанэ пщым къызегъэзэжьым, унэIутхэу ахъщэхэр зэритыгъагъэхэм къяджагъ. Ахэмэ ащыщэу хэти ищэн-щэфэн IофкIэ ыгъэхъагъэхэр зэригъашIэмэ шIоигъуагъ.

[16]–Апэрэ унэIутыр къакIуи къыIуагъ: «Тхьаматэ, къысэптыгъэ минэ ахъщэмкIэ фэдипшI къэзгъэхъагъ».

[17]–Тхьаматэм ащ риIуагъ: «Дэгъоу пшIагъэ, сиунэIут дэгъу! Iоф макIэхэмкIэ сызщыгугъышъунэу лIэу узэрэщытыгъэм пае, къэлипшI къыпIэкIэслъхьащт».

[18]–ЯтIонэрэ унэIутыр къакIуи къыIуагъ: «Тхьаматэ, къысэптыгъэ минэ ахъщэмкIэ фэдитф къэзгъэхъагъ».

[19]–Тхьаматэм ащ риIуагъ: «Къэлитф о къыпIэкIэслъхьащт».

[20]–Ящэнэрэ унэIутри къакIуи къыIуагъ: «Тхьаматэ, мары о уиминэ ахъщэ.
Хъэдэн горэм кIоцIысщыхьи, щызгъэлъыгъ. [21]ЛIы пхъашэу узэрэщытым пае,
сыкъыпщыщынагъ. УмыгъэтIылъыгъэр къэоштэжьы, чIыгум о хэмыпхъагъэри къэохыжьы».

[22]–Итхьаматэ ащ риIуагъ: «О уигущыIэхэмкIэ узгъэмысэщт, о унэIут бзадж!

19:13 минэ – дышъэ ахъщэу лэжьакIом мэзищкIэ лэжьапкIэу ратыщтыгъэр ары.

О пшIэщтыгъ сэ лIы пхъашэу сызэрэщытри, сымыгъэтIылъыгъэр къызэрэсштэжьырэри, чIыгум хэсымыпхъагъэр къызэрэсхыжьырэри. [23] Сиахъщэ банкым сыда о зыкIимылъхьагъэр? Ащыгъум къызысэгъэзэжьым, сиахъщэ хэхъуагъэу къычIэсхыжьыщтыгъ».

[24] –ЕтIанэ тхьаматэм къыбгъодэтхэм ариIуагъ: «Мы лIым минэ ахъщэр Iышъухи, минэ ахъщипшI зиIэм ешъут».

[25]–Ахэмэ раIуагъ: «Тхьаматэ, минэ ахъщипшI ащ иIахэба?»

[26]–Тхьаматэм къыIожьыгъ: «Сэ шъосэIо, Тхьэм хэт щыщми зиIэм нахьыбэ къыритыщт, ау Тхьэм зи зимыIэм иIэ тIэкIури Iихыжьыщт. [27]Ау джы сэ сипыйхэу пачъыхьэ сафэхъунэу фэмыягъэхэр къашъущэхи, сапашъхьэ щышъуукIых».

Щытхъушхо иIэу, Хьисэ Ерусалим зэрэдэхьагъэр

(Маттэ 21:1-11; Марк 11:1-11; Иуан 12:12-19)

[28]Хьисэ а гущыIэхэр къызеIохэм ыуж, Ерусалим дэкIоенэу игъогу техьажьыгъ. [29]Елеон зыцIэ Iуашъхьэм **Iус** къуаджэхэу Виффагиерэ Вифаниерэ зыцIэхэм Хьисэ ягъунэгъу зэхъум, игъогу рыкIохэрэм ащыщхэу нэбгыритIу ыпэкIэ ыгъэкIуагъэх, [30]мырэущтэу ариIозэ:

–ШъуапэкIэ ит къуаджэм шъудахь. Шъузэрэдахьэу щыд къунанэу зы цIыф ныбжьи зытемытIысхьагъэр епхыгъэу шъуапэ къифэщт. Ар къыкIэрышъутIэтыкIи, мо къашъущэ. [31]«Сыд ар къызыкIыкIэрышъутIэтыкIырэр?» ыIоу, зыгорэ къышъоупчIымэ, мырэущтэу ешъуIу: «Зиусхьаныр ащ фай».

[32] А лIыкIуитIур кIохи, Хьисэ зэрариIуагъэм тетэу зэкIэ къагъотыгъ. [33]Щыд къунаныр къызыкIэратIэтыкIым, ар зиехэм къараIуагъ:

–Сыда щыд къунаныр зыкIыкIэрышъутIэтыкIырэр?

[34] –Зиусхьаныр ащ фай,– къаЇуагъ ахэмэ.

[35] ЕтIанэ щыд къунаныр Хьисэ дэжь къащи, ящыгъынхэр тыралъхьахи, Хьисэ тырагъэтIысхьагъ. [36]Хьисэ щыд къунаным тесэу кIо зэхъум, цIыфхэм ящыгъынхэр гъогум фытыраубгъощтыгъэх.

[37]Ерусалим игъунэгъоу гъогур Елеон Iуашъхьэм къызщехырэ чIыпIэм Хьисэ зынэсым, Iофышхо гъэшIэгъонхэу алъэгъугъэ пстэуми апае гушIохэу, мэкъэшхокIэ Тхьэм щытхъу фашIэу, игъогу рыкIорэ куп пстэуми аIоу аублагъ:

[38] –Зиусхьаным ыцIэкIэ къакIорэ пачъыхьэм щытхъушхор ий! Мамырныгъэ уашъом щыI! Анахь Иным щытхъушхор ий!* [39] ЦIыф купышхом хэтэу фарисей заулэмэ Хьисэ къыраIуагъ:

–Дин гъэсакIу, уигъогу рыкIохэрэм щагъэтынэу яIу!

[40]–Сэ шъосэIо,– къыIожьыгъ Хьисэ, –ахэмэ щагъэтмэ, мыжъохэр къэкуощтых.

[41] Хьисэ Ерусалим нахь игъунэгъу къэси, къалэр зелъэгъум, ащ фэгъызэ къыIуагъ:

[42] –О мамырныгъэ къыпфэзыхьыщт Iофхэр непэ пшIагъоет, ау джы о унэхэм ахэр ашIогъэбылъыгъэу щытых; [43]сыда пIомэ, уипыйхэм пытапIэхэмкIэ укъызыщауцухьащт мафэхэр къыпфэкIощтых. Ахэмэ о укъаухъурэищт, тэдрэ лъэныкъокIи къыптезэрэгъэбэнэщтых. [44] Уипыйхэм ори уибынхэу къыбдыдэсхэри шъуагъэкIодыщт, мыжъуитIу зэтелъэуи къагъэнэщтэп, умыкIодэу Тхьэм укъызигъэнэжьын уахътэр къызэрэпфифагъэр къызэрэбгурымыIуагъэм пае.

Хьисэ щэн-щэфакIохэр Тхьэм иунэшхо къызэрэчIифыгъэхэр

(Маттэ 21:12-17; Марк 11:15-19; Иуан 2:13-22)

[45] ЕтIанэ Хьисэ Тхьэм иунэшхо чIахьи, щэн-щэфакIохэр* къычIифхэу ыублагъ. [46]Ахэмэ ариIуагъ:

–Тхьэм къызэриIорэр игущыIэ тхыгъэхэм арыт:* «Сэ сиунэ тхьэлъэIупIэу щытыщт». Ау шъо «хъункIэкIо гъэбылъыпIэм»* фэдэу шъушIыгъэ.

19:38 Еплъ Сэбур (Псалтыр) 118:25-26 (урыс библиемкIэ 117:25-26).
19:45 щэн-щэфакIохэр – ахэмэ къурмэныпхъэ былымхэр Тхьэм иунэшхо ищагу щащэщтыгъэх.
19:46 Тхьэм игущыIэ тхыгъэхэм арыт – еплъ Пегъымбар Ешай тхылъэу ытхыгъэм 56:7.
19:46 хъункIэкIо гъэбылъыпIэ – еплъ Пегъымбар Иеремие тхылъэу ытхыгъэм 7:11.

[47]Мафэ къэси Тхьэм иунэшхо чIэтэу, Хьисэ цIыфхэм Тхьэм игущыIэхэр аригъашIэщтыгъэх. АрышъхьакIэ дин пэщэшхохэм, Тэурат егъэджэкIо пащэхэм, адрэ тхьаматэхэу цIыфмэ яIэхэм Хьисэ зэрагъэкIодыщт шIыкIэм лъыхъухэу аублагъ, [48]ау цIыф пстэуми ягуапэу Хьисэ едэIущтыгъэхэти, мыхъунэу рашIэнэу зи агъотыгъэп.

ЯТЮКIЭНЭРЭШЪХЬ

Джурт тхьаматэхэр Хьисэ итетыгъо къезытыгъэмкIэ къызэреупчIыгъэхэр

(Маттэ 21:23-27; Марк 11:27-33)

Мафэ горэм Тхьэм иунэшхо чIэтэу, Хьисэ цIыфхэм Тхьэм игущыIэхэр аригъашIэхэзэ, къэбарышIур аригъэIущтыгъэ. Джащыгъум дин пэщэшхохэмрэ Тэурат егъэджэкIо пащэхэмрэ нахьыжъхэр ягъусэхэу къыбгъодахьэхи къеупчIыгъэх:

[2]–КъытаIу, мы Iофхэр пшIэнхэу фитыныгъэр тыда къыздипхыгъэр, е ахэр пшIэнхэу тетыгъор хэта о къыозытыгъэр?

[3] –Сэри шъо зы Iоф горэкIэ сышъоупчIыщт,– ариIожьыгъ Хьисэ. –ПэгъокI къысэшъут. [4]Иуан цIыфхэр ыумэхъынхэу хэта къэзыгъэкIуагъэр, цIыфхэр ара, хьауми Тхьэр ара?

[5] –«Тхьэр ары Иуан къэзыгъэкIуагъэр», тIомэ, «Адэ, сыд пае Иуан къыIуагъэхэр шъушIошъ мыхъугъэха?» къыIожьыщт,– аIозэ, ахэр зэупчIыжьыгъэх. [6]–
Ау «ЦIыфхэр ары къэзыгъэкIуагъэхэр», тIомэ, цIыф пстэури мыжъохэмкIэ къытаохэзэ, таукIыщт, сыда пIомэ Иуан пегъымбарэу зэрэщытыгъэр ашIошъ мэхъу.

[7]Арыти, –Иуан къэзыгъэкIуагъэр тшIэрэп,– къаIуагъ.

[8] –Ащыгъум сэри шъосIощтэп, мы Iофхэр сшIэнхэу фитыныгъэр къыздисхыгъэр,– ариIожьыгъ Хьисэ.

СэнэшъхьэшIэ бзаджэхэм яхьылIэгъэ гъэсэпэ тхыдэр

(Маттэ 21:33-46; Марк 12:1-12)

[9]ЕтIанэ Хьисэ цIыфхэм мы гъэсэпэ тхыдэр афиIуатэу ыублагъ:
-ЛIы горэм сэнэшъхьэ хатэ ыгъэтIысхьи, сэнэшъхьашIэ* горэхэм аIэкIилъхьагъ. Ащ нэужым хымэ хэгъэгу горэм бэрэ къэтынэу кIуагъэ. [10]Сэнэшъхьэ
пычыжьыгъор къызэсым, исэнэшъхьэ Iахьэ къыратыжьынэу сэнэшъхьашIэхэм адэжь
зы унэIут горэ ыгъэкIуагъ. Ау сэнэшъхьашIэхэр унэIутым къеохи, IэнэкIэу
къатIупщыжьыгъ. [11] Хатэр зием етIани зы унэIут горэ ыгъэкIуагъ, ау ащи къеохи, лые
къырахи, IэнэкIэу къатIупщыжьыгъ. [12]ЕтIани ящэнэрэ унэIут горэ ыгъэкIуагъ. Ари
къауIи, къыд афыжьыгъ.
[13] –Джащыгъум сэнэшъхьэ хатэр зием къыIуагъ: «Сыда сшIэщтыр? Сэ шIу
слъэгъурэ скъо кIасэр згъэкIон. Ащ лъытэныгъэ къыфашIынкIи мэхъу».
[14]–Ау сэнэшъхьашIэхэм хатэр зием ыкъо залъэгъум, зэупчIыжьхи
зэраIожьыгъ: «Мыры сэнэшъхьэ хатэр къызыфэнэжьыщтыр. Ар тэжъугъэукIи,
сэнэшъхьэ хатэр тэ къытфэнэжьыщт». [15] Арэущтэу сэнэшъхьэ хатэм къыдадзыжьи
къаукIыгъ.
–Сэнэшъхьэ хатэр зием сыда ахэмэ аришIэщтыр?– къыпигъэхъожьыгъ
Хьисэ. [16]–Ар къэкIонышъ, сэнэшъхьашIэхэр ыгъэкIодынхэшъ, сэнэшъхьэ хатэр
нэмыкIхэм аIэкIилъхьащт.
–Тхьэм ерэмыд!– къаIуагъ цIыфхэм ар зызэхахым.
[17] Ау Хьисэ ахэмэ яплъи къыIуагъ:
–Ащыгъум мы гущыIэхэу Тхьэм игущыIэ тхыгъэхэм арытхэм* сыда
къарыкIырэр:

«Унэ зышIыхэрэм зэрамыпэсэу чIадзыжьыгъэ
мыжъор
мыжъо лъэпсэ дэдэу унэм фэхъугъ»?

[18]–А мыжъом тефэрэр къызэпкъыриутыщт, ау зытефэрэр мыжъом
ыщытIэщт.

20:9 сэнэшъхьашIэхэр – сэнэшъхьэ хатэм щылажьэхэрэр ары.
20:17 Тхьэм игущыIэ тхыгъэхэм арытхэр – еплъ Сэбур (Псалтыр) 118:22 (урыс библиемкIэ 117:22).

[19]Тэурат егъэджэкIо пащэхэмрэ дин пэщэшхохэмрэ Хьисэ мы гъэсэпэ тхыдэр
ежьхэм яхьылIагъэу къызэриIотагъэр къагурыIуагъэти, а сыхьат дэдэм Хьисэ
къаубытынэу пылъыгъэх, ау цIыфхэм ащыщынэщтыгъэх.

Хьакъулахь ахъщэм ехьылIагъ

(Маттэ 22:15-22; Марк 12:13-17)

[20]Арыти, Тэурат егъэджэкIо пащэхэмрэ дин пэщэшхохэмрэ Хьисэ
еплъакIощтыгъэх, къуалъхьэкIи ащэфыгъэхэу, шъыпкъагъэ зиIэ цIыфхэм афэдэу
тхьагъэпцIыгъэкIэ зызышIырэ цIыф куп фагъэкIуагъэх. Хьисэ хэкум ипщэу тетыгъор
зиIэм ыIэ IэкIагъэхьаным пае, зы гущыIэ горэм тыраубытэнэу гугъэщтыгъэх. [21] Ахэр
Хьисэ къеупчIыгъэх:
–Дин гъэсакIу, о шъыпкъагъэр къызэрэпIорэри, цIыфхэм шъыпкъагъэр
зэрябгъашIэрэри тэшIэ. ЦIыфхэм ятеплъэ уемыплъэу, цIыф пстэури уизэфэдэхэу
щытых, шъыпкъагъэм тетэуи Тхьэм игъогу цIыфхэм яогъашIэ. [22]Кайсарым*
хьакъулахь ахъщэр етты хъущта, мыхъущта?
[23] Ау Хьисэ ахэмэ ятхьагъэпцIыгъэ гу лъитагъэти ариIуагъ:
–Сыд пае сыхэжъугъэукъонэу шъупылъа? [24]Зы динар* ахъщэ
сэжъугъэлъэгъу. Хэта зисурэт мыщ итыри, хэта зыцIэ мыщ тетхагъэри?
–Кайсарыр ары,– къаIуагъ ахэмэ.
[25] –Ащыгъум Кайсарым иер Кайсарым ешъутыжь, Тхьэм иери Тхьэм
ешъутыжь,– ариIуагъ Хьисэ.
[26]Арэущтэу цIыфхэм апашъхьэ гущыIэ горэм щытыраубытэнэу алъэкIыгъэп,
пэгъокIэу Хьисэ аритыгъэри агъэшIагъозэ заушъэфыгъ.

20:22 Кайсар – а лъэхъаным, Хьисэ къызэхъу нэужым я 14-37 илъэсхэм къакIоцI, Тиверый зыцIэр Рим Кайсарэу щытыгъ.
20:24 динар – ар лэжьакIом имэфапкIэщтыгъ.

Саддукейхэр лIагъэхэм якъэтэджыжьын ехьылIагъэу Хьисэ къызэреупчIыгъэхэр
(Маттэ 22:23-33; Марк 12:18-27)

[27] Саддукейхэу* лIагъэхэр къызэрэтэджыжьыщтхэр зышIошъ мыхъухэрэм
ащыщхэу заулэ Хьисэ къыбгъодахьэхи къеупчIыгъэх:
[28]–Дин гъэсакIу, пегъымбар Мусэ мырэущтэу къытфитхыгъ:* «ЛIы горэм
ышы лIэу, бын имыIэу шъуз къыкIэнмэ, ышы унагъо фишIыным пае, а лIым
шъузабэр къыщэжьын фае». [29]Джы зэкъошибл щыIагъ. Ахэмэ ащыщэу апэрэм шъуз
къыщагъ, ау бын къыкIэмынэу дунаим ехыжьыгъ. [30]ЯтIонэрэми а шъузыр
къыщэжьыгъ. Ащи бын къыкIэмынэу дунаим ехыжьыгъ. [31] Ящэнэрэми а шъузыр
къыщэжьыгъ. Ащ фэдэуи яблэнэрэм нэс бын къакIэмынэу зэкIэри дунаим
ехыжьыгъэх. [32]Зэпстэуми ауж дэдэу шъузыри дунаим ехыжьыгъ. [33]Джы лIагъэхэр
къызытэджыжьхэкIэ, хэта зишъузыщтыр ар? Сыда пIомэ блыми шъузэу яIагъэшъ
ары.
[34]–Джырэ цIыфхэм къащэх ыкIи дэкIох,– ариIожьыгъ Хьисэ ахэмэ. [35] –Ау
лIагъэхэм къахэтэджыкIыжьынхэшъ, адрэ дунаим щыпсэунхэу зифэшъуашэхэм шъуз
къащэжьыщтэп, лIыми дэкIожьыщтхэп. [36]Ахэр мэлэIичхэм афэдэх, лIэн
алъэкIыжьыщтэп ыкIи лIагъэхэм къахэтэджыкIыжьыгъэхэшъ, Тхьэм ибынхэу
щытых. [37]Ау лIагъэхэр къызэрэтэджыжьыщтхэр пегъымбар Мусэми нафэу
къыгъэлъэгъуагъ. Сыда пIомэ пэнэ куандэм икъэбар* Тэурат хабзэм зэрыт чIыпIэм
ыдэжь ит пегъымбар Мусэ Тхьэу Зиусхьаным «Ибрахьими, Исхьакъи, Якъуби я
ТхьэкIэ» зэреджэрэр. [38]Ащ къикIырэр Тхьэр псэухэмрэ лIагъэхэу зыфаIохэрэмрэ я
Тхьэу зэрэщытыр ары; сыда пIомэ ежьым ыдэжькIэ пстэури псэух.
[39]Хьисэ ар къызеIом, Тэурат егъэджэкIо пащэхэм ащыщхэу заулэмэ къаIуагъ:

20:27 Саддукейхэр – дин пащэхэм ащыщхэу, диным пылъхэу зы тхьаматэ купэу щытыгъэх. Ахэмэ тхылъ лъапIэхэу алъытагъэхэр Тэурат хабзэм ит тхылъитфыр ары ныIэп.
20:28 Пегъымбар Мусэ мырэущтэу къытфитхыгъ – еплъ Пегъымбар Мусэ ятфэнэрэ тхылъэу ытхыгъэм 25:5-6.
20:37 пэнэ куандэм икъэбар – еплъ Пегъымбар Мусэ ятIонэрэ тхылъэу ытхыгъэм 3:2-6.

–Дин гъэсакIу, дэгъоу къэпIуагъ.
[40]ЕтIанэ ащ нэмыкIыкIэ Хьисэ къеупчIыжьынэу хэти тегушхуагъэп.

Мэссихь хэта зыкъор?
(Маттэ 22:41-46; Марк 12:35-37)

[41] Ащ дэжьым Хьисэ ахэмэ ариIуагъ:
–Мэссихь* Даутэ ыкъоу сыдэущтэу аIонэу хъугъа? [42, 43]Сыда пIомэ ежь
Даутэ мыщ фэдэу къызэриIуагъэр Сэбурым итба:*
«Тхьэу Зиусхьаным сэ си Зиусхьан къыриIуагъ:
О уипыйхэр лъэгукIэтын пфэсшIыхэфэ,
сэ сиджабгъукIэ къызготIысхь»?
[44]–Ежь Даутэ Мэссихь «Си ЗиусхьанкIэ» еджэ,–къыпигъэхъожьыгъ Хьисэ. –
Арэу зыхъукIэ, сыдэущтэу Мэссихь Даутэ ы Къоу хъура?

Хьисэ Тэурат егъэджэкIо пащэхэм ямысагъэ къызэрэхигъэщыгъэр
(Маттэ 23:1-36; Марк 12:38-40; Лука 11:37-54)

[45] ЦIыф пстэури Хьисэ къедэIухэ зэхъум, игъогу рыкIохэрэм ариIуагъ:
[46]–Тэурат егъэджэкIо пащэхэм шъуафэсакъ. Ахэмэ шъошэ кIыхьэхэр
ащыгъхэу къакIухьаныр якIас. ЗэIукIэхэми ежьхэм аIэхэм цIыфхэр ащырагъэбэунхэр
шIу алъэгъу. Синэгогухэм цIыфхэр защызэIукIэхэкIи, ешхэ-ешъошхохэм адэжьи
тхьэмэтэ тIысыпIэхэр аубытынхэри шIу алъэгъу. [47] Шъузабэхэм яунэхэри
къатырахых. ЦIыфхэм зыкъарагъэгъэшIэгъоным пае, ятхьэлъэIухэр агъэкIыхьэх.
Тхьэм ахэмэ яфэшъуашэ инэу аригъэпщыныжьыщт.

20:41 Мэссихь – еплъ 2:26.
20:42-43 Сэбурым итба – еплъ Сэбур (Псалтыр) 110:1 (урыс библиемкIэ 109:1).

ЯТЮКIЫРЭ ЗЫНЭРЭШЪХЬ

Шъузабэм ахъщэу Тхьэм пае ытыгъэр
(Марк 12:41-44)

Хьисэ Тхьэм иунэшхо чIэтэу зэплъэм, цIыф байхэм Тхьэм тын фашIэу,
ахъщэхэр пхъуантэхэм адалъхьэхэу ылъэгъугъ. [2]Яплъы зэхъум, шъузэбэ тхьамыкIэ
горэм гъоплъэ ахъщитIу пхъуантэм дилъхьэу ылъэгъугъ.
[3] –Шъыпкъэр шъосэIо,– къыIуагъ, –мы шъузэбэ тхьамыкIэм адрэ пстэуми
анахьи нахьыбэ дилъхьагъ; [4]сыда пIомэ ахэмэ ахъщэу къялыжьыгъэм щыщ
далъхьагъэти ары, ау а шъузабэм зэрыпсэунэу мэкIэ тIэкIоу иIэр зэкIэ дилъхьагъ.

Тхьэм иунэшхо зэрэзэхакъутэщтыр Хьисэ къызэриIуагъэр
(Маттэ 24:1-2; Марк 13:1-2)

[5]Тхьэм иунэшхо мыжъо дахэхэмкIи тынхэу цIыфхэм Тхьэм фашIыгъэхэмкIи
дахэу гъэкIэрэкIагъэу зэрэщытым зыгорэхэр зытегущыIэхэм, Хьисэ къыIуагъ:
[6] –Мыщ дэжьым щышъулъэгъурэр мыжъуитIу къызэтемынэжьэу, пстэури
къызызэхэтэкъощт мафэхэр къэсыщтых.
[7]–Дин гъэсакIу, о зыфэпIогъэ Iофхэр сыдигъо къэхъущтха, ахэр
къызэрэхъущтхэм янэшанэхэри сыдха?– къеупчIыгъэх ахэр.

Нэшанэхэмрэ къиныбэ щэчыныгъэмрэ
(Маттэ 24:3-14; Марк 13:3-13)

[8] –ЦIыфхэм шъукъызэрамыгъэпцIэщтым шъуфэсакъ,– къыIожьыгъ Хьисэ. –
Сыда пIомэ сэ сцIэкIэ зэджэжьхэу, «Сэры Мэссихь», аIоу ыкIи «Мафэр къэблэгъагъ»,
аIоу цIыфхэу къэкIощтхэр бэу хъущтых. Ахэмэ ауж шъуимыхь. [9] Заохэм
якъэбархэмрэ цIыфхэм пачъыхьагъухэм ягъэпсыкIэ акъутэжьынэу
къызэрэтаджэхэрэм якъэбархэмрэ зызэхэшъухыкIэ, шъукъэмыщт. А Iофхэр
къэхъунхэ фае, ау дунаим икIэух занкIэу къэсыщтэп.
[10]–Зы лъэпкъыр адрэ лъэпкъым, зы пачъыхьагъури адрэ пачъыхьагъум
езэонэу къэтэджыщт,– етIанэ ариIуагъ Хьисэ. [11] –ЧIыпIэ-чIыпIэхэмкIи чIыгур ин
дэдэу щысысыщт, зэпахырэ узхэри гъаблэхэри къэхъущтых. УашъомкIи
щынэгъошхо нэшанэхэр къикIыщтых.
[12]–Ау мы Iоф пстэури къэхъунхэм ыпэкIэ, сэ сцIэ зэрэжъугъэлъапIэрэм пае,
цIыфхэм шъуаубытыщт, къини шъуагъэщэчыщт. Синэгогухэм шъуаратыщт,
хьапсхэми шъуачIадзэщт, пачъыхьэхэмрэ Iэшъхьэтетхэмрэ апашъхьи шъуращэщт.
[13]Джащыгъум ахэмэ апашъхьэ къэбарышIум шыхьат шъуфэхъущт. [14]Ау мыр
шъугухэм арыжъугъэлъ: Зыжъугъэхыеу яшъуIощтыр ыпэкIэ жъугъэхьазырыным
шъупымылъ; [15]сыда пIомэ къышъонэкъокъухэрэр къышъупэмыуцужьышъунхэу ыкIи
къышъупэмыгущыIэжьышъунхэу гущыIэхэри акъылышIуагъэри къышъостыщтых.
[16]Шъуянэ-шъуятэхэми, шъушыхэми, шъуиблагъэхэми, шъуиныбджэгъухэми тетыгъо
зиIэхэм шъуаIэкIагъэхьащт, шъуащыщэу зы купи аукIыщт. [17] Шъо сэ сцIэ
зэрэжъугъэлъапIэрэм пае, цIыф пстэуми шъуауджэгъущт. [18]Ау зы шъхьац налъи шъо
шъушъхьэхэм ахэкIодыкIыщтэп. [19] Теубытэныгъэ шъуиIэмэ, шъупсэхэр мыкIодхэу
къэжъугъэнэжьыщтых.

Ерусалим зэракъутэщтыр Хьисэ къызэриIуагъэр
(Маттэ 24:15-21; Марк 13:14-19)

[20]–Ерусалим дзэхэм къауцухьагъэу зышъулъэгъукIэ, икъутэжьыгъо
къызэрэблэгъагъэр шъушIэщт. [21] Ащыгъум Иудей хэкум ис цIыфхэр Iуашъхьэхэм
ярэкIолIэжьых, къалэм дэсхэри дэрэкIыжьых, губгъом итхэри къалэм
дэрэмыхьажьых. [22] Сыда пIомэ Тхьэм игущыIэ тхыгъэхэм арыт пстэури
къэшъыпкъэжьынхэм пае, цIыфхэм ашIагъэхэр Тхьэм зыщаригъэпщыныжьын
мафэхэр мырых. [23] А мафэхэм бзылъфыгъэ лъэрмыхьэхэмрэ быдзэшъо сабый
зиIэхэмрэ сыхьатмыгъо ежьэщтых. Мы хэгъэгум ицIыфхэр къинышхо хэфэщтых,
Тхьэри мы лъэпкъым лъэшэу къыфэгубжыщт. [24] Ахэмэ ащыщхэр сэшхокIэ
аукIыщтых, адрэхэри гъэрэу къаубытыгъэхэу лъэпкъ пстэуми адэжь ащэщтых. Хымэ

лъэпкъхэм ялъэхъан ыухыфэ, ахэмэ Ерусалим лъэгукIэ аутэщт.

ЦIыф Лъэпкъым ы Къо дунаим къызэрэкIожьыщтыр

(Маттэ 24:29-31; Марк 13:24-27)

25–Нэшэнэ гъэшIэгъонышхохэр тыгъэм, мазэм ыкIи жъуагъохэм
къащылъэгъощтых. ЧIылъэм тет цIыф лъэпкъхэм ашIэщтыр амышIэу агу кIодыщт.
Хыри лъэшэу къыдэуаеу ибырсыр мэкъэшхо къэIущт. 26Дунаим къыщыхъущтхэм
паплъэхэу, цIыфхэр щынагъом хэтхэу мэхыщтых, сыда пIомэ уашъом щыIэ
кIуачIэхэр хъыещтыхэшъ ары. 27Джащыгъум ЦIыф Лъэпкъым ы Къо ошъуапщэм
хэтэу, лъэкIыныгъэшхорэ щытхъушхорэ иIэхэу къакIоу цIыфхэм алъэгъущт. 28 А
Iофхэр къэхъухэу заублэкIэ, шъукъэтэджи, шъушъхьэхэр къэшъуIэтых, сыда пIомэ
Тхьэм къиным шъузщыхихыжьыщт мафэр къэблэгъагъэшъ ары.

Ынджыр чъыгым шъыпкъагъэу къыдгуригъаIорэр

(Маттэ 24:32-35; Марк 13:28-31)

29ЕтIанэ Хьисэ зы гъэсэпэ къэбар горэ ариIуагъ:
–Ынджыр чъыгымрэ адрэ чъыг пстэумрэ шъуяплъ. 30 Чъыгхэр къэтIэмхэу
зыфежьэхэкIэ, гъэмафэр къызэрэблагъэр зыми къышъуимыIоу шъошIэба? 31 Ащ
фэдэу шъори мы Iофхэр къэхъухэу зышъулъэгъухэкIэ, Тхьэм и Тетыгъошхо благъэ
къызэрэхъугъэр шъушIэ.
32 –Шъыпкъэр шъосэIо, мы Iофхэр зэкIэ къэхъунхэм ыпэ, мы лъэпкъыр
кIодыщтэп. 33Уашъомрэ чIылъэмрэ кIодыжьыщтых, ау сэ сигущыIэхэр
кIодыжьыщтхэп.

Сыдигъуи шъусакъ!

34–Ешхэ-ешъонымкIи, утэшъонымкIи, мы дунаим игугъухэмкIи
шъушъхьэхэр зэIышъумыгъэхьанхэу шъузыфэсакъыжь. Армырмэ шъумышIахэу а
мафэр къышъутеошт. 35 Сыда пIомэ а мафэр чIылъэшъхьашъом тет цIыф пстэуми
хъытыум фэдэу къафэкIощт. 36Сыдигъуи шъусакъ, къэхъущт пстэуми шъуахэкIыным
паий, кIуачIэ жъугъотынышъ, ЦIыф Лъэпкъым ы Къо ыпашъхьэ шъузэрихьащтымкIэ
Тхьэм шъуелъэIу зэпыт.
37Мафэ къэс Хьисэ Тхьэм иунэшхо чIэтэу, цIыфхэм Тхьэм игущыIэхэр
аригъашIэщтыгъэх, ау чэщ къэхъу къэс, къалэм дэкIыти, Елеон зыцIэ Iуашъхьэм
чэщыр щырихыщтыгъ. 38Жьэу пчэдыжь къэс Хьисэ едэIунхэу цIыф пстэури Тхьэм
иунэшхо къэкIощтыгъэх.

ЯТЮКIЫРЭ ТIУНЭРЭШЪХЬ

Тхьэмэтэ Хэсэшхом щыщ тхьаматэхэм Хьисэ тхьагъэпцIыгъэкIэ аукIынэу гухэлъ зэрашIыгъэр

(Маттэ 26:1-5, 14-16; Марк 14:1-2, 10-11; Иуан 11:45-53)

Хьалыгъу Мыгъэтэдж зыщашхырэ мэфэшхо мафэхэу ПасхъэкIэ заджэхэрэр*
къэблэгъагъэх. 2Дин пэщэшхохэмрэ Тэурат егъэджэкIо пащэхэмрэ Хьисэ цIыфхэм
амышIэу зэрагъэкIодыщт шIыкIэм лъыхъущтыгъэх, сыда пIомэ ахэр цIыфхэм
ащыщынэщтыгъэхэти ары. 3Джащыгъум Хьисэ игъогу рыкIорэ нэбгырэ
пшIыкIутIумэ ащыщэу ИскариоткIэ заджэхэрэ Иудэ ыгу шэйтаныр ихьагъ. 4ЕтIанэ
Иудэ дин пэщэшхохэмрэ Тхьэм иунэшхо иухъумакIохэм япащэхэмрэ адэжь кIуи,
Хьисэ зэраIэкIигъэхьащт шIыкIэмкIэ адэгущыIагъ. 5 Ахэр гушIуагъэх, ахъщи ратынэу
къагъэгугъагъ. 6Арэущтэу Иудэ адишти, цIыф купышхохэм амышIэу Хьисэ
аГэкIигъэхьаным пае, Iэрыфэгъу уахътэ паплъэу ыублагъ.

Хьисэ игъогу рыкIохэрэм Пасхъэ пчыхьэшъхьашхэр зэрагъэхьазырыгъэр

(Маттэ 26:17-25; Марк 14:12-21; Иуан 13:21-30)

[7]Хьалыгъу Мыгъэтэдж зыщашхырэ мэфэкI мэфэшхо мафэхэм ащыщэу Пасхъэ шъынэр зыщыпIуаубзын фэе мафэр къэсыгъ. [8]Арэущтэу зэхъум, Хьисэ Петрэрэ Иуанрэ ыгъэкIуагъэх, мырэущтэу ариIуагъэу:

22:1 Хьалыгъу Мыгъэтэдж зыщашхырэ мэфэкI мэфэшхо мафэхэу ПасхъэкIэ заджэхэрэр – еплъ 2:41.

–ШъукIуи, Пасхъэ пчыхьэшъхьашхэр тшIыным пае жъугъэхьазыр.
[9]–Тыдэ щыдгъэхьазырынэу уфая?– къыраIожьыгъ ахэмэ.
[10]–ШъукъэдаIу!– ариIуагъ Хьисэ. –Къалэм шъузэрэдахьэу, зы лIы горэм псы къошын ыхьэу къышъуIукIэщт. А лIым ыуж шъуитэу унэу зэрыхьэрэм шъори шъуихьи, [11] унэр зием ешъуIу: «Дин гъэсакIом къыуеIо: Сэррэ сигъогу рыкIохэрэмрэ Пасхъэ пчыхьэшъхьашхэр зыщытшIыщт хьакIэщыр тыдэ щыIа?» [12]Джащыгъум гъэкIэрэкIагъэу зы хьэкIэщышхо лъагэ горэ шъуигъэлъэгъущт. Ащ дэжьым зэкIэри щыжъугъэхьазыр.
[13]Ахэр етIанэ кIохи, Хьисэ къызэрариIуагъэм тетэу къагъоти, Пасхъэ пчыхьэшъхьашхэр агъэхьазырыгъ.

Зиусхьаным ипчыхьэшъхьашхэ
(Маттэ 26:26-30; Марк 14:22-26; 1 Кор. 11:23-35)

[14]Сыхьатыр къызэсым, апостол нэбгырэ пшIыкIутIур игъусэхэу Хьисэ Iанэм пэтIысхьагъ.
[15] –Къин сщэчыным ыпэкIэ, мы Пасхъэ пчыхьэшъхьашхэр къыжъудэсшIымэ лъэшэу сшIоигъуагъ,– ариIуагъ ахэмэ. [16]–Сыда пIомэ сэ шъосэIо, Тхьэм и Тетыгъошхо къэсыгъэу, Пасхъэ мэфэкI мэфэшхом къикIырэр шъыпкъэ къыщэхъуфэ, Пасхъэ пчыхьэшъхьашхэр сэ сшIыжьыщтэп.
[17]ЕтIанэ Хьисэ зы шъуалъэ къышти, Тхьэм щытхъу фишIи къыIуагъ:
–Мыр къашъушти, мыщ итым щыщ шъукъыздешъу; [18]сыда пIомэ сэ шъосэIо, Тхьэм и Тетыгъошхо къэсыфэ, сэнэшъхьэ къутамэм ипс сешъожьыщтэп.
[19]ЕтIанэ Хьисэ хьалыгъур къыштагъ, Тхьэм щытхъу фишIи, зэгуичи, ахэмэ арити къыIуагъ:
–Мы хьалыгъур сэ спкъэу шъо сишIуагъэ шъокIынэу стыщтыр ары. Шъугу сыкъэжъугъэкIыжьыным пае, шъушхы.
[20] Ащ фэдэу пчыхьэшъхьашхэ ужым шъуалъэр къышти къыIуагъ:
–Мы шъуалъэм сэнэпсэу итым къикIырэр зэзэгъыныгъакIэу Тхьэм ежьыррэ шъоррэ шъуазыфагу дилъхьарэр ары. А зэзэгъыныгъакIэр къэзыгъэшъыпкъэжьырэр лъэу шъо сишIуагъэ шъокIынэу сэ къыскIэкIыщтыр ары.* [21] Ау тетыгъо зиIэхэм сэ саIэкIэзыгъэхьащтыр сигъусэу мы Iанэм пэс. [22]ЦIыф Лъэпкъым ы Къо* Тхьэм зэриухыгъэм тетэу, дунаим ехыжьыщт. Ау тетыгъо зиIэхэм ар аIэкIэзыгъахьэрэр сыхьатмыгъо ежьагъ.
[23]Хьисэ ар зеIом, игъогу рыкIохэрэр зэупчIыжьхэу аублагъ:
–Тэ тщыщэу хэта ар зышIэнэу зыгу хэлъыр?

Хьисэ игъогу рыкIохэрэм ащыщэу анахь инэу алъытэн фаемкIэ зэрэзэнэкъокъугъэхэр

[24]Хьисэ игъогу рыкIохэрэм ащыщэу анахь инэу алъытэн фаемкIэ зэнэкъокъухэу аублагъ.
[25] –Дунаим тет пачъыхьэхэр цIыфхэм апшъэ дэсых,– ариIуагъ Хьисэ. –
Тетыгъор зиIэхэми шIу зышIэхэрэмкIэ цIыфхэр зэрагъаджэх. [26]Шъо шъуазыфагу арэп
зэрэщытын фаер. Ар мыхъоу, шъуазыфагу анахь иныр цIыкIум фэдэу орэхъу,
тхьаматэри шъхьагъэрытым фэдэу орэхъу. [27]Хьауми хэта анахь иныр, Iанэм пэсыр ара,
шъхьагъэрытыр ара? Iанэм пэсыр арыба? Ау шъхьагъэрытым фэдэу сэ сышъухэт. [28]Сэ
къин сщэчэу сызыщэтым, сигъусагъэхэр шъоры. [29]Сэ тетыгъо сиIэнэу с Ятэ
къызэрэситыгъэм фэдэу, шъори тетыгъо шъуиIэнэу шъосэты. [30]Сэ си Тетыгъошхо
къызыскIэ, сиIанэ шъупэсэу шъушхэщт ыкIи шъуешъощт, Израил иунэгъо лъэпкъ
пшIыкIутIум хьыкум атешъушIыхьанэу пачъыхьэ тIысыпIэхэм шъуатетIысхьащт.

22:20 А зэзэгъыныгъакIэр къэзыгъэшъыпкъэжьырэр лъэу шъо сишIуагъэ шъокIынэу сэ къыскIэкIыщтыр ары – пэсэрэ зэзэгъыныгъэу Тхьэм ежьымрэ ылъэпкъырэ азыфагу дилъхьагъэр

къэзыгъэшъыпкъэжьыгъагъэр къурмэныпхъэм ылъ арыгъэ. А лъыр цIыфхэм атыраутхэгъагъ. Еплъ пегъымбар Мусэ ятIонэрэ тхылъэу ытхыгъэм 24:7-8. Ащ фэдэу зэзэгъыныгъакIэу Тхьэм ежьыррэ ицIыфхэмрэ азыфагу дилъхьагъэр зыгъэшъыпкъэжьыгъэр Хьисэ ылъэу къащым щыкIэкIыгъэр ары. А зэзэгъыныгъэм зэритым фэдэу, цIыф горэм ХьисэкIэ шIошъхъуныгъэ иIэ хъумэ, мыкIодэу Тхьэм ар къыгъэнэжьыщт.
22:22 ЦIыф Лъэпкъым ы Къо – еплъ 5:24.

«Сэ сыкъэмышIэу къэпIощт», Хьисэ Петрэ зэрэриIуагъэр

(Маттэ 26:31-35; Марк 14:27-31; Иуан 13:36-38)

31 –Симон, Симон, къэдаIу. Мэкъумэщышlэм коцымрэ уарзэмрэ зэрэзэхидзыхэрэм фэдэу, шъуигъэунэфыным пае, шэйтаным Тхьэм фитыныгъэ къыIихыгъ. 32Ау шIошъхъуныгъэм игъогу утемыкIынэу Тхьэм сыпфелъэIугъ. О садэжь къызыбгъэзэжькIэ, пшыхэм* агухэр гъэпытэх.
33 –Зиусхьан, сэ о сыуигъусэу хьапсым сыкIощтми, лIэныгъэм сыIукIэщтми, сыфэхьазыр, – къыриIуагъ Симон Петрэ Хьисэ.
34–Петрэ, сэ осэIо,– къыIожьыгъ Хьисэ, –непэ атакъэр Iоным ыпэкIэ, сэ сыкъэмышIэу гъогогъуищэ къэпIощт.

Ахъщалъэр, Iалъмэкъыр, сэшхор

35–Ахъщалъи Iалъмэкъи шъумыIыгъхэу, цуакъэхэри шъущымыгъхэу шъузыдэсэгъэкIым*, щыкIагъэ горэ шъуиIагъа?– ариIуагъ Хьисэ.
–Хьау, щыкIагъэ зи тиIагъэп,– къаIожьыгъ ахэмэ.
36 –Ау джы, ахъщалъи, Iалъмэкъи зиIэм зыдерэшт,–ариIуагъ Хьисэ. –Сэшхо зимыIэми ищыгъын кIыIутелъ ерэщи, сэшхо къерэщэф. 37Сэ шъосэIо, мы гущыIэхэу Тхьэм игущыIэ тхыгъэхэм арытхэр* сэ къысэхъулIэхэзэ, къэшъыпкъэжьынхэ фае: «Хабзэм текIыгъэхэм ащыщэу ежьыр алъытагъ». Сыда пIомэ сэ къысэхьылIагъэу Тхьэм игущыIэ тхыгъэхэм арытхэр къэхъу пэтхэшъ ары.
38–Зиусхьан, мары сэшхуитIу тиI,– къаIуагъ ахэмэ.
–Ар икъущт,– ариIожьыгъ Хьисэ.

22:32 о пшыхэр – зы диным рыкIохэрэр ары.
22:35 шъузыдэсэгъэкIым – еплъ 10:4.
22:37 Тхьэм игущыIэ тхыгъэхэм арытхэр – еплъ Пегъымбар Ешай тхылъэу ытхыгъэм 53:12.

Хьисэ Елеон зыцIэ Iуашъхьэм Тхьэм зэрэщелъэIугъэр

(Маттэ 26:36-46; Марк 14:32-42)

39Хьисэ Ерусалим дэкIи, ихабзэ тетэу Елеон Iуашъхьэм дэкIоягъ. Игъогу рыкIохэрэри игъусагъэх. 40ЗыдэкIощт чIыпIэм зынэсым, ариIуагъ:
–ПсэкIодшIэным шъудимыхьыхынэу Тхьэм шъуелъэIу.
41 ЕтIанэ Хьисэ зы мыжъо дзыгъом фэдизэу ахэмэ ахэкIи IукIыгъ. ЛъэгонджэмышъхьэкIэ тIыси, Тхьэм елъэIугъ:
42–Сэ с Ят, уфаемэ мы къин щэчыныгъэм ишъуалъэ сэ сIых. Ау сэ сызыфаер мыхъоу, о узыфаер орэхъу.
43Джащыгъум зы мэлэIич горэ уашъом къехи, кIуачIэ ригъэгъотыжьынэу къыфэлъэгъуагъ. 44 Хьисэ гумэкIыгъэшхом хэтэу, нахь лъэшэу Тхьэм елъэIугъ. ИпкIэнтIэпсхэри лъы ткIопсхэм афэдэу чIыгум теткIощтыгъэх.
45Тхьэм зелъэIум ыуж Хьисэ къызэтэджыжьым, игъогу рыкIохэрэм адэжь зэкIом, гумэкIыгъэшхо зэряIэм пае, хэчъыягъэхэу къыгъотыжьыгъэх.
46–Сыд пае шъучъыера?– ариIуагъ Хьисэ ахэмэ. –Шъукъэтэджи, псэкIодшIэным шъудимыхьыхынэу Тхьэм шъуелъэIу.

Хьисэ зэраубытыгъэр

(Маттэ 26:47-56; Марк 14:43-50; Иуан 18:3-12)

47Хьисэ гущыIэзэ, игъогу рыкIорэ нэбгырэ пшIыкIутIум ащыщэу Иудэ зыцIэр апэ итэу цIыф купышхо къэкIуагъ. Иудэ Хьисэ ебэунэу къыбгъодэхьагъ.
48–Иудэ, ЦIыф Лъэпкъым ы Къо укъызэребэурэмкIэ тетыгъо зиIэхэм аIэкIэогъахьа?– риIуагъ Хьисэ.

[49]Хьисэ игъусэхэм къэхъущтым гу зылъатэм, къаIуагъ:
–Зиусхьан, сэшхохэмкIэ тахэона?
[50]Хьисэ игъусэхэм ащыщэу зыр дин пэщэшхом иунэIутым еуи, иджабгъу тхьакIумэ гуиупкIыгъ.
[51] –Икъун! Ыуж икI!– къыIуагъ Хьисэ. ЕтIанэ унэIутым ытхьакIумэ теIаби ыгъэхъужьыгъ.
[52] Ащ нэужым Хьисэ ежьыр зыубытынэу къэкIогъэ дин пэщэшхохэми, Тхьэм иунэшхо иухъумакIохэм япащэхэми, нахьыжъхэми ариIуагъ:

–ХъункIакIо горэ шъуубытыщтым фэдэу, сэшхохэмрэ умэхэмрэ шъуIыгъхэу шъукъэкIуагъа? [53]Мафэ къэси Тхьэм иунэшхо сышъухэтыгъ, арышъхьакIэ сышъуубытыгъэп. Ау джы игъо шъуфифагъ, мы сыхьатми шIункIыгъэ бзаджэм тетыгъор ие хъугъэ.

Петрэ Хьисэ ымышIэу къызэриIуагъэр

(Маттэ 26:57-58, 69-75; Марк 14:53-54, 66-72; Иуан 18:15-18, 25-27)

[54]Арэущтэу ахэмэ Хьисэ аубыти, Iуащи, дин пэщэшхом иунэ ращагъ. Петрэ чыжьэкIэ ауж итэу алъыкIуагъ. [55] Щагу гузэгум машIор рашIыхьи къызетIысэкIыхэм, Петри ахэтIысхьагъ. [56]Зы унэIут пшъашъэ горэм Петрэ машIом пэсэу ылъэгъуи, къызеплъыпэм, къыIуагъ:
–Мыри Хьисэ игъусагъ.
[57]–Хьау,– къыIуагъ Петрэ, – ар сшIэрэп, пшъашъ.
[58] Зы тIэкIу тешIагъэу нэмыкI горэми Петрэ къылъэгъуи къыIуагъ:
–Ори ахэмэ уащыщ.
–Хьау, лIы, сэ ахэмэ сащыщэп, – къыIожьыгъ Петрэ.
[59] Зы сыхьат фэдиз тешIагъэу, етIани зыгорэм теубытагъэу къыIуагъ:
–Щэч хэмылъэу мы лIыри ащ игъусагъ, сыда пIомэ ар Галилей щыщ.
[60]–Хьау, лIы, а зыфапIорэр сшIэрэп,– къыIожьыгъ Петрэ. КъэгущыIэзэ, ардэдэм атакъэр къэIуагъ. [61]Зиусхьаным зыкъызэригъэзэкIи, Петрэ еплъыгъ. Джащыгъум Зиусхьаным къыриIогъэгъэ гущыIэхэр Петрэ ыгу къэкIыжьыгъэх:
–Непэ атакъэр Iоным ыпэкIэ, сэ сыкъэмышIэу гъогогъуищэ къэпIощт.
[62] Ар ыгу къызэкIыжьым, Петрэ щагум дэкIи, лъэшэу гъыгъэ.

УхъумакIохэр Хьисэ зэрэкIэнэкIагъэхэр

(Маттэ 26:67-68; Марк 14:65)

[63] Хьисэ зыухъумэщтыгъэхэр ежьым кIэнакIэщтыгъэх ыкIи еощтыгъэх.
[64]Хьисэ ынэхэр щапхэхи еупчIыгъэх:
–Упегъымбармэ, хэтми къыоуагъэм ыцIэ къаIо!– [65] Къехъонхэзэ, нэмыкI Iаджи къыраIуагъ.

Хьисэ Тхьэмэтэ Хэсэшхом ыпашъхьэ зэрэращагъэр

(Маттэ 26:59-66; Марк 14:55-64; Иуан 18:19-24)

[66]Нэф къызэшъым, цIыфмэ анахьыжъхэри, дин пэщэшхохэри, Тэурат егъэджэкIо пащэхэри къызэIукIэхи, Тхьэмэтэ Хэсэшхом* ыпашъхьэ Хьисэ ращагъ.
[67] –Мэссихьыр орымэ, къытаIу,– къыраIуагъ.
–Сэ къышъуасIомэ, шъушIошъ хъущтэп,– ариIожьыгъ Хьисэ. [68]– Сэри сышъоупчIымэ, пэгъокI къысэшъутыщтэп ыкIи сышъутIупщыжьыщтэп. [69]Ау джы щегъэжьагъэу ЦIыф Лъэпкъым ы Къо лъэкIыныгъэшхо зиIэ Тхьэм иджабгъукIэ госыщт.
[70]– Ащыгъум о Тхьэм ури Къоу ара?– къаIуагъ ахэмэ зэкIэмэ.
–Ары, шъо зэрэшъуIорэм фэдэу арэу сыщыт,–* ариIожьыгъ Хьисэ.
[71] –Сыда нэмыкI шыхьат зэрэтищыкIэгъэжьыр?– къаIуагъ ахэмэ. –Ежь ижэдэкIэу зэхэтхыгъэба?

ЯТЮКIЫРЭ ЩЫНЭРЭШЪХЬ

Хьисэ Iэшъхьэтетэу Пилат ыпашъхьэ зэрэращагъэр
(Маттэ 27:1-2, 11-14; Марк 15:1-5; Иуан 18:28-38)

ЕтIанэ хасэм хэт пстэури къэтэджыжьхи, Хьисэ Iэшъхьэтетэу Пилат* ыдэжь ащагъ. [2]
Хьисэ агъэмысэу къ ублагъ, мырэущтэу аIоу:

22:66 Тхьэмэтэ Хэсэшхор – дин Iофхэм яхьылIагъэу хьыкум зышIэу, анахь тетыгъо зиIэ хасэу джуртхэм яIагъэр ары. Тхьаматэ нэбгырэ 70-рэ Тхьэмэтэ Хэсэшхом щыщыгъэх. А хэсэшхом итхьаматэу дин пэщэшхор арыгъэ. Тхьэмэтэ Хэсэшхом загъорэ «СинедрионкIэ» еджэх.
22:70 –Ары, шъо зэрэшъуIорэм фэдэу арэу сыщыт,– е –Шъо шъушъхьэкIэ къэшъоIо, сэ арэу сызэрэщытыр.
23:1 Пилат – еплъ 3:1.

–Мы лIым тэ тлъэпкъ къыгъэбырсырэу, Кайсарым хьакъулахь ахъщэр
раримыгъэтэу, ежьыр Мэссихь* пачъыхьэу зыфиIожьэу тыубытыгъэ.
[3]– О джуртхэм уряпачъыхьа?– ыIуи, Пилат Хьисэ къеупчIыгъ.
–Ары, къызэрэпIорэм фэдэу, –* риIожьыгъ Хьисэ.
[4]Джащыгъум Пилат дин пэщэшхохэмрэ цIыф купышхохэмрэ ариIуагъ:
– Мы лIыр зи зэрызгъэмысэн езгъотылIэрэп.
[5] –Галилей хэкум къыщегъэжьагъэу мыщ дэжьым нэсыфэ, Иудей хэкум зэкIэ
тыдэ укIоми, мы лIым цIыфхэм Iофхэу аригъашIэхэрэмкIэ къегъэбырсырых,– аIуи,
ахэр ыуж имыкIыжьхэу къаIуагъ.

Хьисэ пщэу Ирод ыпашъхьэ зэрэращагъэр

[6]Пилат Галилей гущыIэр зызэхехым, къэупчIагъ:
–Мы лIыр Галилей щыща?
[7]Хэкоу Ирод* зипщым Хьисэ зэрэщыщыр Пилат къызешIэм, Ирод ыдэжь
Хьисэ аригъэщагъ, сыда пIомэ а мафэхэм атефэу Ирод Ерусалим къэкIуагъэу щытти
ары.
[8]Ирод Хьисэ зелъэгъум, лъэшэу гушIуагъэ, сыда пIомэ Хьисэ игугъу
зэхихыгъэти, бэ шIагъэу зэригъэлъэгъумэ шIоигъуагъэти ары. Хьисэ зы нэшэнэ
гъэшIэгъонышхо горэ къыригъэлъэгъунэу гугъэщтыгъэ. [9]Ар Хьисэ бэкIэ еупчIыгъ, ау
Хьисэ зи риIуагъэп. [10]Дин пэщэшхохэу ыкIи Тэурат егъэджэкIо пащэхэу ащ дэжьым
щытхэм Хьисэ лъэшэу агъэмысэщтыгъ. [11]Иродрэ идзэлIхэмрэ агъэпыутэу Хьисэ
дэзекIуагъэх ыкIи кIэнакIэщтыгъэх. ЕтIани Ирод идзэлIхэм Хьисэ шъошэ фыжькIэ
пачъыхьэм фэдэу аригъэфапи, Пилат ыдэжь аригъэщэжьыгъ. [12]А мафэм Иродрэ
Пилатрэ ныбджэгъу зэфэхъугъэх. Ащ ыпэкIэ зэпыищтыгъэх.

23:2 Мэссихь – еплъ 2:26.
23:3 –Ары, къызэрэпIорэм фэдэу,– е –О пшъхьэкIэ къэоIо.
23:7 Ирод – еплъ 3:1.

Хьисэ укI зэрэтыралъхьагъэр
(Маттэ 27:15-26; Марк 15:6-15; Иуан 18:39-19:16)

[13] Iэшъхьэтетэу Пилат дин пэщэшхохэри, адрэ тхьаматэхэу Тхьэмэтэ
Хэсэшхом щыщхэри, цIыфхэри къызэIуигъакIэхи, [14]ариIуагъ:
–Мы лIым цIыфхэр къыгъэбырсырхэу шъуIуи къысфэшъущагъ. Джы шъо
шъуапашъхьэ ащ сыщеупчIыгъ, ау зэрыжъугъэмысэрэмкIэ лажьэ иIэу
езгъотылIагъэп. [15] Пщы Ироди мысэу ылъытагъэп, сыда пIомэ къытфаригъэщэжьыгъ.
ЗэрэшъулъэгъурэмкIэ, укI зифэшъошэ Iоф мы лIым зи ышIагъэп. [16]Арышъ,
къамыщкIэ езгъэонхэшъ, стIу пщыжьыщт.
[17]Пасхъэ мэфэкI мэфэшхом пае хьапсчIэсхэм ащыщэу зы нэбгырэ Пилат
цIыфхэм шъхьафитэу къафитIупщыжьын фаеу щытыгъ. [18]ЦIыфхэр зэкIэ
къэзэрэгъэкуухэу аублагъ:
–Мыр Iущ, Вараввэ шъхьафитэу къытфэтIупщыжь.
[19] А Вараввэу зыщIэм къэлэдэсхэр къызэригъэбырсырыгъэхэм пайй, цIыф
горэ зэриукIыгъэм пайй хьапсым чIадзагъэу щытыгъ.
[20]Пщэу Пилат Хьисэ шъхьафитэу ытIупщыжьмэ шIоигъуагъэти, цIыфхэм
джыри зэ зафигъази адэгущыIагъ.

[21] Ау ахэр куо зэпытыгъэх:
–Къащым теIулI! Къащым теIулI!
[22]–Сыда мы лIым бзэджагъэу ышIагъэр? УкI зифэшъошэ Iоф зи ышIагъэу езгъотылIагъэп. Арышъ, къамыщкIэ езгъэонхэшъ, стIупщыжьыщт,– ящэнэрэу ариIуагъ пщы Пилат ахэмэ.
[23]–Къащым теIулI!– аIозэ, мэкъэшхокIэ цIыфхэм зэпамыгъэоу аIощтыгъ. Якуо макъэкIэ зыфаери къадэхъугъ. [24] Арэущтэу цIыфхэр зыфэягъэр Пилат къафишIэнэу тыриубытагъ. [25] ЦIыфхэр къызэригъэбырсырыгъэхэмрэ цIыф горэ зэриукIыгъэмрэ апае, хьапсым чIадзэгъэгъэ Вараввэу цIыфхэр зыкIэлъэIугъэр шъхьафитэу къафитIупщыжьыгъ. Ау Хьисэ зыфаер рашIэн фитхэу ахэмэ аIэкIилъхьагъ.

Хьисэ къащым зэрэтыраIулIагъэр

(Маттэ 27:32-44; Марк 15:21-32; Иуан 19:17-27)

[26]Хьисэ къащым тыраIулIэнэу преторием зыращым, Симон ыцIэу, Кириние къалэм* щыщэу зы лIы горэ губгъом къикIыжьызэ IукIагъэх. Ар къаубыти, къащыр ытамэхэм атыралъхьи, Хьисэ ыуж итэу кIозэ, къащыр ихьынэу рагъэзыгъ. [27]ЦIыф купышхо Хьисэ лъыкIощтыгъ. Зыбгъэгухэм яожьхэу, Хьисэ зыгъэерэ бзылъфыгъэхэри ахэтыгъэх. [28]Хьисэ ахэмэ зафигъази ариIуагъ:
–Ерусалим ибзылъфыгъэхэр, сэщ пае шъумыгъ, шъо шъушъхьэ пайй, шъуибынхэм апаий шъугъ нахь; [29]сыда пIомэ «Бзылъфыгъэхэу бын къызхэмыкIыгъэхэри, джы ри мылъфагъэхэри, быдз езымыгъэшъуагъэхэри сыхьатмафэ ежьагъэх», зыщаIощт мафэхэр къэсыщтых. [30]Ащыгъум къушъхьэхэм, «Шъукъыттеф!»* Iуашъхьэхэми, «Тыкъэшъуухъум!» араIоу хъущт. [31] Сыда пIомэ чъыгыр тIэмыгъэ зыхъукIэ, цIыфхэм мыщ фэдэ Iофхэр зашIэхэкIэ, чъыгыр гъужьыгъэ зыхъукIэ, ащ нахьи нахь бзэджагъэхэр ашIэщтба?
[32] БзэджэшIитIу Хьисэ игъусэхэу къащхэм атыраIулIэнэу дащыгъэх.
[33]«Шъхьэпкъ» зыфаIорэ чIыпIэм зынэсхэм, ащ дэжьым Хьисэ къащым щытыраIулIагъ. БзэджэшIитIур, зыр иджабгъукIэ адрэр исэмэгубгъукIэ, Хьисэ игъусэхэу къащхэм атыраIулIагъэх.
[34]–Сэ с Ят, къафэгъэгъу!– къыIуагъ Хьисэ. –Мы цIыфхэм ашIэрэр къагурыIорэп.
ДзэлIхэми пхъэдз ашIызэ, Хьисэ ищыгъынхэр зэфагощыгъэх. [35] Щыфхэу ащ дэжьым щытхэр хъурэм еплъыщтыгъэх. Тхьэмэтэ Хэсэшхом щыщ тхьаматэхэри Хьисэ кIэнакIэхэу къаIуагъ:
–НэмыкI цIыфхэр мыкIодхэу къыгъэнэжьыгъэх. Тхьэм къыхихыгъэ Мэссихь ежьыр арымэ, мыкIодэу зыкъерэгъэнэжь.
[36]ДзэлIхэри Хьисэ кIэнакIэхэу къыбгъодахьэхи, сэнэпс шIоIугъэ къыфащэизэ, [37]къыраIуагъ:

23:26 Кириние къалэр – Ливие хэгъэгоу Африкэм итемыр лъэныкъом итым икъэлэшхоу щытыгъ.
23:30 къушъхьэхэм, «Шъукъыттеф!» – еплъ Пегъымбар Осие тхылъэу ытхыгъэм 10:8.

–О джуртхэм уряпачъыхьэмэ, умыкIодэу зыкъэгъэнэжь.
[38] Зы пхъэмбгъу горэм алыджыбзэкIп*, латинабзэкIи, джуртыбзэкIи тетхагъэу, Хьисэ ышъхьагъкIэ къащым тыраIулIагъэу щытыгъ: «Джуртхэм я Пачъыхьэр мыры».
[39] БзэджашIэхэу ащ дэжьым тыраIулIагъэхэм ащыщэу зыр Хьисэ къехъони къыIуагъ:
–Орыба Мэссихьыр? Ори тэри тымыкIодэу тыкъэгъэнэжь!
[40] Ау адрэр ащ егыеу къыIуагъ:
- Тхьэм ущыщынэрэба? Хьыкумэу мы лIым тырашIыхьагъэр ори къыптрашIыхьагъэба? [41] ЗэфагъэкIэ тэ тагъэпщыныжьы, сыда пIомэ бзэджагъэу тшIагъэхэм яфэшъуашэ тагъэгъотыжьы. Ау мы лIым мыхъун зи ышIагъэп.
[42]ЕтIанэ къыIуагъ: –Хьисэ, уи Тетыгъошхо къызыскIэ, угу сыкъэгъэкIыжь.
[43]–Шъыпкъэр осэIо, непэ джэнэтым ущысигъусэщт,–ыIуи, Хьисэ ащ риIожьыгъ.

Хьисэ зэрэлIагъэр

(Маттэ 27:45-56; Марк 15:33-41; Иуан 19:28-30)

[44]Щэджагъо хъугъагъэ, а хэгъэгуми тыдэкIи шIункI къыщыхъугъ, сыхьатыр
щым нэс, [45]сыда пIомэ тыгъэр ушIункIыгъэти ары. Тхьэм иунэшхо ипэIухъо тIоу
къызэготхъыгъ.
[46]–С Ят, спсэ о къыпIэкIэсэлъхьэ,–* мэкъэшхокIэ къыIуагъ Хьисэ. А
гущыIэхэр къызеIохэ ужым, ыпсэ ытыгъ.
[47]ДзэлIхэм япащэ хъугъэр зелъэгъум, Тхьэм щытхъу фишIи къыIуагъ:
–Шъыпкъэ дэдэу мы лIыр шъыпкъагъэ зиIэ лIэу щытыгъ.
[48] А зэкIэри зырагъэлъэгъунэу къызэрэугъоигъэ цIыф купышхо пстэуми
хъугъэр залъэгъум ыуж, абгъэгухэм яожьхэзэ, яунэхэм кIожьыгъэх. [49]Хьисэ
иныбджэгъу пстэури, бзылъфыгъэхэу ежьым игъусэхэу Галилей къикIыгъа-

23:38 алыджыбзэр – грекыбзэр ары.
23:46 спсэ къыпIэкIэсэлъхьэ – еплъ Сэбур (Псалтыр) 31:6 (урыс библиемкIэ 30:6).

гъэхэри ахэмэ ахэтхэу, чыжьэкIэ уцугъэхэу мы хъугъэ-шIагъэхэм яплъыщтыгъэх.

Хьисэ ихьадэ къэунэм зэрэчIалъхьажьыгъэр

(Маттэ 27:57-61; Марк 15:42-47; Иуан 19:38-42)

[50]Юсыф зыцIэу лIы горэ Тхьэмэтэ Хэсэшхом* итхьаматэхэм ащыщыгъ. Ар
шъыпкъагъэ зиIэ лIы дэгъоу щытыгъ. [51] Тхьэмэтэ Хэсэшхом итхьаматэхэм ашIэнэу
аухэсыгъагъэр адиштэгъагъэп. А Юсыф Иудей хэкум щыщ Аримафей зыцIэ
къуаджэм щыщыгъ. Тхьэм и Тетыгъошхо къэсыным паплъэу щытыгъ. [52]Ар пщэу
Пилат ыдэжь кIуи, Хьисэ ихьадэ кIэлъэIугъ. [53]ЕтIанэ хьадэр къащым къыпихыжьи,
чэфын рищэкIи, Iошъхьэ цакIэу акъутагъэм къыхашIыкIыгъэ къэунэу ыпэкIэ цIыф зи
зычIамылъхьажьыгъэм чIилъхьажьыгъ. [54]А мафэр бэрэскэшхо мафэу щытыгъ,
шэмбэт мафэри къэблэгъагъ.*
[55] Бзылъфыгъэхэу Хьисэ игъусэхэу Галилей къикIыгъагъэхэр Юсыф
игъусэхэу кIохи, къэунэри Юсыф хьадэр къэунэм зэрэчIилъхьажьырэри алъэгъугъ.
[56]ЕтIанэ унэм къызагъэзэжьым, мэIэшIу зыпихырэ щыфэн дагъэхэмрэ осэшхо зиIэ
дагъэхэмрэ агъэхьазырыгъэх. Хабзэм тетэу етIанэ шэмбэт мафэм загъэпсэфыгъ.

ЯТЮКIЫРЭ ПЛIЫНЭРЭШЪХЬ

Хьисэ лIагъэхэм къызэрахэтэджыкIыжьыгъэр

(Маттэ 28:1-10; Марк 16:1-8; Иуан 20:1-10)

Тхьамафэм иапэрэ мафэм нэф къызэшъым, бзылъфыгъэхэм осэшхо зиIэхэу,
мэIэшIу зыпихырэ щыфэн дагъэхэу агъэхьазырыгъэхэр зыдахьэхи, къэунэм кIуагъэх,
нэмыкI зыгорэхэри ягъусэхэу. [2]Зынэсхэм, мыжъошхор къэунэм ичIэхьапIэ
IугъэукIорэикIыгъэу къагъотыгъ.

23:50 Тхьэмэтэ Хэсэшхор – еплъ 22:66.
23:54 къэблэгъагъ – тыгъэр къызыкъуахьэкIэ, мафэр ыублагъ.

[3]Ау къэунэм зычIахьэхэм, Зиусхьанэу Хьисэ ихьадэ чIагъотыжьыгъэп. [4]Ар
зыфахьын амышIэу щытхэзэ, зэплъэхэм, щыгъын фыжьыбзэкIэ фэпагъэхэу лIитIу
амышIахэу апашъхьэ къиуцуагъэх. [5] Бзылъфыгъэхэр къэщтагъэхэу ашъхъэхэр чIыгум
зырагъэзыххэм, а лIитIумэ къараIуагъ:
–ЛIагъэхэм адэжь псаум сыд пае шъущылъыхъура? [6]Ар мыщ дэжьым
щыIэжьэп, лIагъэхэм къахэтэджыкIыжьыгъ. Ар Галилей хэкум щыIэзэ, мырэущтэу
къызэрэшъуиIогъагъэр шъугу къэжъугъэкIыжь: [7]«ЦIыф Лъэпкъым ы Къо* псэкIод
зышIэрэ цIыфхэм аIэкIэхьэн фаеу щыт, къащыми раIулIынышъ, ящэнэрэ мафэм
лIагъэхэм къахэтэджыкIыжьын фаеу щыт».
[8]Ар къызаIом, Хьисэ игущыIэхэр агу къэкIыжьыгъэх.
[9] Бзылъфыгъэхэр къэунэм къычIэкIыжьхи, Хьисэ игъогу рыкIорэ нэбгырэ
пшIыкIузымрэ адрэ ягъусэгъэ пстэумрэ а зэкIэри араIотэжьыгъ. [10] Апостолхэм* ар
языIотагъэхэр мы бзылъфыгъэхэр арыгъэх: Магдалэ къуаджэм щыщ Мерэми,
Иуанни, Якъубэ янэ Мерэми, адрэ бзылъфыгъэхэу ахэмэ ягъусагъэхэри. [11] Ау

бзылъфыгъэхэм къаIуагъэхэм зи къарымыкIэу апостолхэм къащыхъугъ, ашIошъи
хъугъэп. [12]Ау Петрэ тэджи, къэунэм чъагъэ. Зыриуфэхи, къэунэм зычIэплъэм,
чэфынхэм анэмыкI зи ылъэгъугъэп. Хъугъэр ыгъэшIагъоу иунэ ыгъэзэжьыгъ.

Еммаус къуаджэм кIорэ гъогур

(Марк 16:12-13)

[13] А мэфэ дэдэм Хьисэ игъогу рыкIохэрэм ащыщхэу нэбгыритIу километрэ
пшIыкIузкIэ Ерусалим пэчыжьэу щыт Еммаус зыцIэ къуаджэм кIощтыгъэх. [14]КIохэзэ,
хъугъэ-шIагъэ пстэуми рыгущыIэщтыгъэх. [15] ЗэдэгущыIэхэу зэупчIыжьхэу кIохэзэ,
ежь Хьисэ абгъодахьи, ягъусэу кIуагъэ. [16]Ау ахэмэ анэхэм къащипхъуи, зэрэ Хьисэ
ашIэжьыгъэп.

24:7 ЦIыф Лъэпкъым ы Къо – еплъ 5:24.
24:10 апостолхэр – еплъ 6:13.

[17]–Гъогум шъутетэу сыда шъузэрыгущыIэхэрэр, сыд паий шъунэшхъэйра?–
ариIуагъ Хьисэ.
[18] –Мы мафэхэм Ерусалим къыщыхъугъэ Iофхэр ащ дэсхэм ащыщэу
зымышIэрэ закъор орыщтын,– ыIуи, ахэмэ ащыщэу Клеопэ зыцIэм Хьисэ
къыриIожьыгъ.
[19]–Сыд Iофха?– яупчIыгъ Хьисэ. – азарет щыщ Хьисэ къехъулIагъэр ары,–
къыраIуагъ ахэмэ. –Ар Тхьэмрэ цIыф пстэумрэ адэжькIэ игущыIэхэмкIи Iофхэу
ышIагъэхэмкIи лъэкIыныгъэшхо зиIэ пегъымбарэу щытыгъ. [20]Дин пэщэшхохэмрэ
Тхьэмэтэ Хэсэшхом итхьаматэхэмрэ Пилат укI тырырагъэлъхьаным пае, Пилат ар
IэкIагъахьи, къащым тырырагъэIулIагъ. [21] Израил лъэпкъым шъхьафитныгъэ
къезытыщтыр ежьыр арэу тэ тыщыгугъыщтыгъ. [22]Ащ нэмыкIэу, а зэпстэури
зыхъугъэр непэ мэфищ мэхъу, тибзылъфыгъэхэм ащыщхэу зыгорэхэми къэбар
гъэшIэгъон къытфаIотагъ. Ахэр пчэдыжьым жьэу къэунэм кIуагъэх, [23] ау Хьисэ
ихьадэ къагъотыжьыгъэп. Къызагъэзэжьым, мэлэIичитIу къафэлъагъуи, Хьисэ псаоу
ахэмэ къараIуагъэу къаIотэжьыгъ. [24]Тэ тщыщ зыгорэхэр етIанэ къэунэм кIохи,
бзылъфыгъэхэм зэраIуагъэм тетэу пстэури къагъотыгъ, ау Хьисэ ышъхьэкIэ
алъэгъугъэп.
[25] –Сыдэу къыжъугурыIогъуае, пегъымбархэм аIогъэ пстэури шъушIошъ
хъунэу сыдэу къин къышъуфэхъурэ!–ариIуагъ Хьисэ ахэмэ. [26]–Мэссихь ищытхъушхо
иIэ хъуным нэсыфэ, мы къиныгъэхэр ыщэчынхэ фэягъэба?
[27]ЕтIанэ Хьисэ пегъымбар Мусэмрэ адрэ пегъымбар пстэумрэ
къащегъэжьагъэу Тхьэм игущыIэ тхыгъэ пстэуми ежьым ехьылIагъэу арытхэр
зэхаригъэшIыкIыгъэх.
[28] Къуаджэу зыдэкIощтыгъэхэм игъунэгъу зэхъухэм, Хьисэ къэмыуцоу
блэкIырэм фэдагъ. [29]Ау ахэмэ ар амыгъакIоу къагъэуцуи къыраIуагъ:
–Мафэр хэкIотагъ, пчыхьашъхьи мэхъу пэт. Арышъ, тигъусэу къанэ.
Ар къызаIом, Хьисэ адишти, адэжь къэнагъ.
[30]ЕтIанэ Хьисэ ахэмэ ягъусэу шхэнэу Iанэм эм зыпэтIысхьэм, хьалыгъур
къыштагъ, Тхьэм щытхъу фишIи, зэгуичи аритыгъ. [31] Джащыгъум анэхэр
къэплъэжьхи, зэрэХьисэр къашIэжьыгъ. КъызашIэжьым, Хьисэ кIодыжьи, анэхэмкIэ
алъэгъужьыгъэп.
[32]–Гъогум тызытетым, Хьисэ къыддэгущыIэу Тхьэм игущыIэ тхыгъэхэм
арытхэр къыдгуригъаIо зэхъум, игущыIэхэмкIэ тызэригъэгушIуагъэм пае, тыгухэр
машIом фэдэу къызэкIигъанэщтыгъэба?– зэраIожьыгъ ахэмэ.
[33]Ардэдэм ахэр къэтэджыжьхи, Ерусалим агъэзэжьыгъ. Апостол
пшIыкIузымрэ адрэ ягъусэхэмрэ зэрэугъоигъэхэу къагъотыгъэх.
[34]–Зиусхьаныр шъыпкъэ дэдэу лIагъэхэм къахэтэджыкIыжьыгъ, Симони
зыкъыригъэлъэгъугъ,– аIуагъ апостолхэм. [35]Ежьхэми гъогум къыщахъулIагъэри,
Хьисэ хьалыгъур зызэгуечым, къызэрашIэжьыгъэри къаIотэжьыгъ.

Хьисэ игъогу рыкIохэрэм зыкъызэраригъэлъэгъугъэр

(Маттэ 28:16-20; Марк 16:14-18; Иуан 20:19-23; Апостол. 1:6-8)

[36]Ахэмэ мы Iофхэр къаIуатэзэ, ежь Хьисэ азыфагу къиуцуи къариIуагъ:

– Гупсэфыныгъэ шъуиIэу шъопсэу.
[37]Ахэр къызэрэщтагъэхэм пае, агучIэ изыгъэу, хьадэ джадэ алъэгъоу
къашIошIыгъ.
[38]–Сыд пае шъугумэкIыра?– къариIуагъ Хьисэ. –Сыд пае шъугу щэч
къиxьэра? [39] Сэ сIэхэмрэ слъакъохэмрэ шъукъяплъ. Сэр дэдэр ары. ШъукъыстеIаби,
шъуеплъ, сыда пIомэ хьадэ джадэм шъори, лыри, къупшъхьэри иIэхэп, сэ сиIэу
зэрэшъулъэгъурэм фэдэу.
[40] Мы гущыIэхэр къызеIохэм, ыIэхэмрэ ылъакъохэмрэ аригъэлъэгъугъэх.
[41]ГушIуагъом къыхэкIэу ашIошъ мыхъоу агъэшIагъо зэхъум, къариIуагъ:
–Мыщ дэжьым шхын горэ шъуиIа?
[42]Пцэжъые гъэжъэгъэ ныкъо ратыгъ. [43]Ар къаIихи, апашъхьэ щишхыгъ.
[44]–Сызышъухэтым къышъуасIощтыгъэр мыры: пегъымбар Мусэ и Тэурат
хабзи, адрэ пегъымбархэм ятхылъхэми, Сэбурыми сэ къысэхьылIагъэу арыт пстэури
къысэхъулIэхэзэ, къэшъыпкъэжьынхэ фаех, – къариIуагъ Хьисэ ахэмэ.
[45]ЕтIанэ Тхьэм игущыIэ тхыгъэхэм арытхэр зэхаригъэшIыкIыхэзэ,
[46]къариIуагъ:
–Тхьэм игущыIэ тхыгъэхэм арыт: Мэссихь къин ыщэчын фаеу щыт, етIани
лIэнышъ, ящэнэрэ мафэм лIагъэхэм къахэтэджыкIыжьын фаеу щыт. [47]Ерусалим
щегъэжьагъэу дунаим тет лъэпкъ пстэури къыхиубытэу, сэ къысфэлажьэрэ цIыфхэм
сэ Мэссихь сцIэкIэ мы къэбарыр агъэIущт: ШъуипсэкIодхэм шъуафыкIэгъожьи,
Тхьэм ахэр къышъуфигъэгъущтых. [48]Шъо а Iоф пстэуми шъуряшыхьат.
[49]ШъукъэдаIу, сэ Сятэ шъукъызэригъэгугъагъэр* къышъуфезгъэхыщт. Ау уашъом
къикIэу кIуачIэ къышъуфехыфэ, къалэу Ерусалим шъукъыдан.

Хьисэ уашъом зэрэдэкIоежьыгъэр

(Марк 16:19-20; Апостол. 1:9-11)

[50]ЕтIанэ Хьисэ ахэр Ерусалим дищыхи, Вифание къуаджэм игъунэгъоу
ыщэхи, ыIэхэр къыIэтхи, Тхьэм ынэшIу къащифэнэу афелъэIугъ. [51]Тхьэм афелъэIузэ
ахэкIи, Тхьэм ар уашъом дищэяжьыгъ. [52]Арэущтэу зэхъум, ежьым щытхъу фашIэу,
лъэгонджэмышъхьэкIэ тIысыгъэх. ЕтIанэ гушIогъошхом хэтхэу Ерусалим
агъэзэжьыгъ. [53]Тхьэм щытхъу фашIэу, Тхьэм иунэшхо щыIэ зэпытыщтыгъэх. Амин.

24:49 Сэ Сятэ шъукъызэригъэгугъагъэр – Тхьэм ы Псэ ЛъапIэ ары. Еплъ Апостол. 1:4-5.